

LA CONFEDERAZIUN EN FURMA CONCISA

2017

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Chanzlia federala ChF

Maletg da la cuverta

Saas Fee, Vallais: En la naiv perpetna, sur 3000 meters sur mar, han ins ina vista libra sin la mar da glischs da Milaun – la citad d'industria e d'economia la pli gronda da l'Italia.

«La Confederaziun funcziunescha
a moda unica, er en
cumparegliaziun cun l'exteriur.»

Preziada lectura, prezià lectur

Oravant tut trais chaussas caracteriseschan ina buna administraziun: Sco emprim bunas politicras e buns politichers che mainan l'administraziun, che decidan e che defendan questas decisiuns cun persvasiun vers anen e vers anora. Sco segund ina clera repartiziun da las responsabladas; entaifer l'administraziun, però er tranter la regenza ed il parlament e tranter l'administraziun e la surveglianza da l'administraziun. Sco terz emploiadas ed emploiads effizients e conscienzius che san a tgi sa drizzar, sch'els han differenzas. Betg ina da las premissas sa chapescha da sez u è simpla d'ademplier. Sch'i dat problems en l'administraziun, chatt'ins las raschuns savens en in u plirs da quests secturs. Tant pli stuain nus esser attents da mantegnair nossas fermezzas: tscherner precautamain purtaders da decisiuns, defender energicamain la separaziun da las pussanzas ed engaschar cun quità novas collavuraturas e novs collavuratur.

La moda e maniera è unica, co che la Confederaziun «funcziunescha», co che decisiuns vegnan preparadas dal Cussegl federal, debattadas e prendidas en las duas chombras dal parlament, suttamessas al pievel ed eventualmain puspè revedidas, er en cumparegliaziun cun l'exteriur. Las suandantas paginas dattan ina buna survista. Tgi che sa suenter la lectura, tge ch'è in referendum facultativ e quants da quels ch'èn reussids dapi l'introducziun da quest instrument l'onn 1874; tgi che po dir ultra da quai, tge uffizi che sa zuppa davos l'abbreviaziun USAV e nua ch'il Tribunal federal da patentas ha sia sedia, quel ha studegià bain «La Confederaziun en furma concisa»!

Jau As giavisch invistas captivantas e bun divertiment cun la lectura.

Walter Thurnherr

Chancelier federal Walter Thurnherr

INTERVISTA E FATGS
LA SVIZRA

4

IL FUNDAMENT
LA DEMOCRAZIA
DIRECTA

12

In discurs cun la presidenta da la
Confederaziun Doris Leuthard __ 4

La populaziun _____ 6

Las finanzas da la Confederaziun . 7

L'istorgia da la Svizra _____ 8

Il federalissem _____ 10

La separaziun da las pussanzas . 14

Eleger e votar _____ 16

Las partidas da sanestra
fin dretga _____ 18

Las partidas en
furma concisa _____ 20

CH info

**L'app davart la brochura
LA CONFEDERAZIUN EN
FURMA CONCISA**

iOS / Android

LA LEGISLATIVA
IL PARLAMENT

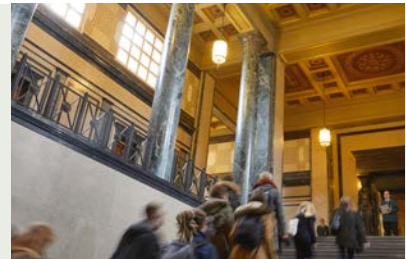
22

L'EXECUTIVA
LA REGENZA

38

LA GIUDICATIVA
ILS TRIBUNALS

74

Il Cussegl nazional ed il
Cussegl dals chantuns _____ 24

L'organisaziun
da las chombras _____ 26

La Chombra gronda
e la Chombra pitschna _____ 28

La mecanica dal parlament ____ 30

Il parlament da milissa _____ 31

Il Servetschs dal parlament ____ 32

Il bulletin uffizial _____ 33

La via ad ina nova lescha _____ 34

L'edifizi dal parlament _____ 36

Il Cussegl federal _____ 40

L'administraziun federala _____ 42

Departament federal
d'affars exterius DFAE _____ 44

Departament federal
da l'intern DFI _____ 48

Departament federal
da giustia e polizia DFGP _____ 52

Departament federal da
defensiun, protecziun da
la populaziun e sport DDPS ____ 56

Departament federal
da finanzas DFF _____ 60

Departament federal
d'economia, furmaziun
e retschertga DEFR _____ 64

Departament federal per
ambient, traffic, energia e
communicaziun DATEC _____ 68

La Chanzlia federala ChF _____ 72

La giudicativa _____ 76

Il Tribunal federal ed ils
tribunals d'emprima istanza
da la Confederaziun _____ 78

In discurs cun la presidenta da la Confederaziun Doris Leuthard

INA PRESIDENTA DA LA CONFEDERAZIUN – TRAIS EMPRENDISTS – BLERAS DUMONDAS

Els fan in emprendissadi tar las VFF, tar La Posta e tar la Swisscom – trais interpresas da la Confederaziun. Tuttina èn els l'emprima giada en Chasa federala. Ed ina commembra dal Cussegl federal n'han els er anc mai scuntrà. Plain mirveglias ed in pau gnervus scuntran Michelle Wiedmer,

Cindy Kern e Hevzi Gasi la presidenta da la Confederaziun Doris Leuthard. Quella beneventa cordialmain ses giasts e fa dumondas davart lur mintgadi professional e da scola. Lura è rut il glatsch, il discurs po cumenzar. In discurs davart temas fitg urgents per ils giuvenils.

Co vesais Vus la stgaurada dal clima – e tge faschais Vus cunter quella?

Il clima sa mida plaunsieu. Midadas na percorsch'ins pia savens betg mo uschia. Ma sch'ins observa la natira durant in temp pli lung, ves'ins che las temperaturas s'augmentan, che noss glatschers lieuan e ch'il terren setgan ora. La Svizra vul cumbatter cunter ils motivs e fa perquai tut il pussaivel per diminuir l'emissiun da gas cun effect da serra. Perquai vegnin nus a render pli rigurusas nossas leschas e nossas prescripziuns – per exempel en connex cun il consum da carburants dals autos. N'emblidain er betg: Mintgin da nus po gidar a proteger il clima.

Na sa laschan intgins svilups insumma betg franar u revocar?

Las consequenzas da la midada dal clima pon esser che spezias da flora e fauna svaneschan. La Confederaziun ed ils chantuns s'engaschan per mantegnair la varietad da las

spezias. Deplorablmain n'ans reussescha quai betg adina. Er la runcada dals guauds tropics che arcuneschan CO₂ è savens irreversibla. La Svizra s'engascha per in'utilisaziun miaivla dals guauds tenor reglas internaziunalas. Labels duain infurmar las consumantas ed ils consumers tge lains ch'èn vegnids producids a moda duraivla.

Da discurren dattan er la digitalisaziun e sias consequenzas per las infrastructures dal traffic e dal service public.

Tge pensais Vus da vehichels autocharrants che vegnan, guidads d'in computer?

Jau sustegn las novas tecnologias. Ellas vegnan ad ans gidar a dumagnar meglier la mobilitad creschenta en noss pajais da pitschna surfatscha. Quai vala per la viafier sco er per la via. Pertutgant il traffic sin via essan nus en la fasa da test, da la quala nus stuain profitar per sclerir dumondas da segirezza e da responsabladad. Perquai sun jau cun-

tenta che La Posta fa experiments ed impurtantas experientschas cun autos da posta autonavigants.

Vegn la Svizra ad amplifitgar sias infrastructuras malgrà la digitalisaziun?

Dapli brain e bytes è super, ma betun dovri er vinavant. La populaziun crescha – ed ella daventa pli e pli mobila. Perquai vegnin nus ad investir blers daners ils proxims onns per augmentar las capacitads sin las vias e sin la viafier. A medem temp hai num da duvra meglier l'infrastructura existenta. Uschia èsi cunzunt da mitigiar ils temps da grond traffic.

«Sche nus na faschain naginas refurmas, paja la proxima generaziun il debit. Quai na fiss betg gist.»

As pari raschunavel, sch'ina clienta da la posta da Mürren sto ir cun il tren fin a Lauterbrunnen per retrair in reimbursament?

Il Cussegl federal ed il parlament prescrivan bain quai che tutga tar il service public. La Posta sto dentant determinar senza co ch'ella vul furnir questas prestaziuns. Impurtant èsi ch'ella chattia la ballantscha tranter ils basegns da la populaziun e las ponderaziuns economicas. Natiralmain che La Posta è sut squitsch, perquai ch'ins scriva strusch pli brevs, mabain e-mails – e perquai ch'ins paja ses quints adina pli darar al spurtegl da posta usità, mabain per e-banking. Questa clientella na dovra betg pli il service public tradiziunal – cuntrari a bleras burgaisas e blers burgais ch'èn

main disats cun il nov mund digital. Ma er quels pon far valair in bun provediment da basa. Per els ston La Posta, la Swisscom e las VFF esser quagist tuttina. Midadas ston vegnir realisadas cun gronda sensibilitad. En quest senn duain las interpresas federalas sa distinguer da las interpresas privatas da concorrenza.

Segirezza en la professiun ed en la vegliadetgna: Las emprendistas e l'emprendist sa fatschantan cun lur svilup persunal.

Tge fa il Cussegl federal per ch'er nus giuvens hajan ina giada in bun provediment en la vegliadetgna?

I dat adina dapli personas pensiunadas entant ch'il dumber da las personas che lavuran sa reducescha. Quai è ina gronda sfida per ils sistems da las rentas. Il Cussegl federal ha concludi ina refurma da la prevenziun da vegliadetgna che mantegna il nivel actual da las rentas e che garantescha la finanziaziun da la AVS per las generaziuns futuras. Uschia vulain nus auzar e flexibilisar la veglia-detgna da per las dunnas sin 65 onns. Ultra da quai vulain nus sbassar la tariffa da conversiun da la prevenziun professiunala. Sch'i mancan las refurmas necessarias, paja la proxima generaziun il debit. Quai na fiss betg gist.

Tge fa il Cussegl federal cunter la dischoccupaziun?

Per fortuna è il dumber da personas dischoccupadas en Svizra vaira bass en la cumparegliaziun internaziunala. Difficil daventi dentant per personas sur 50 onns e perdan lur plazzas. Savens na chattan ellas betg pli lavur. Ma ellas avessan bier pli blera experientscha ch'els giuvens. Perquai m'engaschel jau per teams maschadads: Sche personas giuvnas e pli veglias, sche dunnas ed umens lavuran cuminaivlamain, è la finala il resultat meglier. Il meglier recept cunter la dischoccupaziun è però la furmaziun supplementara. Tgi che sa stenta permanentamain d'esser al current sin ses sector, resta attractiv per il martgà da lavur. La Confederaziun ed ils chantuns spendan blers daners per obtegnair bunas purschidas da furmaziun. Ultra da quai sustegnain nus

structuras che permettian a mammas giuvnas ed a babs giuvens da cuntinuar ad exercitar lur professiun. Tgi che na banduna betg il mund da lavur, na manchenta betg la midada. A medem temp vul la Confederaziun – cun sia iniziativa davart personas dal fatg – render pli attractivas quellas professiuns, nua che nus avain strusch ina generaziun giuvna; per exempel en ils secturs da construcziun e da tgrira.

La Posta, la Swisscom e las VFF scoleschan en total circa 4500 emprendistas ed emprendists. Trais dad els han fatg dumondas a la presidenta da la Confederaziun Doris Leuthard:

Michelle Wiedmer (18, sin il maletg a sanestra) dad Oberwangen (BE) è en il terz onn d'emprendissadi sco informatricra tar la Swisscom (cun maturitad professiunala).

Cindy Kern (17) da Matten (BE) emprenda logisticra tar La Posta. Ella frequenta il segund onn d'emprendissadi.

Hevzi Gasi (23) da Genevra absolva tar las VFF il terz onn d'emprendissadi sco nettegiader d'edifizis.

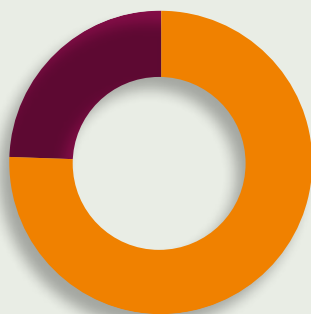

Infurmaziuns davart il presidi da la Confederaziun e davart las activitads da la presidenta da la Confederaziun: www.admin.ch > Presidi da la Confederaziun

La Svizra en cifras

LA POPULAZIUN

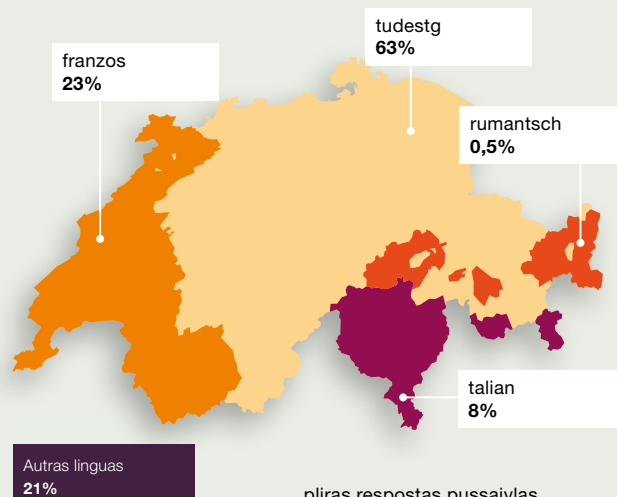
8,3 milliuns personas

■ Abitant(a)s	8 327 100
■ Da quai personas estras	2 048 700

En Svizra vivan 8,3 milliuns personas. La part da las personas estras importa circa 25%. Passa la mesadad da las personas senza passaport svizzer èn ubain naschidas en Svizra u vivan dapi almain 10 onns qua. La gronda part da la populaziun estra deriva d'in pajais da la UE u da la AECL. La pli gronda part èn personas da l'Italia (15% da las personas estras), da la Germania (15%) e dal Portugal (13%). 15% derivan da stadis betg europeics.

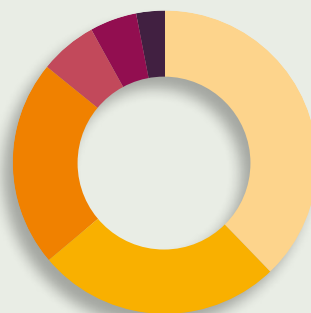
4 linguas naziunalas

La Svizra è in pajais pluriling. I dat quatter linguas naziunalas: tudestg, franzos, talian e rumantsch. 63% da la populaziun discurren principalmain tudestg (svizzer), 23% franzos, 8% talian e 0,5% rumantsch. Er autras linguas vegnan discurrendas en Svizra: englais, portugais, albanais (da mintgamai circa 3 fin 5% da la populaziun) e differentas autras linguas. Blers inditgeschan duas linguas sco linguas principalas.

Per gronda part da religiun cristiana

70% da las personas en Svizra appartegnan ad ina cuminanza religiosa cristiana. En 14 chantuns èn ils catolics la part da la populaziun la pli gronda, en trais chantuns ils reformads. En ils ulteriurs chantuns èn las relaziuns main cleras. Cristian, muslim u gidieu: Per la gronda part da la populaziun na gioga la religiun betg ina gronda rolla en il mintgadi. La part da quellas personas che na tutgan tar nagina cuminanza religiosa è 22% – ella s'augmenta dapi onns.

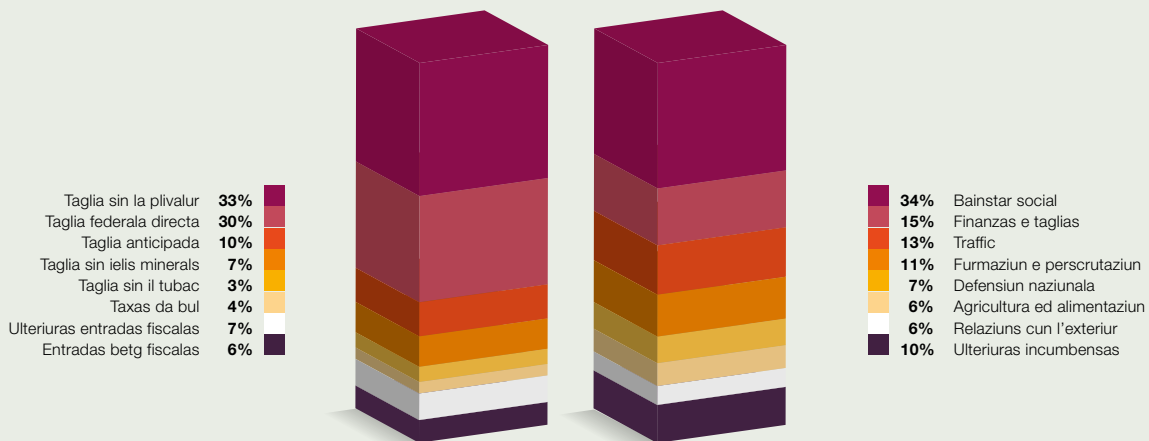

■ 38%	catolic-roman	■ 6%	autras cuminanze cristianas
■ 26%	evangelic-refurmà	■ 5%	cuminanzas islamicas
■ 22%	senza confessiun	■ 3%	ulteriuras cuminanze/nunenconuschent

LAS FINANZAS DA LA CONFEDERAZIUN

67,58 milliardas francs entradas (2015)

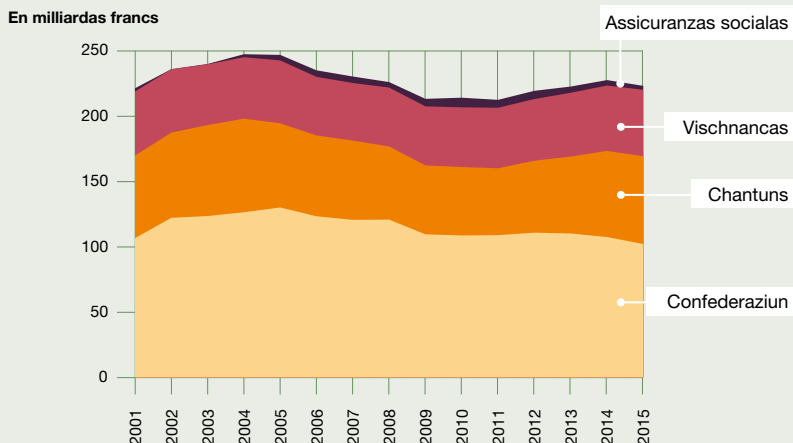
65,24 milliardas francs expensas (2015)

Las funtaunas d'entradas las pli impurtantas da la Confederaziun èn la taglia federala directa e la taglia sin la plivalur. Ensemen genereschan ellas circa 43 milliardas francs. La taglia federala directa vegn incassada tar persunas privatas sin las entradas (en moda progressiva, maximalmain 11,5%), tar interpresas sin il gudogn (8,5%). Per la gronda part da la rauba e dals servetschs vala ina tariffa da la taglia sin la plivalur dad 8%. Tge taglias che la Confederaziun dastga incassar è fixà en la Constituziun federala.

Bundant in terz da sias expensas investescha la Confederaziun en il sector «bainstar social»: 22 milliardas francs. La mesadad da quels daners va a la prevenziun da vegliadetgna (AVS), in quart a l'Assicuranza d'invaliditad (AI). Auters secturs impurtants dal bainstar social èn las assicuranzas da malsauns (reducziun da las premias), las prestaziuns supplementaras e las expensas da migraziun. Il bainstar social tutga tar ils champs d'incumbensas da la Confederaziun che creschan il pli fitg.

Reducir ils debits

La Confederaziun è obligada da tegnair sias expensas e sias entradas a lunga vista en l'equiliber. Durant ina buna conjunctura sto ella cuntanscher in surpli, durant ina nauscha dastga ella dar ora dapli che quai ch'ella incassescha. L'onn 2003 è quest «frain a l'indebitament» vegnì applitgà l'emprima giada. Dapi l'onn 2005 han ils debits da la Confederaziun da 130 milliardas francs pudì vegnir reducids per passa 25 milliardas francs. En cumparaziun internaziunala sa preschenta la Svizra fitg bain: La quota d'indebitament dal stadi cumpressiv importa 34% dal product naziunal brut (PNB).

Da la federaziun da stadis al stadi federal

L'ISTORGIA DA LA SVIZRA

La Svizra è sa sviluppada en il decurs dals tschientaners or d'ina rait da differentas alianzas ad ina federaziun da stadis fin al stadi federal. Ils cunfins svizzers e la neutralitad èn vegnids fixads e renconuschids l'onn 1815 sin plaun in-

ternaziunal. Il sistem politic ha ses origin en la Constituiziun federala da l'onn 1848. Dapi lura ha la Confederaziun survegnì dapli competenzas, il pievel dapli dretgs, e la diversitad politica è creschida.

1291 | Veglia Confederaziun

PARTENADIS D'ALLIANZA

Allianzas alternantas tranter las citads e las regiuns ruralas han l'intent da segirar l'urden politic a l'intern e l'indipendenza vers anora. L'onn 1291 fan Uri, Sviz e Sutsilvania l'emprima alianza documentada. La noziun «Eitgenoze» (confederà) cumpara l'onn 1315. En il decurs dals tschientaners crescha la Confederaziun tras ulteriuras alianzas e tras la conquista da territoris.

1803–1814 | Mediazion

PUSSANZA ESTRA MAIN SEVERA

Suenter guerras civilas tranter ils federalists ed ils aderents da la Republica helvetica dat Napoleun a la Svizra ina constituiziun da mediazion. Quella dat als chantuns puspè ina tscherta indipendenza e fixescha la gronda part dals cunfins chantunals.

1847–1848 |

Guerra dal Sonderbund

LIBERALS CUNTER CONSERVATIS

La dumonda davart la concepziun da la Confederaziun chaschuna la finala ina guerra civila tranter ils chantuns liberals ed ils chantuns conservatifs catolics. La Guerra dal Sonderbund finescha cun ina victoria da las forzas liberalas.

1200

1800

1850

1798–1802 | Helvetica

STADI UNITAR SUT PUSSANZA ESTRA

Suenter l'invasiun da las truppas franzosas vegn la Confederaziun transformada en la Republica helvetica: en in stadi unitar sut la controlla da Paris.

1815 | Contract federal

NEUTRALITAD E FEDERAZIUN DA STADIS

Suenter la fin da Napoleun renconuschon las grondas pussanzas europeicas la neutralitad da la Svizra, ed i vegnan fixads ils cunfins naziunals che valan anc oz. Tras il Contract federal dal 1815 vegnan reunidas las differentas alianzas federalas ad in'unica federaziun da stadis. Quella è responsabla per la politica da segirezza.

1848 | Constituiziun federala

STADI FEDERAL DEMOCRATIC

La Constituiziun federala conceda a la gronda part dals burgais – als umens – differents dretgs e libertads, tranter auter il dretg da votar e d'eleger (dretg da votar da las dunnas a partir dal 1971). Sin plaun federal vegn introduci – tenor l'exempel american – il sistem da duas chombras cun in Cussegl naziunal ed in Cussegl dals chantuns ch'elegerian il Cussegl federal. Intgins secturs vegnan centralisads. La Svizra sa sviluppa ad in spazi giuridic ed economic unitar.

1874, 1891 |
 Extensiun da la democrazia

INIZIATIVA, REFERENDUM

Tras la revisiun da la Constituziun federala survegn la Confederaziun dapli incumbensas ed ils dretgs democratics vegnan extendids sin plaun federal. Il 1874 vegn introducì il referendum, il 1891 l'iniziativa dal pievel. Il 1891 elegia il parlament per l'emprima giada in represchentant dals conservativs catolics (oz PCD) en la regenza: Per l'emprima giada dapi il 1848 na sa cumpona il Cussegl federal betg mo da Liberals.

1919, 1929 | Proporz

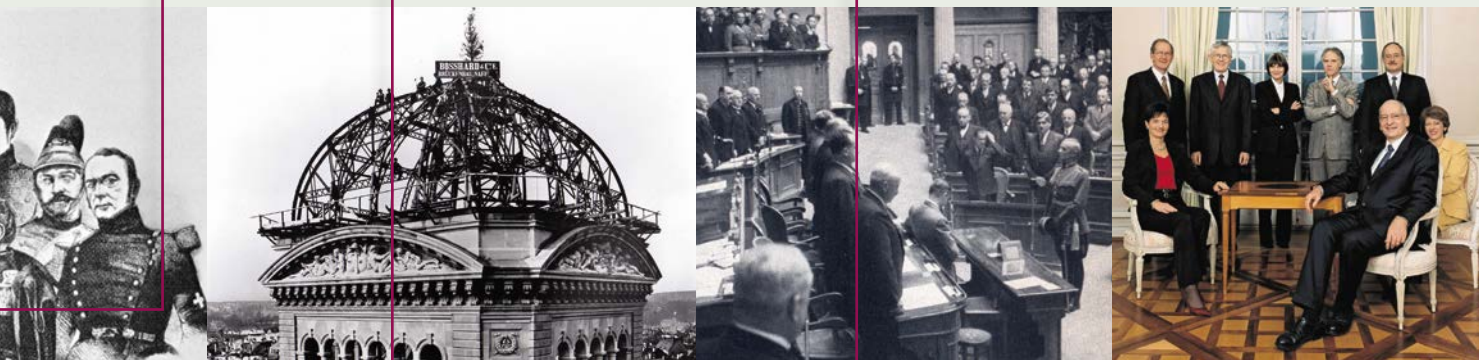
VINAVANT EN DIRECZIUN DA LA DEMOCRAZIA DA CONCORDANZA

Il 1919 vegn il Cussegl naziunal elegi per l'emprima giada tenor il sistem da proporz, ed en il Cussegl federal sesa in segund commember conservativ catolic. A partir dal 1929 fa er in commember da la Partida da purs, mastergnants e burgais (oz PPS) part da la regenza.

1959–2003 | Furmla magica

DIVERSITAD ER EN IL CUSSEGL FEDERAL

La regenza sa cumpona da represchentants da las partidas cun ils pli blets electurs: 2 PLD, 2 PCD, 2 PS, 1 PPS. Questa uschenumada furmla magica vala fin il 2003. Dapi lura variescha la cumposiziun dal Cussegl federal en quai che riguarda las partidas.

1900

1950

2000

1914–1918 | Emprima Guerra
 mundiala, chauma generala

IDEAS SOCIALISTICAS

La povradad e la dischoccupaziun durant l'Emprima Guerra mundiala sco er las ideas socialisticas da la Revoluziun russa provocheschan il 1918 la chauma generala naziunala.

1939–1945 |
 Segunda Guerra mundiala

INTEGRAZIUN DA LA SANESTRA

Sut l'impressiun da la smanatscha da l'exteriur s'uneschan las forzas politicas da la sanestra fin a la dretga: Durant la Segunda Guerra mundiala elegia il parlament il 1943 in socialdemocrat en la regenza.

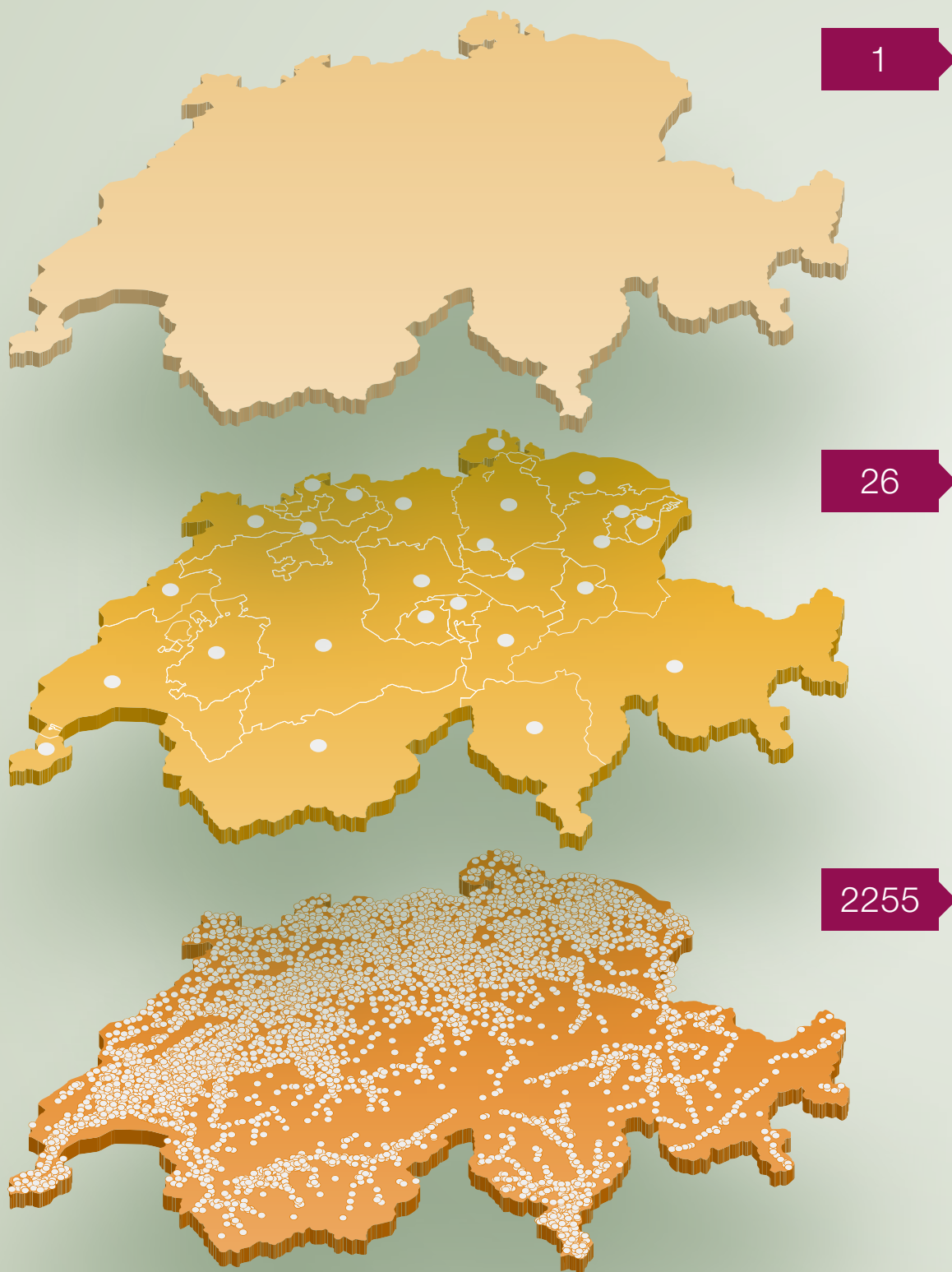
2000 | Terza Constituziun federala

MANTEGNIMENT ED AVERTADAD

La revisiun totala da la Constituziun federala accentuescha la collavraziun collegiala tranter la Confederaziun ed ils chantuns e regla la repartiziun da las incumbensas. Il 2000 approvescha il pievel svizzer ils contracts bilaterals tranter la Svizra e l'Uniun europeica (UE). Dus onns pli tard accepta el la participaziun a la ONU.

Confederaziun, chantuns e vischnancas

IL FEDERALISSEM

La Svizra è in stadi federalistic: la pussanza statale è repartida sin la Confederaziun, sin ils chantuns e sin las vischnancas. Ils chantuns e las vischnancas han grondas libertads d'agir per ademplir lur incumbensas.

Tras il federalissem èsi pussaivel che la Svizra po exister sco unitad – malgrà quatter culturas linguisticas e malgrà atgnadads regiunalas particularas.

Confederaziun

Dapi l'onn 1848 è la Svizra in stadi federal che vegn er numnà «Confederaziun». La Constituziun federala fixescha las incumbensas da la Confederaziun. Quai èn tranter auter las relaziuns cun l'exteriur, la defensiun naziunala, la rait da vias naziunalas e l'energia nucleara. Il Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns furman il parlament federal, la regenza naziunala sa cumpona da set cussegliers federals, il Tribunal federal è responsabel per la giurisdicziun naziunala. Per sia finanziaziun incassescha la Confederaziun tranter auter la taglia federala directa.

- 10 pertschient da las Svizras e dals Svizzers vivan a l'exteriur.
- 85 pertschient da las abitantas e dals abitants vivan en territoris urbans.
- Las entradas da la taglia federala directa importan circa 30 pertschient da tut las entradas da la Confederaziun.

Chantuns

La Confederaziun consista da 26 chantuns. Mintga chantun ha in agen parlament, in'atgna regenza, atgnas dretgiras ed in'atgna constituziun. Quella na dastga betg cuntradir a la Constituziun federala. Ils chantuns realiseschan las prescripziuns da la Confederaziun, concepeschan dentant lur activitad tenor agens basegns. Ina gronda libertad d'agir han els p.ex. en ils fatgs da scola, d'ospital, da cultura e da polizia. Mintga chantun incassescha taglias chantunalas per sia finanziaziun.

- En il chantun Basilea-Citad è il product naziunal brut (PNB) per persuna dapli che trais giadas uschè aut sco en il chantun Uri.
- En la gulivaziun da finanzas naziunala pajan en 7 chantuns; 19 chantuns survegnan pajaments da gulivaziun da quest instrument.
- En ils chantuns Appenzell Dadens e da Glaruna ha anc lieu il cumin u la mastralia.

Vischnancas

Ils 26 chantuns èn dividids en vischnancas. Mintga chantun regla sez co che las incumbensas tranter el e las vischnancas vegnan repartidas. Las incumbensas da las vischnancas èn p.ex. la planisaziun locala, il manaschi da scola, ils fatgs da provediment ed ils pumpiers. Vischnancas pli grondas e citads han parlaments e votaziuns dal pievel. En vischnancas pli pitschnas decida il pievel en radunanzas communalas davart projects politics. Mintga vischnanca incassescha taglias communalas.

- En la vischnanca la pli pitschna (Coriggio, TI) vivan 13 persunas, en la pli gronda circa 391 000 (citad da Turitg).
- En consequenza da fusiuns datti mintga onn en media circa 30 vischnancas pli pauc.
- En quatter da tschintg vischnancas decida il pievel en radunanzas communalas davart projects politics.

Il fundament

LA DEMOCRAZIA DIRECTA

DEMOCRAZIA

La separaziun da las pussanzas _____ 14

Eleger e votar _____ 16

Las partidas _____ 18

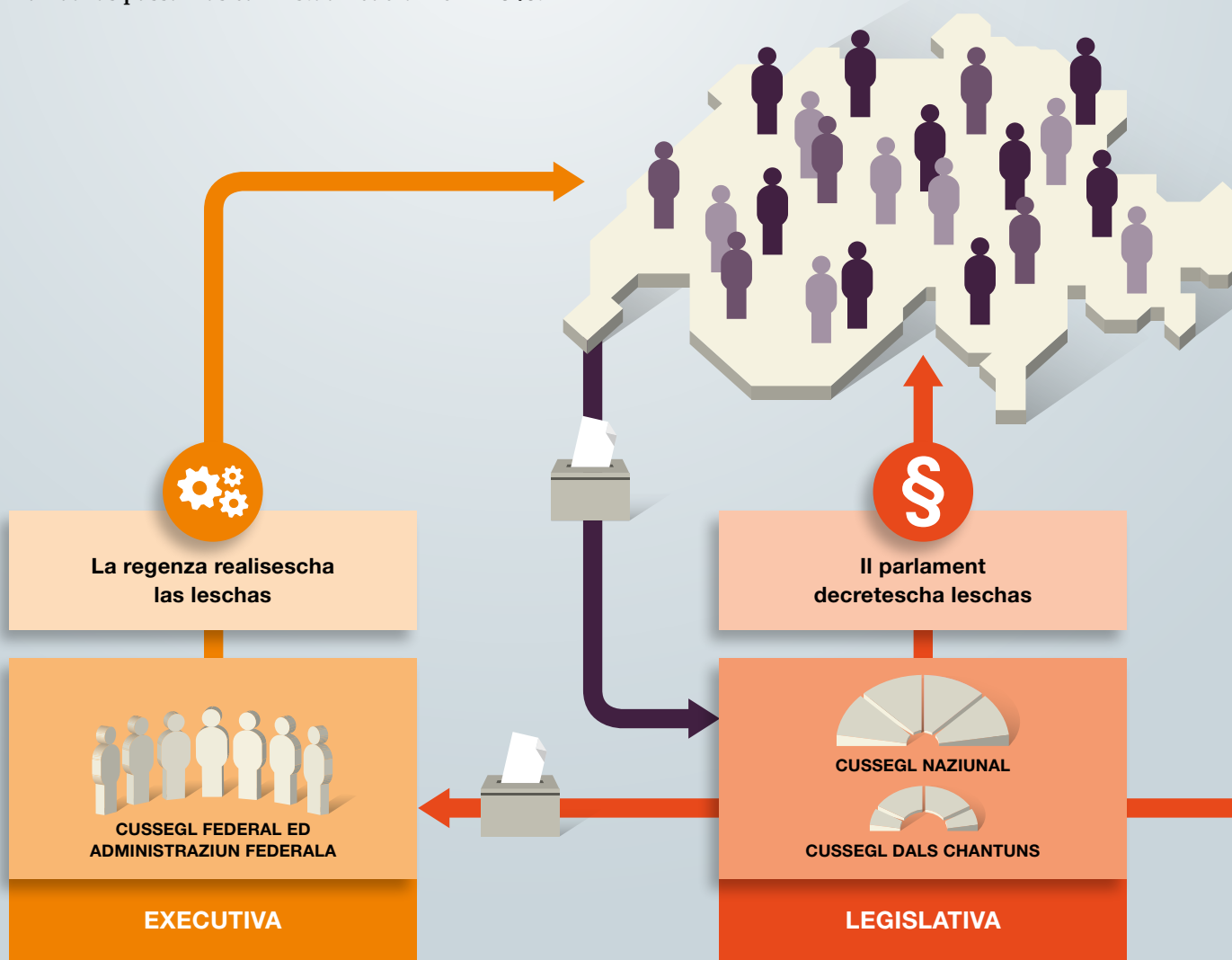

Il mund virtual, cannabis, material da guerra: A chascun da la sessiun federala dals giuvenils discuteschan giuvenils davart temas ch'als occupan e fan pretensiuns a la politica dals creschids.

In princip da basa da la democrazia

LA SEPARAZIUN DA LAS PUSSANZAS

La separaziun da las pussanzas impedischa la concentraziun da pussanza tar singulas personas u instituziuns ed evitescha l'abus da la pussanza. La pussanza è repartida sin las trais pussanzas statalas: la legislativa, l'executiva e la giudicativa. Ina persuna dastga appartegnair il medem mument mo ad ina da las trais pussanzas statalas. La Svizra ha introduci la separaziun da las pussanzas cun il stadi federal l'onn 1848.

Realisar leschas

Il Cussegl federal è la regenza da la Svizra. El maina las fatschentas currentas e realisescha las leschas ch'èn vegnidas concluidas dal parlament. Mintga commembra e mintga commember dal Cussegl federal maina in departament. Ensemen cun la Chanzlia federala furman ils set departaments l'administraziun federala.

Concluder leschas

Il parlament consista da duas chombras: dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns. Las duas chombras han ils medems dretgs; ensemen furman ellas l'Assamblea federala plenara. Il parlament decretescha leschas e surveglia la gestiun dal Cussegl federal e dal Tribunal federal.

Far dretgira

Il Tribunal federal è la dretgira suprema da la Svizra. El procura ch'il dretg vegnia applitgà en moda e maniera unitara e protegia ils dretgs da las burgaisas e dals burgais. Ultra da quai decida el sco istanza superiura davart dispitas giuridicas tranter las burgaisas ed ils burgais ed il stadi ubain tranter la Confederaziun ed ils chantuns.

Tgi elegia tgi?

En Svizra pon circa 5,3 milliuns umens e dunnas sa participar a las elecziuns federalas. Persunas svizas sut 18 onns e burgaisas e burgais esters n'han nagin dretg d'eleger sin plaun federal.

Il pievel svizzer elegia il parlament (legislativa). L'instanza politica suprema da la Svizra è pia il pievel. Il Cussegl naziunal represchenta l'entira populaziun, il Cussegl dals chantuns ils 26 chantuns. Las elecziuns federalas han lieu mintga quatter onns.

Il parlament elegia pliras istanzas, numnadain:

- **l'executiva:** ils set commembers dal Cussegl federal, la chanceliera federala u il chancelier federal. La perioda d'uffizi dura quatter onns, ina reelecziun è pussaivla. (► p. 40)
- **la giudicativa:** il president dal Tribunal federal sco er las derschadras ed ils derschaders dal Tribunal federal e dals trais tribunals d'emprima istanza. (► p. 78)
- **il procuratur public federal:** el maina la Procura publica federala. Quella persequitescha tranter auter delicts en connex cun material explosiv u spiunadi, sco er delicts uffizials commess d'employiads federalas.
www.bundesanwaltshaft.ch

Tgi controlla tgi?

Il parlament ha la surveglianza suprema dal Cussegl federal e da l'administraziun federala sco er dals tribunals da la Confederaziun e da la Procura publica federala. Ils commembers dal parlament da lur vart vegnan elegids dal pievel. Ad el ston els render pled e fatg.

Dretgs democratics

ELEGER E VOTAR

En strusch in auter stadi ha il pievel dretgs da cundecisiun uschè vasts sco en Svizra. Las Svizras ed ils Svizzers che han almain 18 onns dastgan eleger e votar sin plaun naziunal. Ultra da las elecziuns dal parlament che han lieu mintga quatter onns, po la populaziun s'exprimer fin a quatter giadas per onn en votaziuns dal pievel davart dumondas materialas concretas da la politica. A chascun d'ina votaziun èn per il solit gist plirs projects en discussiun.

Davart la Constituziun e davart leschas

Davart mintga midada da la Constituziun vegni votà (referendum obligatoric). Midadas da la Constituziun dovran il consentiment d'ina maioritad dal pievel e dals chantuns (maioritad dubla). Davart la revisiun d'ina lescha u davart ina nova lescha vegni percenter mo votà, sch'in referendum facultativ pretenda quai. La lescha è acceptada, sche la maioritad dal pievel l'accepta (maioritad simpla).

Chalender da votaziun 2017

Il Cussegl federal fixescha mintgamai almain quatter mais ordavant, tge projects che vegnan en votaziun. Ils termins èn dentant enconuschents bler pli baud: Gia oz èn els fixads fin l'onn 2035.

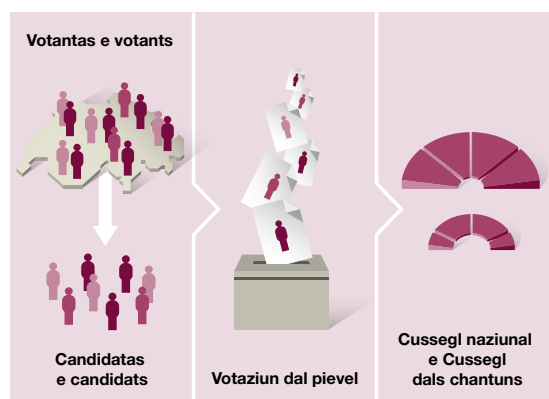
L'onn 2017 han lieu las votaziuns federalas durant las suandantas dumengias:

ils 12 da favrer, ils 21 da matg, ils 24 da settember ed ils 26 da november.

Videos davart ils projects da votaziun:
www.admin.ch/videos

DRETG D'ELEGER

Eleger e vegnir elegì

Tut las persunas cun dretg d'eleger pon per l'ina eleger las commembras ed ils commembers dal parlament (dretg d'eleger activ); ellas pon per l'autra er sa laschar eleger sezzas (dretg d'eleger passiv). Per il Cussegl naziunal han er las Svizras ed ils Svizzers a l'exteriur il dretg d'eleger, en tscherts chantuns vala quai er per il Cussegl dals chantuns.

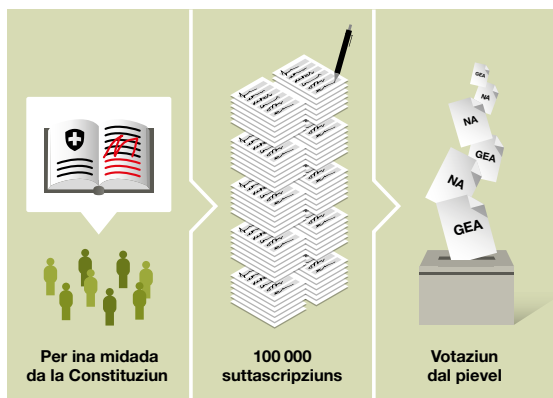
Cussegl naziunal e Cussegl dals chantuns

Las 200 commembras e commembers dal Cussegl naziunal e las 46 commembras e commembers dal Cussegl dals chantuns vegnan elegids directamain dal pievel. Las elecziuns han lieu mintga quatter onns en scrit. Unicamain en l'Appenzell Dadens elegia il cummin sia represchentanza en il Cussegl dals chantuns cun tegnair si il maun.

- La participaziun a las elecziuns federalas da l'onn 2015 ha importà 48%.
- L'onn 2015 han 1308 dunnas e 2480 umens candidà per il Cussegl naziunal.
- Sin plaun federal han las dunnas dapi l'onn 1971 il dretg da votar e d'eleger.

INSTRUMENTS DA LA DEMOCRAZIA DIRECTA

INIZIATIVA DAL PIEVEL

Midar la Constituziun

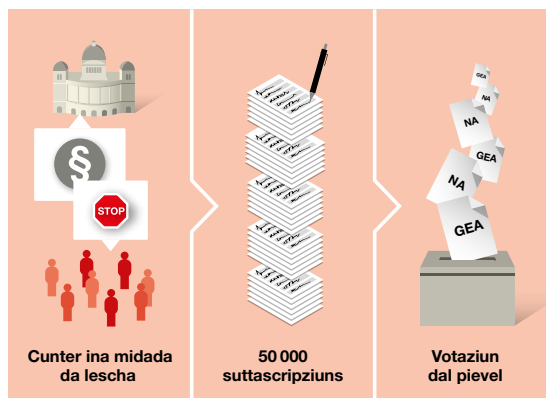
Las burgaisas ed ils burgais pon pretender cun ina iniziativa dal pievel da midar la Constituziun, betg dentant da midar ina lescha. Tut las Svizras ed ils Svizzers cun dretg d'eleger pon suttascriver ina iniziativa dal pievel ed er lantschar sezs – en ina grupp d'almain set persunas (comité d'iniziativa) – ina iniziativa dal pievel.

100 000 suttascripziuns

Per ch'ina iniziativa reusseschia, è necessarias 100 000 suttascripziuns valaivlas. Questas suttascripziuns ston vegnir rimnadas entaifer 18 mais. Il Cussegl federal ed il parlament recumondan ubain d'acceptar ubain da refusar la dumonda dal pievel. Per che l'iniziativa vegnia acceptada è necessaria la maiortad dal pievel e dals chantuns (maioritad dubla). Sche l'iniziativa vegn acceptada, vegn la nova disposiziun constituziunala realisada concretamain, sch'ella vegn refusada, vala il dretg vertent.

- Iniziativas dal pievel existan sin plaun federal dapi l'onn 1891.
- Dapi lura han ins votà davart 209 iniziativas dal pievel. 22 èn vegnidas acceptadas.
- Ils 31-12-2016 vegniva rimnà suttascripziuns per 7 iniziativas, 13 eran pendentas tar il Cussegl federal u tar il parlament e naginas eran prontas per la votaziun.

REFERENDUM FACULTATIV

Impedir ina nova lescha

Il parlament deliberescha leschas novas u midadas. Las burgaisas ed ils burgais pon far in referendum cunter quellas e cunter tsherts contracts internaziunals. Er il dretg da referendum è in element impurtant da la democrazia directa.

50 000 suttascripziuns

Las Svizras ed ils Svizzers cun dretg d'eleger pon suttascriver in referendum. Per ina votaziun dal pievel è necessarias la pretensiun cuminaivla dad otg chantuns (referendum dals chantuns) u 50 000 suttascripziuns valaivlas. Questas suttascripziuns ston vegnir rimnadas entaifer 100 dis. Il project entra en vigur, sche la maiortad dal pievel l'accepta (maioritad simpla). Sch'il pievel refusa il project, vala il dretg vertent.

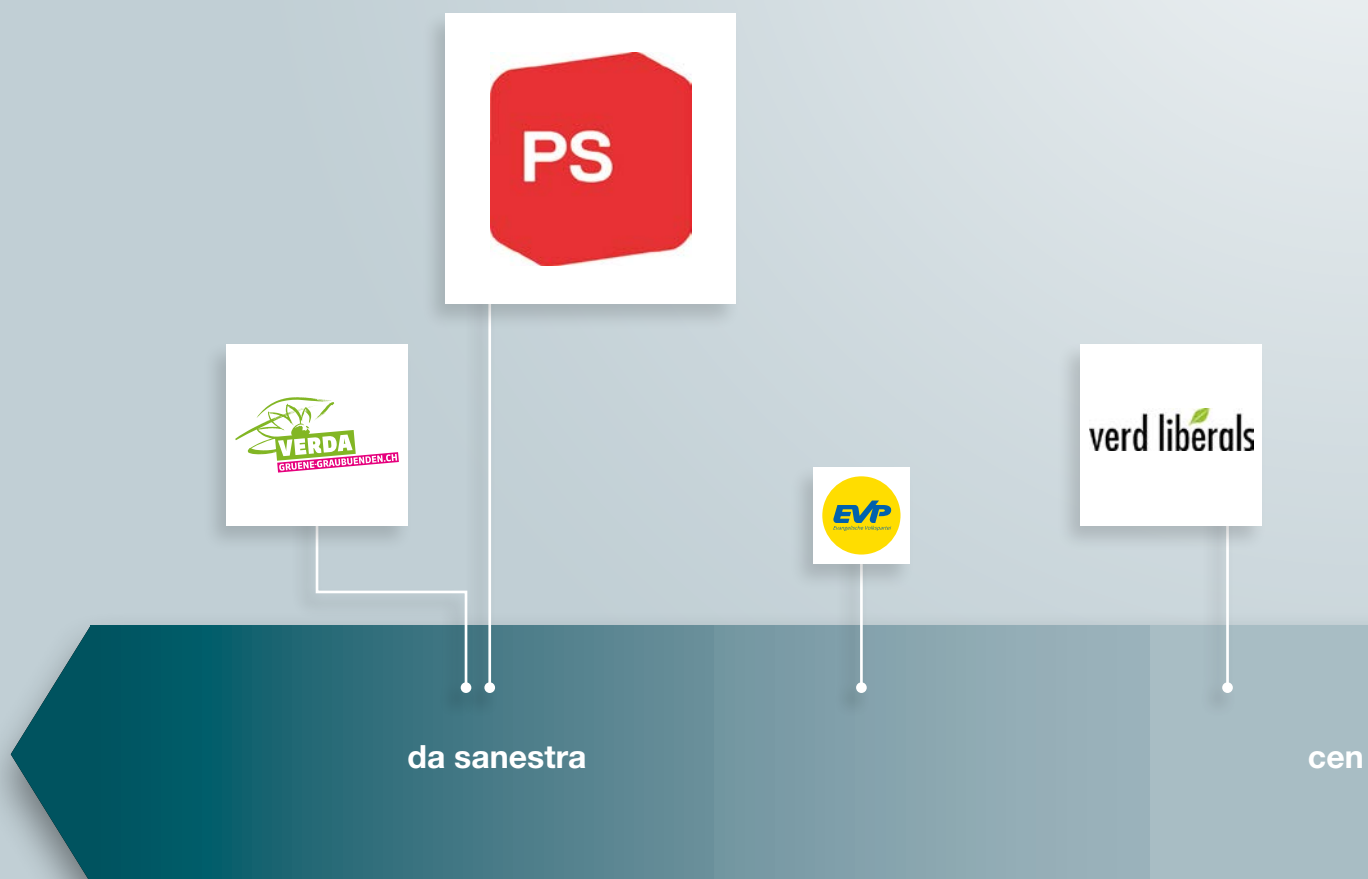
- L'onn 1874 è vegnì introducì il referendum.
- Dapi lura è reussids 182 referendums facultativs. Da quels èn 78 vegnids refusads dal pievel.
- Ils 31-12-2016 eran 28 referendums en il stadi da la rimnada da suttascripziuns, 1 referendum facultativ era pront per la votaziun.

La colliaziun tranter il pievel ed il stadi

LAS PARTIDAS DA SANESTRA FIN DRETGA

Per far funcziunar la democrazia èn las partidas indispensablas. Ellas gidan a furmar l'opiniun, mettan a disposiziun candidatas e candidats per uffizis publics e lantschan iniiziativas u fan referendum. Las partidas sa distinguan ina da l'autra tras lur differentas visiuns dal stadi, da la societad e da l'economia.

Partidas sanestras sustegnan in ferm stadi social, partidas da la vart dretga dal center èn oravant tut per ina politica economica liberala e per la responsabladad da mintga singula persuna. Ultra da la dumonda da sanestra e da dretga datti dumondas concernent l'ambient, concernent l'avertura da la Svizra envers l'Europa ed envers las organisa-

Tge signifitga «da sanestra»?

- in ferm stadi social che gulivescha las differenzas socialas
- interess dals lavurants en il center
- controllas dals pretschs, servetsch public
- dapli politica da pasch, damain armada

ziuns internaziunalas e la dumonda da las valurs liberalas (p. ex. in partenadi da la medema schlattaina). Las partidas dal center collavuran – tut tenor la tematica – cun partidas da sanestra u cun partidas da dretga.

La cuntrada da partidas da la Svizra consista da bleras partidas, da las qualas nagina n’ha la maioritad sin plaun fe-

deral. Quatter partidas cuntanschan en il Cussegl naziunal ina fermezza da passa 10 pertschient (PPS: 29%, PS: 19%, PLD: 16%, PCD: 12%). La gronda part da las partidas è represchentada en tut las regiuns linguisticas. Entaifer las medemas partidas datti però differenzas dal cuntegn, tut tenor la regiun linguistica ed il chantun.

Tge signifitga «da dretga»?

- libertad ed atgna responsabladad, il stadi intervegn mo sche necessari
- interess dals patruns en il center
- interprendiders libers, impuls economic
- ferma defensiun naziunala

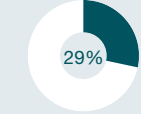

Las 12 partidas sin plaun federal

LAS PARTIDAS EN FURMA CONCISA

En la legislatura 2015–2019 sa cumpona il Cussegl naziunal da 12 partidas. 6 da quellas èn er represchentadas en il Cussegl dals chantuns, 4 en il Cussegl federal. Las partidas sin plaun federal vegnan preschentadas qua curtamain. La successiun correspunda al dumber da sezs ch'ellas han en l'Assamblea federala.

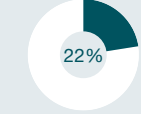

PPS Partida populara svizra

 President da la partida Albert Rösti www.svp.ch		Cussegl dals chantuns	Cussegl naziunal	Cussegl federal	Fundada 1971 (PMB 1917)
		5 	65 	2 	

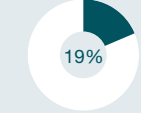

PS Partida socialdemocratica da la Svizra

 President da la partida Christian Levrat www.spschweiz.ch		Cussegl dals chantuns	Cussegl naziunal	Cussegl federal	Fundada 1888
		12 	43 	2 	

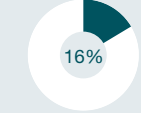

PLD PLD.Ils Liberals

 Presidenta da la partida Petra Gössi www.fdp.ch		Cussegl dals chantuns	Cussegl naziunal	Cussegl federal	Fundada 1894 (fusiun il 2009)
		13 	33 	2 	

PCD Partida cristiandemocratica

 President da la partida Gerhard Pfister www.cvp.ch		Cussegl dals chantuns	Cussegl naziunal	Cussegl federal	Fundada 1912
		13 	27 	1 	

Ils Verds Partida ecologica svizra

 Presidenta da la partida Regula Rytz www.gruene.ch		Cussegl dals chantuns	Cussegl naziunal		Fundada 1983
		1 	11 		

PBD Partida burgais-democratica Svizra

 President da la partida Martin Landolt www.bdp.info	 3,3%	Cussegl dals chantuns 1 	Cussegl naziunal 7 1 6	Fundada 2008
--	---	--	---	------------------------

pvl Partida verd-liberala

 President da la partida Martin Bäumle www.grunliberale.ch	 2,8%		Cussegl naziunal 7 3 4	Fundada 2007
---	---	--	---	------------------------

PEV Partida evangelica svizra

 Presidenta da la partida Marianne Streiff-Feller www.evppev.ch	 0,8%		Cussegl naziunal 2 	Fundada 1919
--	---	--	---	------------------------

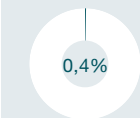

LdT Lega dei Ticinesi

 Coordinatur Attilio Bignasca www.lega-dei-ticinesi.ch	 0,8%		Cussegl naziunal 2 1 1	Fundada 1991
--	---	--	---	------------------------

CSP OW Partida cristiansociala Sursilvania

 Copresidents da la partida Sepp Stalder Christian Schäli www.csp-ow.ch	 0,4%		Cussegl naziunal 1 	Fundada 1956
--	---	--	---	------------------------

MCG Mouvement Citoyens Genevois

 Presidenta da la partida Ana Roch www.mcge.ch	 0,4%		Cussegl naziunal 1 	Fundada 2005
---	---	--	---	------------------------

PsdL Partida svizra da la lavur

 President da la partida Gavriel Pinson www.pda.ch	 0,4%		Cussegl naziunal 1 	Fundada 1944
--	---	--	---	------------------------

Procentuala dals sezs en l'Assamblea federala
(Cussegl naziunal e Cussegl dals chantuns), arrundà

La legislativa

IL PARLAMENT

PARLAMENT

Il Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns _____	24	Il Servetschs dal parlament _____	32
L'organisaziun da las chombras _____	26	Il Bulletin uffizial _____	33
La Chombra gronda e la Chombra pitschna _____	28	La via ad ina nova lescha _____	34
La mecanica dal parlament _____	30	L'edifizi dal parlament _____	36
Il parlament da milissa _____	31		

Plain smirvegli e cun bucca averta vegnan contemplads ils maletgs al palantschieu sura da la sala dals pass pers. En il rom da «Passeport-Vacances Morges et environs» visitan uffants l'edifizi dal parlament.

Dus cussegls – in parlament

IL CUSSEGL NAZIUNAL ED IL CUSSEGL DALS CHANTUNS

Ina represchentanza dal pievel ed ina dals chantuns

Il parlament svizzer – la legislativa – sa cumpona da duas chombras che han il medem status, ma ch'èn tuttina differentas: En il Cussegl naziunal, la Chombra gronda, sesan las represchentantas ed ils represchentants dal pievel, en il Cussegl dals chantuns, la Chombra pitschna, las represchentantas ed ils represchentants dals chantuns. Ensemen furman las duas chombras l'Assamblea federala plenara. Las 246 commembras e commembers dal parlament represchentan las differentas cuminanzas linguisticas, partidas, ideologias e regiuns ed ils divers interess da la Svizra.

Las 200 cusseglieras naziunalas e cussegliers naziunals represchentan ils var 8 milliuns abitants da la Svizra – mintga commember dal Cussegl naziunal represchenta pia circa 40 000 persunas. La pli gronda è la delegaziun turigaisa cun 35 commembers. Cunquei che mintga chantun ha tenor la Constituziun federala il dretg d'almain in sez en il Cussegl naziunal, po er il chantun Appenzell Dadens cun ses 16 036 abitants delegar in deputà a Berna.

Ils 46 commembers dal Cussegl dals chantuns represchentan lur chantuns. Mintga chantun ha dus deputads. Ma er qua datti in'exceptziun: ils anteriurs mezs chantuns Sursilvania, Sutsilvania, Basilea-Citad, Basilea-Champagna, Appenzell Dador ed Appenzell Dadens delegheschan mintgamai mo in represchentan a Berna. Ils commembers dal Cussegl dals chantuns vegnan elegids en in'elecziun directa.

Il Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns sa radunan per regla separadamain, tshertas fatschentas tractan els però ensemen sco Assamblea federala plenara. Latiers tutgan tranter auter l'elecziun dals commembers dal Cussegl federal e dals Tribunals federals. L'Assamblea federala exquescha uschia – cun resalva dals dretgs dal pievel e dals chantuns – la pussanza suprema en la Confederaziun. Quai è ina particularitad da la Svizra: Cuntrari ad auters pajais elegia en Svizra il parlament la regenza e la dretgira suprema. Las decisiuns dal parlament na pon vegnir controlladas da naginas dretgiras. Ultra da quai na po il parlament betg vegnir schlià avant ch'ina legislatura è ida a fin.

Assamblea federala plenara

L'Assamblea federala plenara sa raduna en la sala dal Cussegl naziunal. Entant ch'ìls commembers dal Cussegl naziunal sesan a lur plazzas usitadas, prendan ils commembers dal Cussegl dals chantuns plaz a la paraid davos da la sala sin ils sezs ch'èn ordinads tenor chantuns. La direcziun ha la presidenta u il president dal Cussegl naziunal. Perquai vala ella u el sco la pli auta Svizra u il pli aut Svizzer.

Sala dal Cussegl naziunal

Las duas vias en il parlament

Mintga 4 onns han lieu l'atun elecziuns per la renovaziun totala dal Cussegl naziunal che vegnan realisadas en l'entira Svizra tenor reglas unitaras e tenor il sistem da proporz. Mintga chantun furma in circul electoral e survegn almain in sez.

L'elecziun dals commembers dal Cussegl dals chantuns sa drizza però tenor il dretg chantunal. Cun excepziun dal chantun Giura e dal chantun da Neuschatel vegn il Cussegl dals chantuns elegì tenor il sistem da maiorz. L'elecziun vegn fatga en tut ils chantuns il medem mument sco las elecziuns dal Cussegl naziunal; mo en il chantun Appenzell Dadens vegn il represchentant chantunal elegì in auter di. En il Cussegl dals chantuns na datti pia nagina renovaziun totala ed uschia er nagina perioda da legislatura.

En la cumposiziun dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns tenor partidas politicas datti differenzas considerablas. Quai ha tranter auter da far cun il sistem electoral. En il Cussegl naziunal è la PPS cun 65 commembers actualmain lunschor la partida la pli ferma, suandada da la PS cun 43, da la PLD cun 33 e da la PCD cun 27 represchentants. En il Cussegl dals chantuns han la PCD e la PLD mintgamai 13 sezs, la PS 12 e la PPS 5 sezs.

Proporz e maiorz

Tar il sistem da proporz vegnan ils sezs attribuids a las partidas tenor il dumber da vuschs e sunter distribuids sin ils candidats da las partidas tenor la piazza ch'els han cuntanschì en l'elecziun. Quest sistem pussibilitescha er a partidas pli pitschnas da conquistar in sez en il parlament.

Tar il sistem da maiorz è elegida quella persuna che ha survegnì en ses chantun las pli bleras vuschs. Questa procedura favurisescha partidas grondas e personalitads enconuschentas.

Che mintga chantun ha – independentamain da sia grandezza e dal dumber da sia populaziun – il medem pais en il Cussegl dals chantuns, procura en il parlament per in equilibrer tranter chantuns gronds e chantuns pitschens.

Novas elecziuns mintga 4 onns

Tar las elecziuns da renovaziun totala a la fin da la legislatura vegnan per regla occupads da nov circa 30 pertschient dals sezs. Durant ina legislatura currenta sa retiran e vegnan remplazzads var 10 pertschient dals parlamentararis. Las proximas elecziuns per la renovaziun totala han lieu l'onn 2019.

Video «Ma declara il parlament!»: www.parlament.ch > Davart il Parlament > Co funcziuna il parlament? > Video

Sala dal Cussegl dals chantuns

Elegì – ed ussa?

L'ORGANISAZIUN DA LAS CHOMBRAS

Organs dal parlament

Mintga grupp pli gronda dovra reglas, uschia er las duas chombras: A mintga parlamentari vegn attribui ina plazza fixa. Commembers da la medema partida sesan per regla in sper l'auter. En l'emprima sesida da la nova legislatura elegia mintga chombra l'emprim ses president ed ils commembers dal biro da la chombra. Il president maina las sesidas da la chombra. El vegn sustegnì dal secretariat da la chombra e – sche necessari – substituì dal vicepresidente. Il **biro**, in organ impurtant davos las culissas, deliberescha ils programs da sessiun e fixescha uschia l'urari da las debattas. El designescha ils commembers da las cumissiuns e da las delegaziuns ed attribuescha ad els ils champs da lavur sco er las fatschentas che ston vegnir predeliberadas tranter las sessiuns.

Ils commembers d'ina partida u da partidas cun ils medems interess politics s'uneschon a **fracziuns**. Per furmar ina fracziun dovri almain tschintg commembers d'ina chombra. Tut tenor lur grondezza survegnan las fracziuns contribuziuns finanzialas per lur lavur politica. Tar la pli gronda part da las fatschentas che vegnan tractadas en il Cussegl naziunal han mo ils commembers d'ina fracziun il dretg da discurre. Plinavant ston ins appartegnair ad ina fracziun per pudair far part d'ina cumissiun. Mo tgi che fa part d'ina fracziun po pia far politica efficazia. Partidas cun main che tschintg parlamentararis sa stentan perquai da pudair sa colliar cun in'otra fracziun. Viceversa vegni er empruvà da gudagnar lur favur. Pli gronda ch'ina fracziun è numnadamain e dapli sezs ch'ella dastga occupar en cumissiuns e pli gronda che sia influenza è en la chombra.

Per ils parlamentararis èsi ina incumbensa difficila da sa far in'opiniun fundada en la surabundanza da fatschentas che concernan savens er dumondas plitgusch tecnicas. Avant che las fatschentas vegnan tractadas en la chombra, vegnan ellas perquai discutadas en las fracziuns: Ins emprova da fixar posiziuns unitaras che pon alura vegnir representadas dals commembers da la fracziun en il cussegl sco er envers las medias e la publicità. Ils parlamentararis voteschan però senza directives: Mintga parlamentari è liber da deviar da l'opiniun da la fracziun u da la posiziun

d'in chantun u d'ina federaziun, cura ch'i vegn votà en la chombra.

Las **cumissiuns** porschan la pussaivladad da discussiunar a moda pli detagliada e profunda, per sclerir dumondas materialas, per tadlar specialists da l'administraziun, experts ed ils circuls pertutgads e per discutir cun ils cusseglers federals. Ma las cumissiuns èn er il lieu, nua ch'i po vegnir empruvà, sche tschertas ideas chattan ina maiortad er ordaifer la partida.

Sessiuns

Mintg'onn han lieu quatter sessiuns ordinaras da trais emnas – per regla il mars, il zercladur, il settember ed il december. Il dumber da dis da sesida è anc adina pli u main il medem sco tar la fundaziun dal stadi federal l'onn 1848.

Savens vegn convocada ina sessiun speziala tranter la sessiun da primavaira e la sessiun da stad per reducir la chargia da lavur. Cun ina simpla decisiun da maiortad po mintga chombra pretender ch'ina sessiun extraordinaria vegnia convocada.

Datas da las sessiuns da l'onn 2017:
www.parlament.ch > Sessiuns

Cumpetenzas

L'incumbensa principala dal parlament è da deliberar le-schas. Il spectrum tanscha da la Lescha federala davart ils dretgs politics da las Svizras e dals Svizzers a l'exteriur fin a la Lescha federala davart il servetsch civil, da dumondas da la protecziun da la natira fin a la construcziun d'autostradas, da la Lescha davart il material da guerra fin a la promoziun da la pasch.

Il parlament è però er responsabel per:

- deliberar ils meds finansials (preventiv) ed approvar il quint da la Confederaziun;
- survegliar il Cussegl federal, l'administraziun ed ils Tribunals federali;
- eleger ils commembers dal Cussegl federal e dals Tribunals federali sco er il chancelier federal;
- concluder contracts internaziunals, per ils quals il Cussegl federal n'è betg responsabel; e
- tgirar las relaziuns cun parlaments da l'exteriur.

Discussiun a l'ur da la debatta

Onns d'emprendissadi

Presidiar il cussegl è in'incumbensa pretensiusa, la perioda d'uffizi è limitada ad 1 onn. Perquai ch'i vegnan mintgamai elegids in emprim ed in segund vicepresident, resulta quasi in «temp d'emprendissadi» da 2 onns, durant il qual in titular futur vegn introducì sco commember dal biro dal cussegl en las lavurs dal president. Malgrà tut las midadas è uschia garantida ina gronda cuntinuitad.

Dunnas en il parlament

Las dunnas han pir dapi l'onn 1971 il dretg da votar e d'eleger en Svizra. La quota da dunnas en il parlament è creschida da 5 pertschient l'onn 1971 ad actualmain 29 pertschient. Per cumparegliar: Sin tut il mund è en media stgars 22 pertschient dals sezs en ils parlaments occupads da dunnas, en ils pajais scandinavs èn quai circa 40 pertschient. La quota relativa la pli auta ha il stadi ostaffrican Ruanda cun passa 60 pertschient dunnas en il parlament.

Daventa il parlament adina pli giuven?

Avant circa 20 onns furmavan ils parlamentararis da 40 fin 60 onns la maiortad en il parlament, ils onns 1920 era schizunt circa in tshintgavel dals parlamentararis pli giuven che 40 onns. Ozendi è la repartiziun tenor classas da vegliadetgna pulitmain equilibrada. Il parlamentarari il pli giuven ha actualmain 28 onns, il pli vegl 74 onns.

Duas chombras cun ils medems dretgs

LA CHOMBRA GRONDA E LA CHOMBRA PITSCHNA

Il sistem da duas chombras procura per in equiliber tranter ils chantuns gronds ed ils chantuns pitschens e dat dapli pais a las differentas regiuns linguisticas. In sistem da duas chombras n'è betg insatge che sa chapescha da sasez – en blers pajais datti mo ina chombra parlamentara. Nua ch'i dat duas chombras ha la chombra «gronda», che represchenta savens il pievel, per regla da dir dapli che la chombra «pitschna», che represchenta per il solit las regiuns. En Svizra è quai auter: tuttas duas chombras han **las medemas competenzas**, ellas tractan las medemas fatschentas da medema moda e maniera. Quai vala er per dumondas dal preventiv. Alternantamain tracta l'ina u l'otra chombra sco emprima ina fatschenta. Tuttas duas chombras ston prender decisiuns concordantas per che quellas survegnian vigur legala. Er ils singuls commembers dal Cussegl dals chantuns e dal Cussegl naziunal han ils medems dretgs. Mintgin po inoltrar sbozs da leschas u incumbensas al Cussegl federal. Questa **egualitad cumpletta** da las duas chombras datti er en il congress american, nua ch'il senat e la chombra dals represchentants han competenzas identicas. En l'Europa però è la Svizra l'unic pajais, nua che quai è uschia. Er ils chantuns han mo ina chombra parlamentara.

Sbozs da leschas vegnan tractads da mintga chombra fin trais giadas per vegnir a la fin a las medemas decisiuns. Quai po mintgatant er esser stentus, ma i gartegia savens da chattar ina soluziun, perquai che mintga chombra porchia maun per cumpromiss e per avischinaziuns. Quai, schebain che las duas chombras na funcziunan betg tuttina. Pervia da la **composiziun politica differenta** na cuntanschan ellas savens betg ils medems resultats en lur votaziuns. Il Cussegl dals chantuns stat ultra da quai pli datiers als chantuns ch'il Cussegl naziunal. Er la grondezza ha ina

influenza: ils 46 commembers dal Cussegl dals chantuns pon s'exprimer spontanamain tar mintga fatschenta, entant ch'i vala in urden da discurs complex per ils 200 commembers dal Cussegl naziunal che permetta mo paucs votums spontans. Perquai èsi pli simpel d'influenzar ina votaziun cun buns arguments en il Cussegl dals chantuns che en il Cussegl naziunal.

Fin ch'ina lescha vegn deliberada da las duas chombras cun precis il medem text, passa savens bler temp. Sche quai è però il cas e sch'ella ha survivi in eventual referendum, resta ella ditg en vigur. Questa previsibilitad e **stabilitad da las decisiuns politics** è in factur impurtant per il success e per il bainstar da la Svizra.

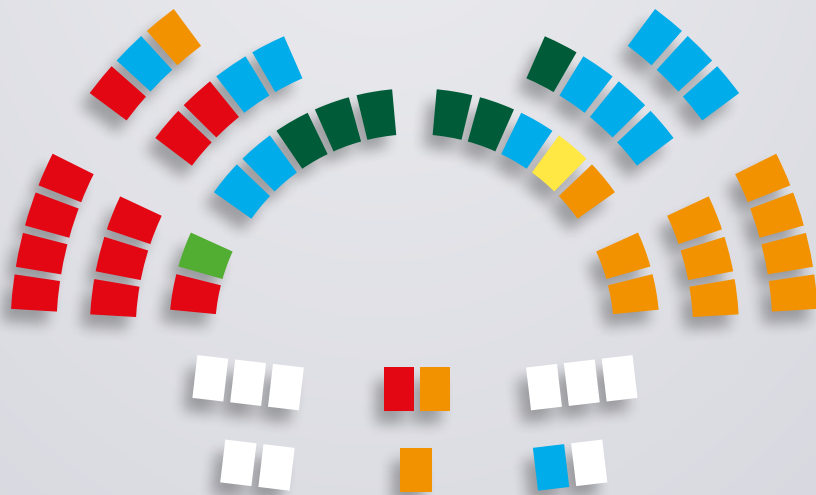
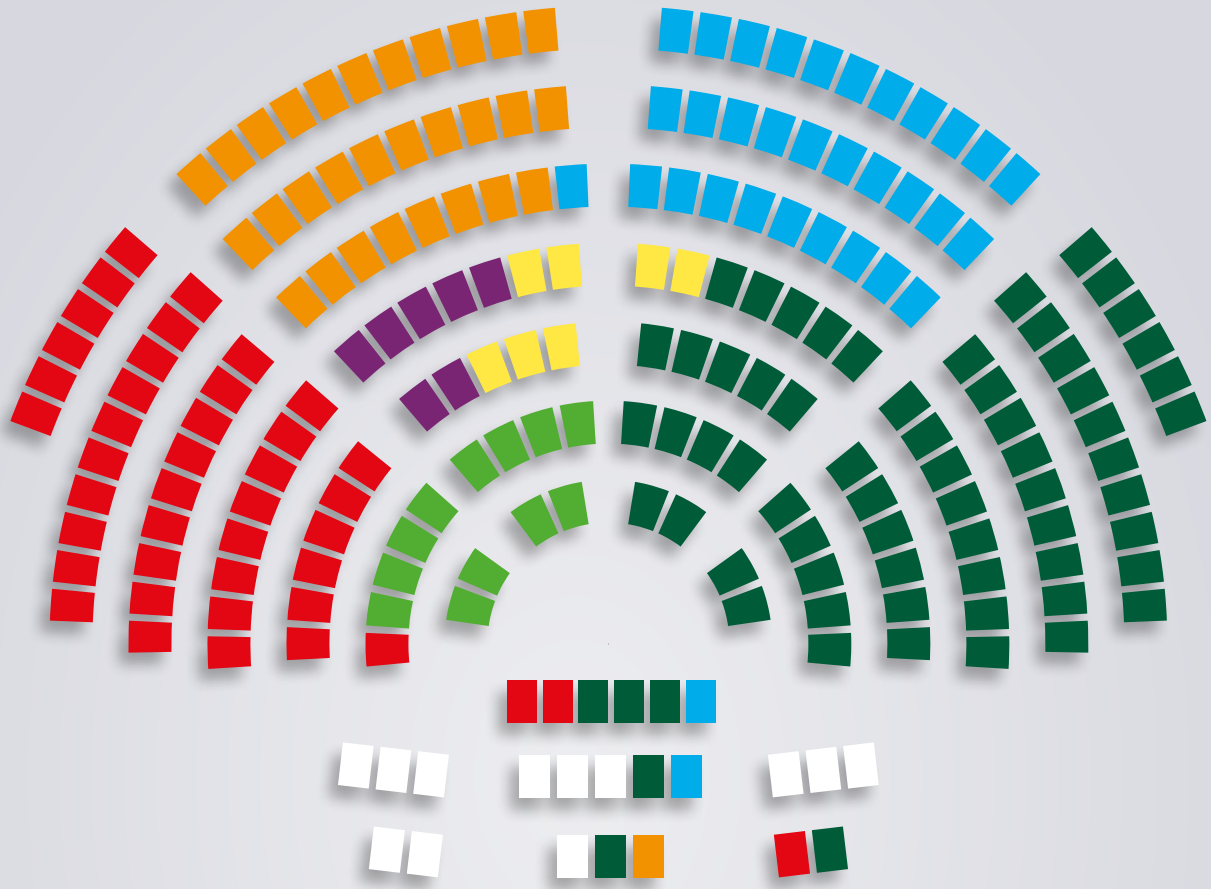
Allianzas

Suletta na fa nagina fracziun passar ina fatschenta. Per gudagnar dovri alianzas. Per il solit sa divide il parlament en cas da projects dispitaivels en ina vart plitost burgaisa ed en ina vart plitost sanestra. Uschia decida la finala il center politic davart in gea u in na. Mintgatant datti dentant er in'uschenunada alianza «nunsontga»: la part sanestra dal cussegl (PS e Verds) s'unoscha cun la part dretga (PPS) per midar fundamentalmain u schizunt per refusar in project cun forzas unidas, ma per part per motivs dal tuttafatg cuntrararis.

Las parlamentarias ed ils parlamentaris dad A-Z e tenor chantuns:

www.parlament.ch > Organs

REPARTIZIUN DALS SEZS CUSSEGL NAZIUNAL

REPARTIZIUN DALS SEZS CUSSEGL DALS CHANTUNS

Fracziuns	
■ PPS	■ Verds
■ PS	■ PBD
■ PLD	■ PVL
■ PCD	

LA MECANICA DAL PARLAMENT

Instrumentes parlamentars

Cun in'uschenunada intervenziun po mintga commember dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns proponer l'introducziun da novas disposiziuns constituziunals e da leschas u midadas da leschas. El po er pretender dal Cussegl federal e da l'administraziun rapports u infurmaziuns.

Cun in'**iniziativa parlamentara** po in parlamentari proponer ch'il parlament decreteschia sez ina lescha – saja quai cun formular l'idea u gist cun preschentar in sboz da la lescha. Cun ina **moziun** po in parlamentari pretender dal Cussegl federal da daventar activ sin il champ legislativ. Tras in **postulat** vegn il Cussegl federal mo incumbensà d'examinar, sch'igl è necessari da preschentar in text da lescha u da conclus u da prender ina mesira, entant ch'ina **interpellaziun** pretenda ch'il Cussegl federal infurmeschia davart eveniments ed affars impurtants da la politica interna ed exteriura.

Per che las intervenziuns vegnian insumma tractadas dovri maioritads: en las cumissiuns predeliberantas, en ina u schizunt en tuttas duas chombras. Perquai che las intervenziuns tematiseschan per gronda part temas ch'èn politicamente dispitaivels, na sa chapeschi però betg da sez che quellas maioritads vegnan chattadas.

Ils instrumentes parlamentars vegnan duvrads fitg savens: L'onn 1995 ha mintga parlamentari inoltrà en media 3,9 intervenziuns. L'onn 2009, sin il punct culminant (per entant), èn quai gia stadas 9,4 intervenziuns. Las inoltraziuns èn lura puspè sa reducidas levamain ad 8 intervenziuns per parlamentari l'onn 2011. L'onn 2016 han stuì vegnir liquidadas totalmain 1869 intervenziuns (stadi dals 11-12-2016).

Cumissiuns

Bainquial sa smirveglia forsa da las salas mez vidas dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns e sa dumonda, sch'i vegn insumma lavurà. Cura ch'ina fatschenta vegn tractada en la chombra, è ina gronda part da la lavur parlamentara però gia vegnida fatga e bleras decisiuns preliminaras èn vegnidas prendidas. Quai vegn fatg en las cumissiuns, nua che tut las fatschentas vegnan predeliberadas.

I dat nov cumissiuns specificas che sa fatschantan en emprima lingia cun la predeliberaziun da leschas. Ad ellas èn attribuids tschertas tematicas sco il traffic, dumondas giuridicas, la politica exteriura u la politica sociala, e.u.v. Pli navant datti la Cumissiun da finanzas e la Cumissiun da gestiun che s'occupan e surveglian las finanzas federalas e la gestiun dal Cussegl federal e da l'administraziun.

En cas speziels po ina Cumissiun parlamentara d'inquisiziun (CPI) examinar tscherts andaments e secturs.

Cuntrari a las sesidas dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns n'èn las sedutas da las cumissiuns betg publicas – las debattas confidenzialas duain pussibilitar als commembers da discutir en moda pli averta. Suentur lur sesidas infurmeschan las cumissiuns alura dentant las medias.

Las cumissiuns dal Cussegl naziunal cumpiglian 25 commembers, quellas dal Cussegl dals chantuns 13. Lur cumposiziun dependa da la forza numerica da las fracziuns. Las cumissiuns sa radunan mintgamai ina fin duas giadas tranter las sessiuns per in u dus dis.

Las cumissiuns en detagl:

www.parlament.ch > **Organs** > **Cumissiuns**

IL PARLAMENT DA MILISSA

Mandat a temp parzial

Il parlament svizzer è in uschenumnà parlament da milissa: Ses commembers impundan bain bler temp per lur mandat parlamentar, la gronda part dad els ha dentant anc adina in'activitad professiunala. Pervia da questa gronda chargia da lavur datti vuschs che mettan en dumonda il sistem da milissa e che pretendan – er pervia dal dumber creschent e pervia da la complexitad tematica da las fatschentas – in parlament professiunal. Cunter quai vegni fatg valair che parlamentararis a temp parzial sajan pli datiers dal pievel e possian – grazia a lur experientschas professiunalas – integrar preziusas enconuschientschas specificas en las discussiuns.

Ils parlamentararis passentan blers dis a Berna. Tar la preschientscha durant las sessiuns ston numnadain anc vegnir quintads ils dis da sesida en las cumissiuns. Ils commembers dal Cussegl naziunal fan part d'ina fin duas cumissiuns, quels dal Cussegl dals chantuns da trais fin quatter cumissiuns. Quai vul dir ch'ils cussegliers nazionals ston esser durant 30 fin 50 ulteriurs dis ed ils cussegliers dals chantuns tranter 40 e 70 ulteriurs dis en la chapitala federala.

Multifariadad professiunala

Bain inditgeschan gia var 18 pertschient dals cussegliers nazionals e 40 pertschient dals cussegliers dals chantuns ch'els sajan politichers da professiun, ma la gronda part dals parlamentararis ha er anc autras occupaziuns. Il spectrum da professiuns tanscha dal medi u da l'advocat sur il mastergnant ed impressari fin al president d'ina federaziun. Ma er purs, banchiers e politichers communalas fan part dal parlament.

Entradas regladas

Il reglament prevesa las suandantas indemnizaziuns per ils parlamentararis:

- entradas annualas per preparar la lavur parlamentara: 26'000 francs
- diaria en il cussegl ed en las cumissiuns: 440 francs
- indemnizaziun annuala per expensas persunalas e materialas: 33'000 francs

Vitiers vegnan indemnizaziuns per ils pasts, per ils viadis e per las pernottaziuns, per la cassa da pensiun sco er indemnizaziuns supplementaras per ils presidents da las chombras e da las cumissiuns sco er per ils vicepresidents. Ina part da las indemnizaziuns è libra da taglias.

Tut tenor il dumber da dis da sesida e da funcziuns importan l'onurari e las spensas tut en tut circa 130'000 fin 150'000 francs per onn e persuna.

Il center dal parlament

ILS SERVETSCHS DAL PARLAMENT

Dal support per il computer sur la preparaziun fin a l'elavuraziun posteriura d'ina sesida da plirs dis da la cumissiun – ils Servetschs dal parlament sustegnan ils parlamentararis dad a fin z d'ademplier lur incumbensas. En il senn da la separaziun da las pussanzas èn els sut-tamess al parlament ed èn independents dal Cussegl federal e da l'administraziun federala.

Il cumenzament dal temp d'uffizi d'in parlamentararis nov elegì po vegnir cumpareglia cun il cumenzament d'ina nova plazza da lavur: ins ha bleras dumondas, vegn surchargià cun infurmaziuns, stuess gist esser productiv, ma sto l'emprim ina giada emperder d'enconuscher ils mecanissem dal parlament. Tar ina midada da legislatura han ils Servetschs dal parlament cun lur 314 collavuraturs che lavuran en 217 plazzas cumplainas perquai spezialmain bler da far.

Durant las sessiuns dals dus cussegls èn las differentas unitads dals Servetschs dal parlament activas dapertut: da las loschas fin als pults dals presidents dals cussegls, da las plazzas da lavur dals parlamentararis fin al restaurant, da la stanza da sesidas la pli pitschna fin a la pli gronda – davant e davos las culissas.

Gia durant las sedutas vegnan las debattas transformadas en scrit e publicadas en il Bulletin uffizial, uschia ch'ils singuls votums ed ils resultats da las votaziuns pon vegnir consultads sin www.parlament.ch gia var in'ura pli tard.

Servetschs multifars

En las periodas tranter las sessiuns èsi in zic pli quiet. Ma er alura han lieu sesidas durant blers dis. Las sesidas da las cumissiuns vegnan mintgamai preparadas dals secretariats da las cumissiuns e sustegnidas en dumondas praticas da la squadra da salters. Per ch'ils commembers d'ina cumissiun possian sa lavurar en en la cumplexitad dals temas e dals secturs spezial, als vegnan mess a disposiziun ils documents correspundents, uschia per exempel ils rapports dals uffizis federali, artigels da las medias u da spezialists ed ils protocols da sesidas passadas. Parlamentaris pon però er sa laschar documentar e cussegljar individualmain dals Servetschs dal parlament per avair enconuschientschas pli profundas en tshertas dumondas u per preparar contacts cun persunas da la Svizra e da l'exteriur.

Ils Servetschs dal parlament scrivan ultra da quei comunicaziuns, organischeschan conferenzas da medias, preparan viadis da delegaziuns svizras a l'exteriur e viceversa er visitas da delegaziuns estras al parlament svizzer. Er en quest regard sustegnan ils Servetschs dal parlament ils parlamentararis cun pled e fatg.

Infurmaziuns online ed en tut las linguas uffizialas

Ina gronda part dals documents chattan ils parlamentararis en l'intranet. Mintga parlamentari survegn sin giavisch in laptop u almain ils codes correspundents, cun ils quals el po s'annunziar sin il sistem dal parlament. In team d'informatichers e da spezialists d'internet è responsabel per il manaschi e per il mantegniment da l'entira infrastruttura d'informatica tar ils Servetschs dal parlament e tar ils secretariats da las fracziuns. Per che la publicitad interessada possia s'infurmar online davart las fatschentas, ils parlamentararis u er occurrenz, sto la pagina d'internet dal parlament adina esser actuala. Durant las sessiuns vegnan las debattas ultra da quai transmessas directamain en l'internet.

Ils parlamentararis discurren lur lingua en las cumissiuns ed en il cussegl. Durant las sessiuns garantescha il servetsch d'interpretaziun en il Cussegl naziunal la translaziun simultana dals votums en las trais linguas uffizialas tudestg, franzos e talian. La gronda part dals documents vegnan er mess a disposiziun en ina versiun transladata.

La populaziun na po betg mo perseguitar la lavur da ses represchentants en las medias u en l'internet, mabain er directamain giu da la tribuna dal parlament federal. Parlamentaris beneventan singuls visitaders u gruppas en la Chasa federala. Ils visitaders pon ultra da quai sa laschar infurmar davart la Chasa federala en il rom d'ina visita guidata.

En la Chasa federala entaup'ins bleras gruppas da persunas fitg differentas: ils parlamentararis, ils represchentants d'interess e da las medias, ils represchentants da l'administraziun e las visitas. Ina chasa uschè averta pretenda tshertas mesiras architectonicas da segirezza e la preschientscha da personal da segirezza. Ultra da quai sto la chasa vegnir mantegnida. Quai che daventa visibel e capita davantvart na fiss betg pussaivel, sche l'invisibel davos las culissas na vegniss betg realisà: sch'ils chanasters da palpieri na vegnissan betg svidads, sch'i na vegniss betg stgaurà durant l'enviern u sch'i na dess nagliur in café ...

Servetschs dal parlament

Secretari general: **Philippe Schwab**

www.parlament.ch

Dal pled salvà a bucca a la perditga en scrit

IL BULLETIN UFFIZIAL

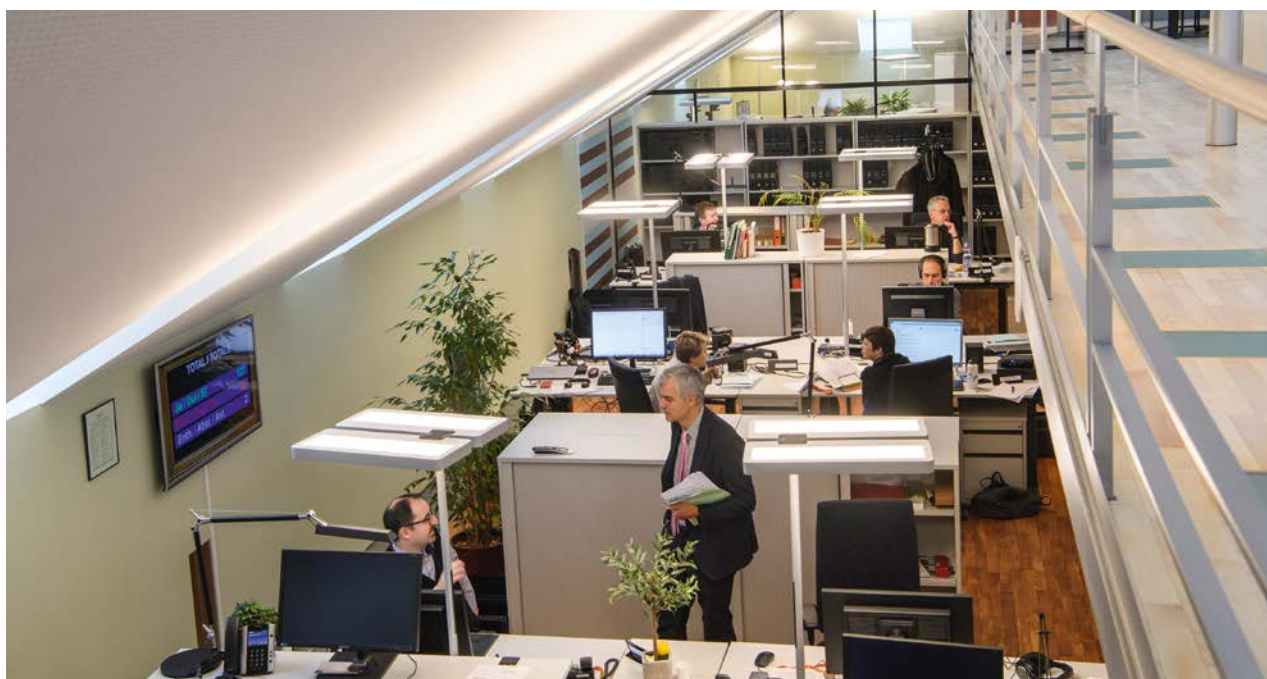
Al process legislativ sco tal en las chombras precedan nundumbravels discurs e savens lungas debattas. Per ch'ins possia eruir pli tard, pertge e co ch'ils conclus dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns èn vegnids prendids, vegnan las tractativas fixadas en scrit. Quai capita tar il Bulletin uffizial, e quai en in tempo rasant: Ils protocols da las sesidas da la sessiun vegnan redigids mo cun in pitschen retard a las discussiuns currentas e pon gia vegnir legids online en lur lunghezza cumplaina il pli tard la fin dal di da sesida.

Perquai ch'ins s'exprima auter a bucca che en scrit, ston las redacturas ed ils redacturs dal Bulletin uffizial adina puspè adattar la sintaxa. Ultra da quai examineschan ellas ed els la correctadad da las cifras u dals imports en francs. Plinavant consulteschan ellas ed els las missivas dal Cussegl federal ed auters documents per garantir che tut ils cuntengns vegnan preschentads correctamain en il text scrit. Uschepert ch'il text è dà liber, cumpara el directamain sin la pagina d'internet dal Bulletin uffizial. Anc il medem di da la-vur vegnan lectorads tut ils discurs ch'èn vegnids fixads en scrit. Quai serva – ultra da la controlla sco tala da l'ortografia e da l'interpunziun – oravant tut a cuntanscher in'unitad uschè gronda sco pussaivel areguard la moda e maniera da transcriber ils texts.

Var 20 redacturas e redacturs scolads scientificamain lavuran durant las sessiuns per transcriber ils plects salvads en texts scrits, 7 dad ellas ed els surpiglian ils votums franzos, 2 ils votums talians ed ils auters ils votums tudestgs.

Il Bulletin uffizial è ina part integrala da las materialias giuridicas en il process legislativ e sto perquai ademplir las pretensiuns las pli autas a la precisium, er sch'el vegn redigì sut in grond squitsch da temp. Ultra da las parlamentarias e dals parlamentararis e da las cumissiuns parlamentaras fan er las medias ubain burgaisas e burgais diever dal Bulletin uffizial – saja quai da la versiun stampada, cun agid dal computer, dal tablet u dal telefonin.

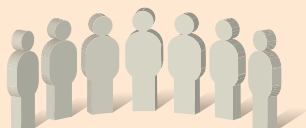
Sguard en la redacziun dal Bulletin uffizial

Da l'idea fin al conclus

LA VIA AD INA NOVA LESCHA

CUSSEGL FEDERAL ED ADMINISTRAZIUN

Postulat, consultaziun, missiva

Cun in **postulat** dumonda la Cumissiu per traffic e telecomunicaziun dal Cussegl nazional (CTT-CN) il favrer 2009 in rapport dal Cussegl federal, in rapport en il qual duain vegnir preschentadas e validadas alternativatas tar la taxa da recepziun actuala per radio e televisiun. Il motiv èn ils problems creschents che derivan da la colliaziun da la taxa cun l'apparat per retschaiver ils programs da radio e da televisiun. Suentar ch'il rapport è vegni preschentà pretenda la CTT-CN dal Cussegl federal l'elavuraziun d'in project per in sistem nov da la taxa da recepziun.

Sinaquai elavura il **Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun (DATEC)** ina midada da lescha correspondent e fa ina consultaziun che dura dals 9 da matg fin ils 29 d'avust 2012. Ils 29 da matg 2013 deliberescha il Cussegl federal la **missiva tar la midada da la Lescha federala davart radio e televisiun (LRTV)**.

Predeliberaziun, project (CTT)

Ils presidis dal Cussegl nazional e dal Cussegl dals chantuns assegnan la fatschenta al Cussegl nazional sco emprim cussegl. La **CTT-CN** fa la predeliberaziun dal project ed envida per quai ils circuls interessads ad in'audiun. Cun 16 cunter 6 vuschs decida ella d'entrar en il sboz. En la tractativa detagliada suonda la cumissiu per gronda part la proposta dal Cussegl federal. Cunzunt s'exprima ella ils 21 d'october 2013 cun 14 cunter 10 vuschs cunter ina pussaivladad da desdir la taxa da concessiu per chasadas che n'han nagin apparat da recepziun (usche-numnà opting-out). En la votaziun generala vegn approvà il project cun 14 cunter 7 vuschs e cun 3 abstenziuns.

Cumissiu

1. deliberaziun

Il **Cussegl nazional** tracta la fatschenta ils 12 da mars 2014 en ina debatta da quasi set uras. La dumonda, sche chasadas senza pussaivladad da recepziun pon vegnir deliberadas da la taxa, chaschuna ina vasta discussiu. Sco cumpromiss approvescha il Cussegl nazional ina proposta da minoritad da la **CTT-CN**, tenor la quala chasadas senza apparat da recepziun pon vegnir deliberadas da la nova taxa anc durant tschintg onns dapi che quella è vegnida introducida. Contestada è er la dumonda, sche interpresas ston insumma pajar ina taxa en l'avegnir. Cun in resultat fitg stretg (cun 93 cunter 92 vuschs) ha il Cussegl nazional refusà ina proposta individuala che pretendeva che las taxas per interpresas vegnian stritgadas dal tuttafatg.

Eliminaziun da las differenzas

En l'**eliminaziun da las differenzas** vegn la fatschenta suttamesa danovamain l'emprim a la cumissiu dal Cussegl nazional che tracta mo pli las disposiziuns contestadas. Cun 14 cunter 9 vuschs propona la CTT-CN a ses cussegl da restar tar la pussaivladad d'in opting-out limità a tschintg onns per chasadas. En quatter auters puncts accepta la CTT-CN percurter las propostas dal Cussegl dals chantuns.

Cumissiu

Predeliberaziun, project (CTT)

En sia sesida dal 1. d'avrigl 2014 è il **CTT dal Cussegl dals chantuns** s'exprimida senza opposiziun d'entrar en il project. En quai che concerna l'opting-out limità a tschintg onns ch'è vegni introduci en la lescha dal Cussegl nazional ha la cumissiu proponi cun 12 cunter 1 vusch da puspè stritgar questa disposiziun e da suandar uschia il sboz dal Cussegl federal. En la votaziun generala vegn approvà il project cun 10 cunter 1 vusch e cun 1 abstenziun.

Cumissiu

1. deliberaziun

Ils 19 da zercladur 2014 è il **Cussegl dals chantuns** entrà unanimamain en il project. En il decurs da la debatta da quatter uras suonda la chombra pitschna per gronda part il conclus dal Cussegl nazional, fa però tutina in pèr midadas. Uschia suonda il Cussegl dals chantuns senza opposiziun sia cumissiu predeliberanta e refusa excepziuns da l'obligaziun da pajar la taxa per chasadas. Ultra da quai pretenda il Cussegl dals chantuns ina variaziun pli gronda da la part da la taxa per organisaturs privats. El suonda cun 28 cunter 14 vuschs ina minoritad da la cumissiu e fixescha la part tar 4 fin 6 pertschient dal retgav total da la taxa da radio e televisiun.

INIZIAZIUN

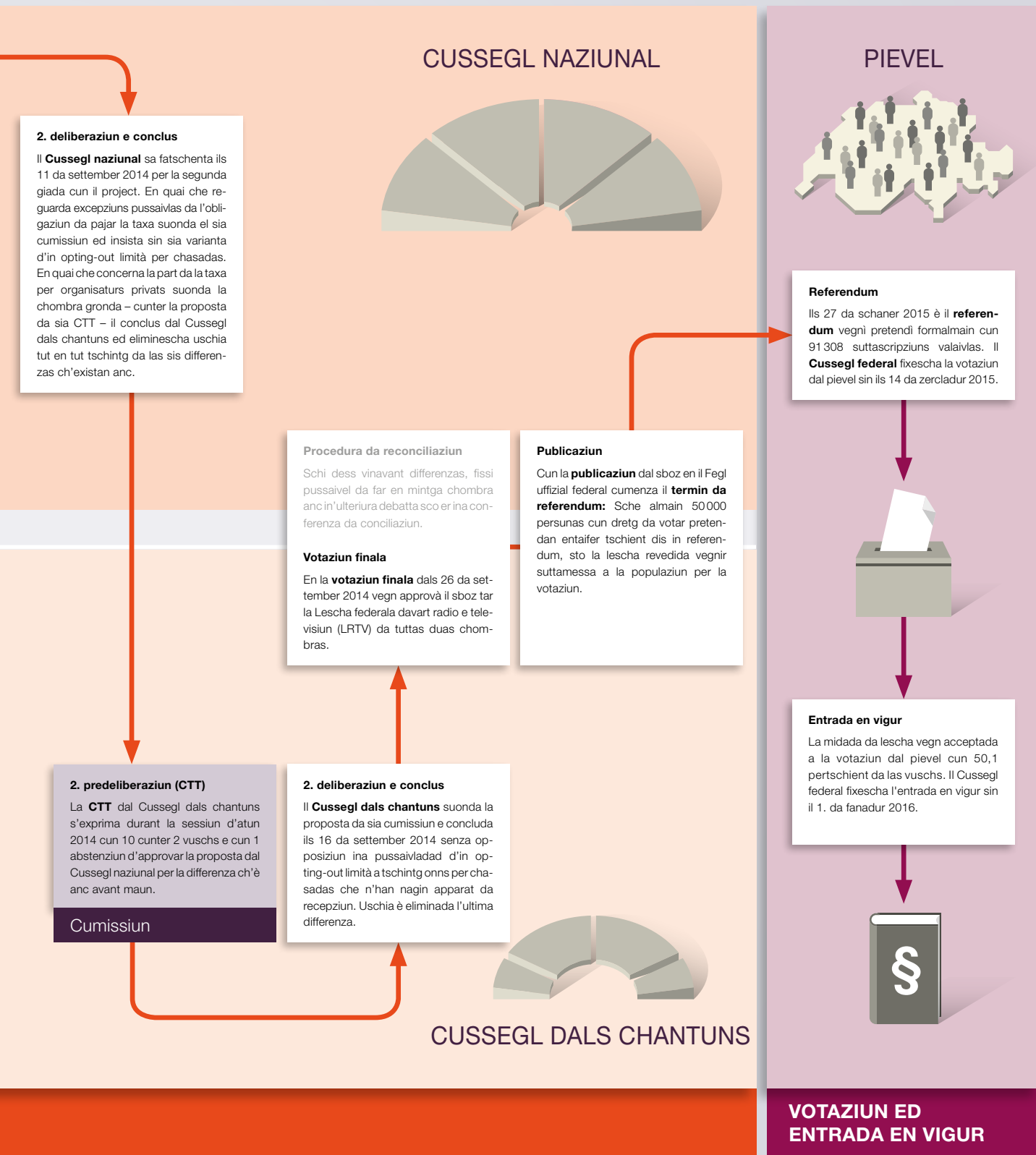
FASA PARLAMENTARA

PARLAMENT

La concepziun d'ina lescha è ina chaussa cumplexa e savens stentusa. Quest process dura almain in onn e po – en il cas extrem – durar passa diesch onns.

L'exempl qua sutvart mussa la revisiun parziala da la Lescha federala davart radio e televisiun (LRTV).

Il process cumenza l'onn 2009 e finescha cun l'entrada en vigur il 1. da fanadur 2016.

Ina chasa averta

L'EDIFIZI DAL PARLAMENT

Ina construcziun en etappas

La Chasa federala, la sedia dal parlament e da la regenza da la Svizra, vala sco in dals edificis istorics ils pli impurtants da la Svizra e cumpiglia trais parts ch'èn colliadas ina cun l'autra tras passarellas: la Chasa federala vest, l'edifizi dal parlament e la Chasa federala ost. Auter che en la gronda part dals pajais cun in sistem da duas chombras sa chattan ils dus cussegls sut il medem tetg.

Ils 28 da november 1848 ha l'Assamblea federala tscherni en l'emprim scrutini Berna sco chapitala ed uschia sco sedia da las autoritads federalas. Per la collocaziun centrala da la regenza, dal parlament e da l'administraziun federala na devi a Berna anc nagin edificis adattà, perquai han ins stui tschertgar soluziuns provisoricas. Al Cussegl federal è vegni mess a disposiziun il «Erlacherhof» a la Junkerngasse, il Cussegl naziunal è sa radunà en ina sala da musica construïda l'onn 1821 e numnada «Casino» ed en cas da basegn en il «Rathaus» da Berna, entant ch'il Cussegl dals chantuns ha fatg sias sesidas en il «Rathaus zum Äusseren Stand» a la Zeughausgasse. Il Tribunal federal e l'administraziun federala èn sa chasads en differents edificis da la citad veglia.

Il favrer 1849 han las autoritads da la citad survegnì l'incumbensa dal Cussegl federal da tschertgar in lieu adattà per in edificis central. El avess da cumpigliar las salas per las duas chombras parlamentaras, localitads per il Cussegl federal, 96 biros ed in'abitaziun per il chancelier federal. Da pliras propostas ha il Cussegl federal tschernì l'areal dal lavuratori da lain da la citad da Berna, situà gist sper il Casino. Il cussegl communal ha publictà ils 8 d'avrigl 1850 in'occurrència d'architectura per la «Chasa dals cussegls federal» che duai esser situada a l'ur sid da la citad veglia ed a l'ur sura da la spunda vers la Aare.

L'onn 1852 han ins cumenzà a construir l'ala vest actuala, en la quala èn er vegnidas integradas las salas dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns. Suent in temp da construcziun da stgars 5 onns ha pudì vegnir festivada la

surdada ils 5 da zercladur 1857. L'onn 1884 è ella vegnida engrondida cun l'ala ost spievlada.

L'edifizi central dal parlament, ch'è vegnì costruì ils onns 1894 – 1902 tenor ils plans da l'architect Hans Wilhelm Auer, ha engrondì il stabiliment al complex actual da trais parts colliadas ina cun l'autra.

L'edifizi dal parlament è ina construcziun da represchentaziun monumental en il stil da la neorenaschientscha cun in portic e cun ina cupla marcanta. La ritga decoraziun artistica e las materialias da bajegiar da tut las parts da la Svizra suttastritgan il caracter da l'edifizi dal parlament sco monument naziunal da la Svizra e sco «Palaz federal».

L'intenziun da l'architect è stada da laschar nascher simbolicamain l'entira Svizra en l'edifizi dal parlament. Per quai ha el svilupà in program da malets e da simbols che represchenta trais temas: l'istorgia naziunala a maun dals mitus da fundaziun, las basas costituziunalas e las virtids generalas dal stadi sco er la diversità culturala, politica, geografica ed economica da la Svizra.

Tgi che vegn e va en Chasa federala

Er en l'èra dals chatrooms, da skype e da las social media dovri in lieu, nua ch'ils parlamentarists pon sa radunar per sesidas e per discussiuns, ma er per discurs informals. La Chasa federala è en emprima lingia la «stanza da sesidas da la naziun». Sper las sessiuns ordinarias dals dus cussegls en las duas salas grondas han lieu en numerusas localitads pli grondas e pli pitschnas var 2000 sedutas per onn. Pli navant ha la Chasa federala er in'impurtanta funcziun represchentativa e betg sco ultim ina funcziun sociala. Considerond sia architectura vul ella esser ina tribuna per ils acts politics. Las tractativas dals cussegls èn publicas ed attiran in grond public. Politichers sa scuntraran cun gruppas da visitaders da lur chantuns, ed en las localitads cun bels ornamentals vegnan beneventadas las delegaziuns da l'exteriur. La sala dals pass pers ed il restaurant permettaran da manar discurs en gruppas pli pitschnas, ed ils parlamentarists chattan qua plazzas per lavurar.

Medias

Nua ch'i vegn fatg politica, èn er las medias. Dapi in temp exista in grond center da medias cun in equipament modern a la Bundesgasse, ma quasi mintga di èn teams da cameras er en gir en la Chasa federala sezza per envidar politichers ad intervistas.

Lobis

En la Chasa federala entaup'ins er lobists che represchantan envers il parlament ils interess da federaziuns, d'interpresas e d'autras organisaziuns. Mintga parlamentari ha il dretg da designar duas persunas che pon vegnir ed ir sco ses giasts en l'edifizi dal parlament.

La sala dals pass pers: il lieu d'inscunter per las ultimas convegnoientschas

La halla da la cupla: in lieu cun blera simbolica

L'executiva

LA REGENZA

REGENZA

Il Cussegl federal _____ 40

L'administraziun federala _____ 42

Ilis departaments _____ 44

La Chanzlia federala ChF _____ 72

Ilis set commembers dal Cussegl federal ed il chancelier federal vegnan elegids mintga quatter onns dal parlament.

In collegi sco regenza

CUSSEGL FEDERAL

Doris Leuthard

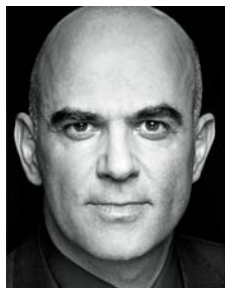

Presidenta da la Confederaziun
Scheffa dal Departament federal per ambient, traffic, energia e communicaziun
Dapi il 2006 en il Cussegl federal

Commembra da la:

PCD

Alain Berset

Vicepresident da la Confederaziun
Schef dal Departament federal da l'intern
Dapi il 2012 en il Cussegl federal

Commember da la:

PS

Ueli Maurer

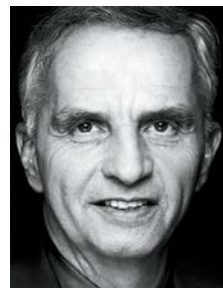

Schef dal Departament federal da finanzas
Dapi il 2009 en il Cussegl federal

Commember da la:

PPS

Didier Burkhalter

Schef dal Departament federal d'affars exterius
Dapi il 2009 en il Cussegl federal

Commember da la:

PLD

Simonetta Sommaruga

Scheffa dal Departament federal da giustia e polizia
Dapi il 2010 en il Cussegl federal

Commembra da la:

PS

Johann N. Schneider-Ammann

Schef dal Departament federal d'economia, furmaziun e retschertga
Dapi il 2010 en il Cussegl federal

Commember da la:

PLD

Guy Parmelin

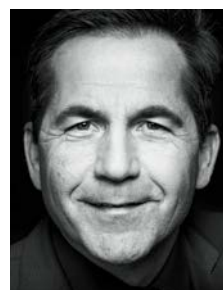

Schef dal Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport
Dapi il 2016 en il Cussegl federal

Commember da la:

PPS

Walter Thurnherr

Chancelier federal dapi il 2016

Commember da la:

PCD

Set commembras e commembers che han il medem status

Il Cussegl federal è la regenza da la Svizra. Il 2015 ha l'Assemblea federala plenara (Cussegl naziunal e Cussegl dals chantuns) elegì 5 umens e 2 dunnas per ina perioda d'uffizi da 4 onns en il Cussegl federal. Ils 7 da december 2016 è cussegliera Doris Leuthard vegnida elegida per 1 onn sco presi-

dentà da la Confederaziun. Ella ha il medem status sco las autras commembras ed ils auters commembers, ma ella maina las sesidas e represchenta la regenza vers anora. Il chancelier federal è il schef dal stab dal Cussegl federal.

Manar las fatschentas da la regenza

Il Cussegl federal è responsabel per l'activitad guvernativa. Mintga commembra u commember dal Cussegl federal dirigia in departament da l'administraziun federala.

Da princip sa raduna il Cussegl federal mintga emna ad ina sesida ordinaria. Dossiers fitg pretensius tracta el en sesidas da clausura. Tut en tut decida el mintga onn davart passa 2000 fin 2500 fatschentas. Ils set departaments e la Chanzlia federala al sustegnan tar las preparativas.

Il Cussegl federal planisescha e coordinescha l'activitad guvernativa. Per quest intent fixescha el strategias e finamiras. Sin basa da quai prepara el sbozs da leschas. En proceduras da consultaziun resguarda el l'opiniun da vasts circuls da la populaziun e da l'economia. Suentar surdat el ils projects al parlament per la debatta. Durant las discussiuns dal parlament represchentan las cusseglieras federalas ed ils cussegliers federalas las fatschentas da lur departaments.

Cun il preventiv e cun il quint dal stadi dirigia il Cussegl federal las finanzas da la Confederaziun. Las decisiuns definitivas en chausa prenda il parlament.

Consens e collegialitad

Er en il Cussegl federal na duai dar nagina concentraziun da la pussanza. Las commembras ed ils commembers dal gremi derivan da differents chantuns ed appartegnan actualmain a 4 partidas politicas. 4 commembras e commembers derivan da la Svizra tudestga e 3 commembras e commembers da la Svizra franzosa. La Svizra taliana è stada represchentada l'ultima giada en il Cussegl federal ils onns 1986 fin 1999.

Il Cussegl federal decida sco collegi: Las commembras ed ils commembers tschertgan in consens per cuntanscher che lur politica chattia ina maioritad. Vers anora represchentan las cusseglieras federalas ed ils cussegliers federalas la posiziun dal collegi, er sch'ellas u els persunalmain ubain sche lur partida èn d'ina outra opiniun (princip collegial). Cuntrari als systems da l'exteriur na datti en Svizra nagina clera separaziun tranter la regenza e l'opposiziun.

Da la regenza d'ina partida a la regenza da bleras partidas

1848	consistiva il Cussegl federal da 7 liberals (ussa PLD. Ils Liberals). Els han regi sulets durant 43 onns.
1891	è vegnì elegì l'emprim commember dals conservativs catolics (oz PCD) en la regenza, 1919 il segund.
1929	ha l'Assamblea federala elegì in commember da la partida da purs, mastergnants e burgais (la PPS dad oz) en il Cussegl federal.
1943	è vegnì elegì l'emprim socialdemocrat (PS) en la regenza, 1951 il segund.
1959	han las quatter partidas che avevan ils pli blers electurs concludì la furmaziun d'ina regenza tenor la «furmla magica»: 2 PLD, 2 PCD, 2 PS, 1 PPS. Questa repartiziun ha durà 44 onns.
2003	ha la PPS gudagnà tar las elecziuns dal Cussegl federal in sez dapli a cust da la PCD.
2008	han ils dus represchentants da la PPS midà a la partida burgais-democratica (PBD) ch'è vegnida fundada da nov.
2009	è vegnì elegì in represchentant da la PPS empè dal represchentant da la PBD ch'è sa retratg. La regenza consistiva ussa da 2 PLD, 2 PS, 1 PPS, 1 PBD, 1 PCD.
2015	è sa retratga la represchentanta da la PBD. L'Assamblea federala ha elegì enstagl dad ella in represchentant da la PPS. La repartiziun dad oz sa cloma: 2 PLD, 2 PS, 2 PPS, 1 PCD.

Organisaziun

L'ADMINISTRAZIUN FEDERALA

DFF
Il Departament federal da finanzas
Ueli Maurer
Schef dal departament

SG-DFF

Secretariat general
SG-DFF

Secretariat da stadi per dumondas finanzialas internaziunalas SFI

Administraziun federala da finanzas AFF

Uffizi federal da personal UPPER

Administraziun federala da taglia AFT

Administraziun federala da duana AFD

Uffizi federal d'informatica e da telecomunicaziun UFIT

Uffizi federal per edifizis e logistica UFEL

Organ da direcziun informatica da la Confederaziun ODIC

Administraziun federala d'alcohol AFA

Autoritad federala per la surveglianza dals martgads da finanzas FINMA

Controlla federala da finanzas CDF

Cassa federala da pensiu PUBLICA

DEFR
Departament federal d'economia, furmazium e retschertga
Johann N. Schneider-Ammann
Schef dal departament

SG-DEFR

Secretariat general
SG-DEFR

Secretariat da stadi da l'economia SECO

Secretariat da stadi per furmazium, retschertga ed innovaziun SEFRI

Uffizi federal d'agricultura UFAG

Uffizi federal per il provediment economic dal pajais UFPE

Uffizi federal d'abitaziuns UFAB

Surveglianza dals pretschs SPR

Cumissiu da concurrenza CUMCO

Sectur da las Scolas politecnicas federalas SPF

Institut federal da scola auta per la furmaziun professiunala IFFP

Cumissiu per tecnologia ed innovaziun CTI

DATEC
Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun
Doris Leuthard
Scheffa dal departament

SG-DATEC

Secretariat general
SG-DATEC

Uffizi federal da traffic UFT

Uffizi federal d'aviatica civila UFAC

Uffizi federal d'energia UFE

Uffizi federal da vias UVIAS

Uffizi federal da comunicaziun UFCOM

Uffizi federal d'ambient UFAM

Uffizi federal da svilup dal territori ARE

Inspecturat federal per la segirezza nucleara IFSN

ChF
La Chanzlia federala
Walter Thurnherr
Chancelier federal

Incumbensa federala per

Incumbensa federala per la protecziun da datas e per la trasparenza IFPDT

Las organisaziuns marcadadas cun alv èn per gronda part autonomas.

DFAE

Crear perspectivas: Las trais pasterneras futuras da la Slovacchia han terminà ina furmaziun professiunala orientada a la pratica ch'è vegnida sustegnida da la Svizra.

Schef dal DFAE è Didier Burkhalter. El è cusseglier federal dapi l'onn 2009. L'emprim era el schef dal DFI, l'onn 2012 ha el midà al DFAE.

La politica da l'intern e la politica exteriura sa basan en Svizra fermamain ina sin l'autra; la cultura politica da la Svizra è in punct da referiment impurtant per la strategia da la politica exteriura. La Svizra s'engascha sin tut il mund per la democrazia e per in stadi da dretg, per in dialog e per ina cultura da cumpromiss, per l'integraziun e per la separaziun da la pussanza sco er per ils dretgs umans e per ils princips umanitars.

La Svizra gida per che giuvenils hajan perspectives en lur patria.

Crear perspectivas – promover il svilup e la pasch

La Svizra s'engascha per in mund senza povradad e per in svilup duravel. Ina da las numerusas mesiras, cun las qualas ella persequitescha questas finamiras, è da pussibilitar a persunas giuvnas ina buna furmaziun professiunala orientada al martgà en pajais da svilup. Uschia creschan las perspectives per lur futur ed ellas pon contribuir al svilup economic e politic da lur pajais. Tras quai sa reducechan il squitsch da migraziun e l'extremissem perda sia attracziun. En passa 20 pajais lavura la Svizra en il rom da la collavuraziun internaziunala en la furmaziun professiunala ensemen cun autoritads e cun il sector privat. Passa 300'000 umans han fin ussa gia profità da quai. En vista a la situaziun politica mundiala malsegira cuntinuescha la Svizra ultra da quai ad intensivar ses engaschament per la pasch, per la segirezza e per ils dretgs umans.

Approfondar las relaziuns cun ils stadis vischins e cun la UE

La Svizra è situada amez l'Europa. Ella ha las medemas valurs da basa democraticas sco ses stadis partenaris europeics ed è colliada stretgmain cun quels en ils secturs politica, economia e cultura. La tgira e l'amplificaziun da las relaziuns cun ils stadis vischins directs e cun l'Uniun europeica (UE) è perquai centrals per la politica exteriura da la Svizra.

Extender las relaziuns cun partenaris globals

Sco pajais orientà a l'export è la Svizra dependenta da bunas e stabilas relaziuns internaziunalas. Perquai extenda ed approfundescha ella permanentamain sia rait da relaziuns. Ella tgira relaziuns strategicas cun ils Stadis Unids da l'America, cun il Giapun, la Brasilia, la Russia, l'India, la China, l'Africa dal Sid e la Turchia. En l'Europa dal Sidost e da l'Ost, en l'Asia Centrala, en la regiun asiatic-pacifica, sin il continent dubel american, en l'Africa, en il Proxim Orient ed en l'Orient Central ha ella differentas finamiras en ils secturs da la politica, da l'economia, da la politica da segirezza e da la politica da l'ambient e da migraziun. Per la Svizra sa tracta da gidar a resolver problems globals e da defender ses interess e sias valurs.

Departament federal d'affars exteriurs DFAE

Il DFAE coordinescha e concepescha – per incumbensa dal Cussegl federal – la politica exteriura, defenda ils interess dal pajais e promova las valurs da la Svizra. Per quest intent sa basa el sin ils principis dal stadi da dretg, da l'universalitad e da la neutralitad e realisescha sias activitads en il senn da la solidaritad e da la responsabladad. Il DFAE tgira ina rait da circa 170 represchentanzas e 204 represchentanzas onuraras a l'exteriur.

Expensas 2015 **3,17 mia. fr.**

Plazzas a temp cumplain 2015 **5537**

www.eda.admin.ch

Secretariat general SG-DFAE

Secretari general: **Benno Bättig**
www.eda.admin.ch

Il Secretariat general coordinescha las fatschentas per il parlament e per il Cussegl federal. El è cumpetent per la promoziun da l'egualitad da las schanzas en il DFAE sco er per dumondas da gender globalas e per ils dretgs da las dunnas, per la coordinaziun dal sistem da controlla intern e da la gestiun da ristgas dal departament, per la comunicaziun interna ed externa e per la surveglianza da la gestiun da las represchentanzas a l'exteriur. Dal SG fan part ultra da quai Preschientscha Svizra (PRS) sco er il Servetsch istoric.

Secretariat da stadi

Secretaria da stadi: **Pascale Baeriswyl**

Il Secretariat da stadi gida il schef dal departament a sviluppar ed a planisar la politica exteriura. La secretaria da stadi è cumpetenta per las relaziuns da la Svizra cun auters stadis, cun l'UE e cun organisaziuns internaziunalas sco er per la politica da segirezza, da pasch e dals dretgs umans e la politica umanitara. Al Secretariat da stadi è attribuids il protocol che procura ch'il Reglament federal davart il protocol vegnia observà sco er il Center per il manaschament da crisas (CMC). Il CMC publitgescha las infurmaziuns da viadi (www.eda.admin.ch/reisehinweise) e coordinescha las mesiras per proteger burgaisas e burgais svizzers en cas da conflicts, da revolts, d'accidents, da catastrofes da la natira, d'attentats u da rapiments a l'exteriur.

Direcziun politica DP

Directura: **La Secretaria da stadi Pascale Baeriswyl**

La Direcziun politica observa ed analisescha la situaziun da la politica mundiala ed è cumpetenta per defender ils interess da la Svizra a l'exteriur. Ad ella è sutmessas 9 partiziuns politicas sco er las represchentanzas a l'exteriur.

Las divisiuns geograficas èn responsablas per las relaziuns bilaterals cun ils pajais da la regiun respectiva; la divisiun «Naziuns Unidas ed autras organisaziuns internaziunalas» è responsabla per la politica da la Svizra en questas organisaziuns; la divisiun «Segirezza umana» s'occupa da la promoziun civila da la pasch, dals dretgs umans, da la politica exteriura da migraziun e da la politica umanitara; la divisiun «Politicas exteriuras sectorialas» da l'economia, da l'ambient, dal traffic, da l'energia, da la sanadad, da la furmaziun e da la scienza e la divisiun «Politica da segirezza» da la segirezza internaziunala.

Direcziun dals affars europeics DAE

Directur: **Henri Gétaz**
www.eda.admin.ch/dae

La Direcziun dals affars europeics è il center da cumpetenza da la Confederaziun per tut las dumondas da la politica europeica. Ella maina las tractativas cun l'UE en collavuraziun cun ils posts spezialisads cumpetents, coordinescha la politica europeica da la Svizra, prepara decisziuns dal Cussegl federal, observa ed analysescha il svilup da l'UE, dal dretg europeic e da sias consequenzas per la Svizra. Ultra da quai ha la DAE l'incumbensa d'infurmar la publicitad davart la politica europeica da la Svizra e davart l'integrasiun en l'Europa en general.

Direcziun da dretg internaziunal public DDIP

Directur: **Roberto Balzaretto**

La Direcziun da dretg internaziunal public defenda ils dretgs ed ils interess da la Svizra che resultan dal dretg internaziunal. Ella cooperescha en cas da conclusziuns da contracts internaziunals, s'occupa dals aspects giuridics da la neutralitad svizra, dals dretgs umans e da las convenziuns da Geneva. A la DDIP è attribui l'Uffizi svizzer da navigaziun maritima.

Direcziun consulara DC

Directur: **Jürg Burri**

La Direcziun consulara procura sco «guichet unique» ed ensemen cun las represchentanzas sin l'entir mund per servetschs dal consulat effizients e favuraivels a la clientella. Entaifer l'administraziun federala surpiglia ella la rolla da coordinar – sco post da consultaziun central – las fatschentas da Svizras e Svizzers a l'exteriur. Sche Svizras e Svizzers a l'exteriur dovran agid, surpiglia la DC la coordinaziun dal sustegn. La helpline dal DFAE (+41 (0)800 24-7-365) infurmescha ed è cuntanschibla da tuttas uras. Ultra da quai organisescha la DC ensemen cun las represchentanzas la concessiun da visums a l'exteriur.

Direcziun da svilup e da cooperaziun DSC

Directur: **Manuel Sager**
www.eda.admin.ch/deza

La Direcziun da svilup e da cooperaziun è cumpetenta per la coordinaziun totala da la collavuraziun da svilup e da la collavuraziun cun l'Europa da l'Ost sco er per l'agid umanitar da la Confederaziun. Ella cumbatta cunter la povradad en ils pajais dal sid e da l'ost, gida las victimas da crisas e da conflicts e dat – ensemen cun il Corp svizzer d'agid umanitar (CSA) – agid d'urgenza e da reconstrucziun suenter catastrofas da la natira e suenter conflicts da violenza.

Direcziun per resursas DR

Directur: **Jacques Pitteloud**

La Direcziun per resursas administrescha e dirigia il diever effizient da las resursas dal DFAE: persunal, finanzas ed informatica. Sco center da cumpetenza per dumondas da las resursas dal departament presta la DR servetschs tant per la centrala dal DFAE a Berna sco er per la rait da represchentanzas svizras en tut il mund, ch'ella tgira e maina. Attribuida a la DR è la Centrala da viadis da la Confederaziun. Ella è il center da cumpetenza per fatgs da viadi per l'entira administraziun federala.

Departament federal da l'intern

DFI

Il DFI s'engascha per la scolaziun professiunala e per l'egualitad da las schanzas da giuvenils cun impediments per als facilitar la via en la vita professiunala.

Schef dal DFI è Alain Berset. El è cusseglier federal dapi l'onn 2012.

Il Departament federal da l'intern (DFI) s'occupa da bliers temas dal mintgadi dals umans en Svizra sco la prevenziun per la vegliadetgna, la sanadad u la cultura. En quests secturs spetgan grondas sfidas per la societad.

Promover ina vegliadetgna da renta pli flexibla

En in pèr onns cuntanschan las annadas cun in grond dumber da naschienschas la vegliadetgna da l'AVS ed en la prevenziun professiunala è l'import da las investiziuns dapi onns memia bass. Perquai ha il Cussegl federal concludì la refurma «Prevenziun per la vegliadetgna 2020». Ella prevesa ina soluziun cumplessiva transparenta. L'emprima e la segunda pitga duain vegnir reformadas ensemen. La finamira suprema è da mantegnair il nivel da las prestaziuns da rentas. La vegliadetgna da renta vegn fixada per tuts sin 65 onns. Il medem mument vegni pussibilità dad ir en pensiun a moda flexibla en la vegliadetgna da 62 fin 70 onns.

La refurma Prevenziun per la vegliadetgna 2020 ha la finamira da mantegnair il nivel da renta.

Augmentar la qualitad da provediment

Il dumber da las malsognas cronicas s'augmenta permanentain, il sistem da sanadad s'orientescha però anc ►

fermamain al provediment acut. Ultra da l'orientaziun a quests novs svilups duain er vegnir meglieradas la trasparenza e la dirigibilitad. Il Cussegl federal ha deliberà la strategia Sanadad2020. La finamira è d'augmentar la qualità dal provediment, da tegnair ils custs sut controlla e da garantir a tut ils umans in bun access al provediment da la sanadad. En il center stattan en quest connex ils umans e lur bainesser.

Pussibilitar la participaziun a la cultura

Nossa cultura e la lavur culturala èn confruntadas cun grondas midadas sco la globalisaziun, la digitalisaziun u l'individualisaziun. Sut quest aspect metta la nova missiva davart la cultura trais accents fin l'onn 2020. La finamira è d'augmentar la participaziun activa e passiva dad uschè bleras persunas sco pussaivel a la vita culturala, da rinforzar la coesiun sociala en nossa societad linguisticamain e culturalmain multifara e da promover la forza innovativa.

Departament federal da l'intern DFI

Il DFI è «al puls dal mintgadi». L'AVS e la 2. pitga u las assicuranzas da malsauns, d'accidents e d'invalidità, la segirezza dals medicaments, la segirezza da las victualias e la sanadad dals animals tutgan tar las cumpetenzas dal DFI. La cultura, la politica da famiglia, l'egualità tranter dunna ed um e l'egualità da persunas cun impediments, il cumbat cunter il rassissem, la statistica ed er las previsiuns da l'aura èn ulteriurs secturs che fan part dal DFI.

Expensas 2015 **16,87 mia. fr.**

Plazzas a temp cumplain 2015 **2227**

www.edi.admin.ch

Secretariat general SG-DFI

Secretari general: **Lukas Bruhin**
www.edi.admin.ch

Il Secretariat general ademplescha sco post da colliaziun tranter il schef dal departament ed ils uffizis federals incumbensas da planisaziun, da coordinaziun, da cussegliaziun e da controlla. Al Secretariat general èn affiliads la Surveglianza federala da las fundaziuns, il secretariat da la Cumissiun federala cunter il rassissem, il Servetsch per il cumbat cunter il rassissem e l'Uffizi federal per l'egualità da persunas cun impediments.

Uffizi federal per l'egualità tranter dunna ed um UFEG

Directura: **Sylvie Durrer**
www.ebg.admin.ch

L'UFEG è responsabel per l'egualità giuridica e factica da las schlattainas. El s'engascha spezialmain per l'egualità dals salaris, per la cumpatibilità da la professiun cun la famiglia sco er per la prevenziun e per il cumbat cunter la violenza a chasa. A l'UFEG è affilià il Secretariat da la Cumissiun federala per dumondas da las dunnas.

Uffizi federal da cultura UFC

Directura: **Isabelle Chassot**
www.bak.admin.ch

L'UFC formulescha la politica culturala da la Confederaziun. El sustegna la lavur culturala e las organisaziuns culturalas. El procura per la protecziun da la patria, per la tgira da monuments e per ils lieus archeologics e promova ultra da quai las differentas cuminanzas linguisticas e culturalas. Tar l'UFC tutgan ils posts spezialisads per art spoglià e per il transferiment da bains culturals. El administrescha in pèr museums e las collecziuns d'art da la Confederaziun. La Biblioteca naziunala svizra, a la quala fan part l'Archiv svizzer da litteratura, la Fonoteca Naziunala Svizra a Lugano ed il Center Dürrenmat a Neuchâtel, è in'unitad d'organisaziun da l'UFC.

Archiv federal svizzer AFS

Directur: **Andreas Kellerhals**
www.bar.admin.ch

L'AFS valitescha, conserva, cataloghescha ed intermediescha documents da la Confederaziun cun valor archivarica. En l'effectiv total sa chattan documents originals sco la Constituziun federala, documents administrativs, fotografias, films, documents da tun e bancas da datas.

Uffizi federal per meteorologia e climatologia MeteoSvizra

Directur: **Peter Binder**
www.meteoschweiz.ch

Sco servetsch naziunal per l'aura ed il clima garantescha MeteoSvizra il provediment da basa cun infurmaziuns davart l'aura ed il clima. Staziuns da mesiraziun terresstras, radars da l'aura, satellits, radiosondas ed auters instruments registreschan l'aura. MeteoSvizra è responsabel per avertir las autoritads e la populaziun da malauras e furnescha las datas da basa concernent la midada dal clima.

Uffizi federal da sanadad publica UFSP

Directur: **Pascal Strupler**
www.bag.admin.ch

L'UFSP è – ensemen cun ils chantuns – responsabel per la sanadad publica e la politica da sanadad. Latiers tutga er la tgira, il svilup e la surveglianza da l'assicuranza sociala da malsauns e d'accidents. L'UFSP realisescha campagnas e programs da prevenziun per promover la sanadad. Per preparar ils fatgs da sanadad svizzers optimalmain per las sfidas da l'avegnir realisescha l'UFSP ensemen cun partenaris e per incumbensa dal Cussegl federal la strategia «Sanadad2020».

Uffizi federal da segirezza alimentara e fatgs veterinars USAV

Directur: **Hans Wyss**
www.blv.admin.ch

L'USAV prepara la legislaziun davart la segirezza da victualias, il nutriment, la sanadad e la protecziun dals animals e sustegna sia execuziun en ils chantuns. El controlla l'import d'animals e da products d'animals ed è l'autorità d'execuziun da la Cunvegna internaziunala davart la protecziun da las spezias (CITES). L'USAV prenda decisziuns da permissiun per proteger la populaziun svizra cunter engion e cunter la periclitaziun da la sanadad tras victualias e tras objects da diever. Affilià a l'USAV è l'Institut da virologia e d'immunologia (IVI).

Uffizi federal da statistica UST

Directur: **Georges-Simon Ulrich**
www.bfs.admin.ch

Statisticas gidan a stgaffir cun trasparenza ina basa cuminaivla per discurs publics. L'UST registrescha svilups en ils secturs populaziun, economia, societad, furmaziun, perscrutaziun, territori ed ambient e garantescha lur cumparegliabladad transcunfinala sco er temporal.

Uffizi federal d'assicuranzas socialas UFAS

Directur: **Jürg Brechbühl**
www.bsv.admin.ch

L'UFAS è cumpetent per l'AVS, l'assicuranza d'invaliditad, las prestaziuns supplementaras, la prevenziun professiunala (cassas da pensiun), l'urden da cumpensaziun dal gudogn per persunas che prestan servetsch ed en cas da maternitad sco er per ils supplements da famiglia. Er ils temas famiglia, uffants, giuventetgna e vegliadetgna, relaziuns tranter las generaziuns e dumondas generalas da la politica sociala tutgan tar il champ d'activitad da l'UFAS.

Institut svizzer per products therapeutics Swissmedic

Directur: **Jürg H. Schnetzer**
www.swissmedic.ch

Swissmedic è l'autorità svizra spezialisada per l'admissiun e la surveglianza da medicaments e da products medicinali. L'institut garantescha che mo products therapeutics d'ina auta qualitad, segirs ed effectivs pon vegnir cumprads en Svizra – ina contribuziun impurtanta per la protecziun da la sanadad da l'uman e da l'animal.

Museum naziunal svizzer MNS

Directur: **Andreas Spillmann**
www.nationalmuseum.ch

Sut il tetg dal MNS èn unids trais museums – il Museum naziunal a Turitg, il Chastè da Prangins ed il Forum da l'istorgia svizra a Sviz – sco er il Center da collecziun ad Affoltern am Albis. Cun passa 840'000 objects ha il MNS la collecziun davart l'istorgia culturala e l'artisanadi la pli gronda da la Svizra.

Fundaziun svizra per la cultura Pro Helvetia

Directura ad interim: **Sabina Schwarzenbach**
www.prohelvetia.ch

La Pro Helvetia promova la lavur artistica en Svizra, renda enconuscent l'art svizzer e la cultura svizra a l'exteriur, tgira il barat tranter las culturas e gida ad intermediar ils arts al public. La Pro Helvetia cumpletescha la promoziun da la cultura dals chantuns e da las vischnancas.

Departament federal da giustia e polizia

DFGP

REGENZA

En curs emprendan fugitivs ina lingua naziunala – in pass impurtant per l'integraziun. La Confederaziun elavura la basa giuridica per l'integraziun e finanziescha quella.

Scheffa dal DFGP è Simonetta Sommaruga. Ella è cussegliera federala dapi l'onn 2010.

Diriger l'immigraziun, megliar l'integraziun

Il favrer 2014 han las votantas ed ils votants da la Svizra acceptà l'iniziativa «Cunter l'immigraziun da massa». Dapi lura fatschenta la realisaziun da questa iniziativa la politica svizra. Per il Cussegl federal tgira il DFGP questas lavurs. Il Cussegl federal vul che la Svizra possia diriger l'immigraziun ed il medem mument mantegnair sias bunas relaziuns stabilas cun l'Europa.

La nova lescha d'asil vegn er a megliar l'integraziun.

Suenter il gea da la populaziun a la nova lescha d'asil il zercladur 2016 s'occupa il DFGP da la realisaziun da la lescha. Emprimas parts valan gia a partir dal 1. d'october 2016. Ellas procuran tranter auter che persunas giuvnas che tshertgan asil possian frequentar ina scola. Ultra da quai duai la lescha accelerar las proceduras d'asil, megliar l'integraziun da fugitivas e fugitivs, ma er procurar per in return consequent da requirentas e requirents d'asil refusads. Per ch'il sector d'asil funcziunia, d'ovri er ina buna collavuraziun cun auters pajais. Il DFGP s'engascha perquai en l'Europa per ina politica da fugitivs solidarica e la Svizra sustegna ils umans directamain en las regiuns da crisa.

Cumbatter efficaciamain il terrorissem

Sco auters pajais sto er la Svizra sa dumandar adina puspè co ch'ella possia cumbatter efficaciamain il terrorissem. Il ►

DFGP procura che la Svizra haja ils instruments giuridics che la giustia e la polizia dovran oz. Ma er ils auters secturs da la societad èn dumandads: Perquai sa participescha il departament a las lavurs per in Plan d'acziun naziunal cunter ina radicalisaziun motivada politicamain ed ideologicamain.

Modernisar il dretg da famiglia e far valair l'egualitad dals salaris

Dapi in tschert temp vegn il dretg da famiglia modernisà pass per pass. Suenten il dretg da tgira ed il dretg da mantegniment vegn ussa adattà il dretg d'ierta a las realitads da las furmas da viver dad oz. Il DFGP prepara actualmain la proposta da lescha necessaria. Plinavant vul il DFGP er procurar che l'incumbensa costituziunala davart l'egualitad dals salaris da l'um e da la dunna che ha gia 30 onns possa vegnir fatga valair.

Departament federal da giustia e polizia DFGP

Il DFGP è confruntà cun in vast spectrum da temas. El s'occupa cun temas da la politica sociala sco per exempel da la convivenza d'umans da naziunalitad svizra e da naziunalitad estra, cun dumondas d'asil u cun il cumbat cunter la criminalitad. Plinavant tungan per exempel er ils fatgs dal stadi civil e la surveglianza dals gieus da fortuna tar las incumbensas dal DFGP.

Expensas 2015 **2,28 mia. fr.**

Plazzas a temp cumplain 2015 **2410**

www.ejpd.admin.ch

Secretariat general SG-DFGP

Secretari general: **Matthias Ramsauer**
www.ejpd.admin.ch

Il SG sustegna e cusseglia la scheffa dal departament en sia lavur quotidiana e procura per ina buna cooperaziun da las differents parts dal departament. Ultra da quai maina el ils fatgs da personal e las finanzas. Dal SG fan er part il Center da servetsch d'informatica CSI che sviluppa ed administrescha applicaziuns d'informatica per la giustia, per la polizia e per las autoritads da migraziun da l'entira Svizra. Al CSI è attribui amministrativamain il Servetsch da surveglianza dal traffic da posta e da telecommunicaziun STPT.

Secretariat da stadi per migraziun SEM

Secretari da stadi: **Mario Gattiker**
www.sem.admin.ch

Il SEM regla sut tge cundiziuns ch'ina persuna dastga entrar, viver e lavurar en Svizra. El decida plinavant, tgi che survegn qua protecciun cunter persecuziun. Ensemen cun ils chantuns organischa il SEM la collocaziun da las requirentas e dals requirents d'asil ed il return da personas che na dovran betg la protecciun da la Svizra. Il SEM coordinescha ultra da quai la lavur d'integrasiun ed è responsabel sin plaun federal per las natiralisaziuns.

Uffizi federal da giustia UFG

Directur: **Martin Dumermuth**
www.bj.admin.ch

L'UFG elavura relaschs en il dretg civil e penal ed en il dretg public ed administrativ. Ultra da quai cusseglia el l'administraziun federala en tut las dumondas da la legislaziun. Plinavant ha el la surveglianza suprema en differents secturs, maina il register penal svizzer e collavura cun autoritads estras sin il champ da l'assistenza giudiziala. Sin plaun internaziunal represchenta l'UFG la Svizra a Strasbourg davant ils organs per la defensiun dals dretgs umans ed en numerusas ulteriuras organizaziun.

Uffizi federal da polizia fedpol

Directura: **Nicoletta della Valle**
www.fedpol.admin.ch

Il fedpol dirigia la collavuraziun poliziala naziunala ed internaziunala ed investighescha en proceduras penals da la Confederaziun cunter la criminalitad fitg greva. Il fedpol è responsabel per la gestiun da sistems d'infurmaziun e centers da cumpetenza naziunals e protegia personas ed instituziuns ch'èn en la responsabladad da la Confederaziun. Ils temas èn per exempel il cumbat cunter il terrorissem, cunter la criminalitad organisada u cunter la lavada da daners. En tut sias incumbensas stat fedpol en in stretg contact cun partenaris en Svizra, en l'Europa ed en l'entir mund.

Institut federal da proprietad intellectuala IPI

Directura: **Catherine Chammartin**
www.ige.ch

L'IPI è il center da cumpetenza da la Confederaziun per tut las dumondas en connex cun marcas, patentas, denominaziuns d'origin, la protecziun dal design ed ils dretgs d'autur. En quests secturs prepara el la legislaziun e represchenta la Svizra en organisaziuns internaziunalas ed envers terzs stadis. Persunas singulas ed interpresas laschan proteger lur innovaziuns e lur creaziuns da l'IPI cunter copias.

Institut federal da metrologia METAS

Directur: **Philippe Richard**
www.metas.ch

Cun ses servetschs stgaffescha il METAS las premissas ch'i' dovra per pudair mesirar ed examinar en Svizra cun la precisziun ch'è necessaria per l'economia, la perscrutaziun e l'administraziun. Ultra da quai sto el garantir che las mesiraziuns ch'èn necessarias per proteger l'uman e l'ambient vegnian fatgas en moda correcta e conforma a la lescha.

Institut svizzer da dretg cumparativ ISDC

Directura: **Christina Schmid**
www.isdc.ch

L'ISDC è in institut independent da la Confederaziun. Sia incumbensa principala è da render accessibel als tribunals, a las autoritads administrativas, als advocats, als notars ed a persunas privatas il dretg ester ed internaziunal en moda objectiva. Ultra da quai sustegna l'institut las universitads en il sectur da la cumparegliaziun dal dretg e fa – en ina tscherta dimensiun – ina perscrutaziun giuridica cumparativa.

Autoritad federala da surveglianza en chaussas da revisiun ASR

Directur: **Frank Schneider**
www.rab-asr.ch

L'ASR è in'autoritad da surveglianza autonoma ed independenta da la Confederaziun. Per l'ina è ella cumpetenta per l'admissiun da persunas e d'interpresas che porschan servetschs en il sectur da revisiun. Per l'autra è l'ASR responsabla per la surveglianza dals posts da revisiun da societads d'interess public. L'Autoritad federala da surveglianza contribuescha a la protecziun dals investiders ed a tut las ulteriuras persunas, a las qualas s'adreschentan ils rapports da revisiun. Ella garantiescha uschia che las finanzas vegnian rapportadas a moda fidaivla.

Cumissiu federala da bancas da giu CFBG

Directur: **Jean-Marie Jordan**
www.esbk.admin.ch

La CFBG controlla sco autoritad independenta da surveglianza las 21 bancas da giu en Svizra e garantiescha ch'ils casinos lavuran cun giuus segirs e transparents. Ultra da quai examinescha ella, sche las bancas da giu realiseschan las mesiras prescrittas per prevegnir a dependenzas dal giu, persequitescha il giu da fortuna illegal en Svizra ed incassescha la taxa sin bancas da giu.

Cumissiu federala per dumondas da migraziun CFM

President: **Walter Leimgruber**
www.ekm.admin.ch

La CFM è ina cumissiu extraparlamentara. Ella cussegia il Cussegl federal e l'administraziun en dumondas da migraziun, promova la coesiun sociala cun sustegnair projects e publitgescha studis e recumandaziuns en connex cun la politica da migraziun.

Cumissiu arbitradra federala per la gestiun da dretgs d'autur e da dretgs parents CAF

President: **Armin Knecht**
www.eschk.admin.ch

Las auturas ed ils auturs d'ovras musicalas, litteraras ed audiovisualas vegnan indemnisads tenor tschertas tariffas. La CAF ha l'incumbensa d'examinar e d'approvar questas tariffas.

Cumissiu naziunala per la prevenziun cunter la tortura CNPT

President: **Alberto Achermann**
www.nkvf.admin.ch

Cun visitar lieus da la privaziun da la libertad gida la CNPT a preservar da tortura e d'in tractament inuman u umiliant. Ultra da quai controllescha ella che garantias minimalas dals dretgs fundamentals vegnian observadas a chaschun da repatriaments sfurzads per aviun.

Cumissiu independenta d'experts per elavurar scientificamain ils piazzaments administrativs CIE

President: **Markus Notter**
www.uek-administrative-versorgungen.ch

La CIE è vegnida nominada dal Cussegl federal la fin da l'onn 2014 per elavurar scientificamain ils piazzaments administrativs en Svizra avant l'onn 1981. Ella perscrutescha l'istorgia da quests piazzaments inclusiv lur connexs cun autras mesiras repressivas per motivs da provediment e cun auters piazzaments en in lieu ester.

Departament federal da defensiun,
protecziun da la populaziun e sport

DDPS

L'armada porscha a ses commembers ina buna scolaziun e perspectivas.

Schef dal DDPS è Guy Parmelin. El è cusseglier federal dapi l'onn 2016.

Proteger il pajais e la populaziun

En conturns ch'èn caracterisads da tensiuns internaziunals e da lur consequenzas sco terrorissem, guerra e dramas da fugitivs gida il DDPS a proteger il pajais, la populaziun e l'infrastructura critica. Nus na dastgain betg emblidar: La Svizra è oz in pajais stabil e relativamain segir, il mund n'è quai splaschavlamain betg.

Sviluppar vinavant l'armada

L'armada svizra defenda il pajais, sustegna las autoritads civilas e gida a promover la pasch en il rom internaziunal. Per quai duvrain nus in'armada moderna e dinamica ch'è en cas da dumagnar ils privels actuals. L'ulteriur svilup actual da l'armada va en questa direenziun. Grazia ad el e grazia ad ina finanziaziun adequata po l'armada garantir per las burgaisas ed ils burgais en unifurma – sco che lur engaschament a favur da nossa pajais pretenda quai – ina scolaziun moderna ed in equipament cumplet.

La segirezza n'è betg
insatge che sa
chapescha da sasez.

Proteger vul dir prevegnir

Il DDPS gida gia en moda preventiva a mantegnair la segirezza e la libertad da la Svizra. Uschia procura il Servetsch d'infurmaziun per datas davart l'exteriur che han ina tscherta relevanza per la politica da segirezza, ed el ademplescha incumbensas da la segirezza interna. En quest con-

nex valì d'adattar ils meds d'acquisiziun permanentamain a las smanatschas actualas e da mantegnair il medem mument l'equiliber tranter la segirezza e la libertad per las burgaisas e per ils burgais. Er en la protecziun da la populaziun lavura il DDPS en moda preventiva: L'uffizi federal respectiv identifitgescha smanatschas e privels per la populaziun e per lur basas d'existenza sco er per ils bains culturals e s'engascha per lur protecziun.

Promover il sport e sias valurs

L'Uffizi federal da sport UFSPPO promova las activitads da sport e da moviment da l'entira populaziun, en spezial dals uffants e dals giuvenils. Plinavant sustegna el il sport da juniors ed il sport d'elita sco er l'organisaziun d'occurrentas da sport internaziunalas. A medem temp prevesa il plan d'acziun federal per promover il sport in sustegn pli ferm dal program Giuventetgna+ sport sco er la renovaziun e la construcziun da pliras infrastructures da sport.

Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport DDPS

Il Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport (DDPS) è responsabel per la segirezza da la Svizra. L'armada defenda il pajais e sia populaziun, sustegna las autoritads civilas e promova la pasch en il rom internaziunal. La protecziun da la populaziun gida a proteger cunter las consequenzas da catastrofes.

Plinavant proveda il DDPS l'armada e terzs cun sistems, vehichels, material ed immobiglias, procura per il Servetsch d'infurmaziun da la Confederaziun, promova il sport e sias valurs ed exequescha ina mesiraziun dal pajais moderna.

Expensas 2015 **4,85 mia. fr.**

Plazzas a temp cumplain 2015 **11 670**

www.vbs.admin.ch

Secretariat general SG-DDPS

Secretaria generala: **Nathalie Falcone-Goumaz**
www.vbs.admin.ch

Il Secretariat general sustegna il schef dal DDPS sco commember dal Cussegl federal e sco schef dal departament. El realisescha las finamiras strategicas dal Cussegl federal e dal schef dal departament, formulescha las directivas politicas correspundentas e coordinescha la realisaziun da talas tras las gruppas u tras ils uffizis dal DDPS. Il SG-DDPS dirigia, coordinescha e surveglia l'impundaziun dals meds finanzials dal departament. El è plinavant responsabel per ils servetschs da translaziun ed il Center da donns e per la segirezza integrala dal departament.

Auditorat superiur

Auditor superiur: **Stefan Flachsmann**
www.oa.admin.ch

L'Auditorat superiur procura che las dretgiras militarass possian ademplir lur incumbensa independentamain da la direcziun da l'armada e da l'administraziun. El inizescha proceduras penals che tutgan a la giurisdicziun militar, surveglia quellas ed ademplescha tut ils auters dretgs e duairs processuals che vegnan attribuids dal legislatur.

Servetsch d'infurmaziun da la Confederaziun SIC

Directur: **Markus Seiler**
www.ndb.admin.ch

Il Servetsch d'infurmaziun da la Confederaziun (SIC) è responsabel per la prevenziun e la valitaziun da la situaziun. El persequitescha ils svilups strategics, giuditgescha la situaziun da smanatscha ed avertescha en cas da crisas imminetas, resp. en cas da svilups extraordinaris. Quai cun la finamira da metter a disposiziun infurmaziuns davart la situaziun ch'èn decisivas per ils purtaders da decisiuns da tut ils stgalims. Il SIC è activ en ils secturs terrorissem, spionadi, derasaziun dad armas da destrucziun massiva e lur tecnologia sco er da cyberattatgas. Il servetsch vegn controllà da differents organs da l'administraziun e dal parlament.

Gruppa da defensiun

Schef da l'armada:
Cumandant da corp Philippe Rebord
www.armee.ch

La Gruppa da defensiun vegn manada dal schef da l'armada en il rang d'in cumandant da corp. Il Stab da l'armada garantisce il svilup, la planisaziun, la repartiziun da las resursas e la direziun da l'armada. Il Stab directiv planisescha e dirige la prontezza da la truppa e las acziuns. Quai po esser la segirezza per il Forum economic mundial WEF a Tavau, la promoziun da la pasch u l'agid sunter lavinas ed en cas d'inundaziuns u d'incendis da gaud en Svizra ed a l'exteriur. Ils cumandants da las Forzas terrestras e da l'Aviatica militar portan la responsabladad generala per la scolaziun e per la prontezza da las furmaziuns terrestras ed aviaticas. En il rom da l'Instrucziun superiura dal cader da l'armada vegnan instruids e perfecziunads ils uffiziers da milissa ed ils militars professionals. La Basa da logistica garantisce per l'entir refurniment e retransport d'armas, da material e da victualias e procura per il mantegniment da l'infrastructura. Ad ella appartegnan er las truppas da sanita e da transport. La Basa d'agid al commando metta a disposiziun tut las prestaziuns da sustegn electronicas necessarias.

Uffizi federal da protecziun da la populaziun UFPP

Directur: **Benno Bühlmann**
www.bevoelkerungsschutz.ch

En cas da catastrofes e da situaziuns d'urgenza garantisce la protecziun da la populaziun la collavuraziun da las tschintg organisaziuns partenarias: la polizia, ils pumpiers, ils fatgs da sanadad, ils manaschis tecnics e la protecziun civila. Cumpetents èn per gronda part ils chantuns. L'Uffizi federal da protecziun da la populaziun (UFPP) procura per las infurmaziuns da basa e per la coordinaziun, per exempel en ils secturs avertiment ed alarm, scolaziun ed infrastructura da protecziun. A l'UFPP appartegnan la Centrala naziunala d'alarm (CENAL) ed il Labor Spiez. En cas d'eveniments da radioactivitad augmentada alar mescha la CENAL la populaziun ed ordinescha las mesiras da protecziun necessarias. Il Labor Spiez è l'institut federal per la protecziun ABC. Ses servetschs vegnan adina puspè duvrads er sin plaun internaziunal.

Uffizi federal da l'armament armasuisse

Schef da l'armament: **Martin Sonderegger**
www.armasuisse.ch

L'Uffizi federal da l'armament armasuisse è il center da cumpetenza dal DDPS per l'acquisiziun, la tecnologia e las immobiglias. El garantisce il provediment da l'armada e da terzs cun systems, vehichels, material ed immobiglias. El administrescha a moda duravla var 9500 edifizis e stabiliments e 24 000 hectaras terren dal DDPS. Cunquai che armasuisse accompogna las armas, ils apparats e las immobiglias durant lur entira «vita», è el er responsabel per lur liquidaziun.

Uffizi federal da sport UFSPÖ

Directur: **Matthias Remund**
www.baspo.ch

L'Uffizi federal da sport (UFSPÖ) promova il sport ed il moviment per tuts. L'UFSPÖ è responsabel per Giuventetgna+ sport, l'ovra da promoziun dal sport la pli impurtanta da la Confederaziun. El maina la Scola auta federala da sport a Magglingen SAF-SM, in lieu da furmaziun e da perscrutaziun renumà. Els centers da sport a Magglingen ed a Tenero porschan implants da trenament e da scolaziun moderns per federaziuns, scolas ed uniuns.

Uffizi federal da topografia swisstopo

Directur: **Fridolin Wicki**
www.swisstopo.ch

L'Uffizi federal da topografia swisstopo è il center da geoinfurmaziun da la Svizra. swisstopo mesira la Svizra, relevescha e documentescha la cuntrada ed il sutterren. Tar ses products tutgan chartas naziunalas, models altimetrics e models dal territori, fotografias or da l'aria, ortofotografias, datas e chartas geologicas u applicaziuns en l'internet sco er sin smartphones e sin tablets. Latiers appartegna en spezial il program da chartas da la Confederaziun sin map.geo.admin.ch. Swisstopo maina la coordinaziun da la geoinfurmaziun e da la geologia sin plaun federal e cun ils chantuns, maina l'Institut geografic militar ed ha la surveglianza suprema da la mesiraziun uffiziala e dal cataster da las restricziuns da la proprietad da dretg public.

Departament federal da finanzas

DFF

Tgi che paja taglias, gida la Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas a finanziair vias, scolars, perscrutaziun e bler auter.

Schef dal DFF è Ueli Maurer. El è cusseglier federal dapi l'onn 2009. L'emprim era el schef dal DDPS, l'onn 2016 ha el midà al DFF.

Las finanzas federalas sut pressiu

Las expensas da la Confederaziun na dastgan betg crescer a lunga vista pli svelt che las entradas. Il frain a l'indebitament ch'è francà en la Constituziun vul quai uschia. Sch'i sa mussa tuttina in deficit, na pon mesiras da spargn betg vegnir evitadas. Quellas èn adina puspè stadas necessarias dapi l'introducziun dal frain a l'indebitament l'onn 2003. A vista pli lunga vegn la populaziun che daventa pli veglia ad engrevgiar las finanzas federalas, perquai ch'il squitsch s'augmenta pervia da las expensas per la AVS e per la AI. Quant gronda che la chargia supplementara chaschunada da la demografia vegn ad esser, dependa fermamain da la creschientscha economica.

Ina buna politica da finanzas dovra strategias a lunga vista.

Politica dal martgà da finanzas e prestaziuns transcunfinalas da servetschs finanziairs

Per la Svizra sco piazza da finanzas a la testa da l'administraziun transcunfinala da facultads è l'access als martgads da finanzas esters in factur da success central. Il mantegniment ed il meglierament da l'access da la Svizra al martgà èn ina finamira prioritara dal Cussegl federal. En quest connex èn indispensablas tant ina tgira da relaziuns activa sco ina buna collavuraziun internaziunala tranter ils ministeris da finanzas e las autoritads naziunals per la surveglianza dals martgads da finanzas. Uschia ►

pon vegnir identifitgads ad ura impediments e malseg-
rezzas giuridicas e soluziuns pon vegnir cunvegnidas.

Protecziun dals cunfins e segirezza als cunfins

Cun l'augment da la migraziun e suenters ils attentats ter-
roristics è il focus da la politica e da la publicitad puspè sa
drizzà pli fitg sin la protecziun dals cunfins e sin la segi-
rezza als cunfins. Mintga di traversan circa 700'000 persun-
nas, 350'000 vehichels e 20'000 camiuns il cunfin svizzer
che ha ina lunghezza da 1900 km. Ina controlla sistematica
e cumpletta n'è betg pussaivla. Cura e nua ch'i vegnan
fatgas controllas dependa da la situaziun actuala e da
l'analisa da las ristgas. Controllas staticas e mobilas sco er
l'utilisaziun da dronas, da helicopters e da cameras gidan
a mantegnair la qualitat da las controllas.

Departament federal da finanzas DFF

Il Departament federal da finanzas incassescha tag-
lias e dazis e controlla il traffic da persunas e da
rauba al cunfin. El furnescha servetschs per l'entira
administraziun federala, da l'informatica al persunal
fin a l'infrastructura. Cun sia politica da taglias e da
finanzas garantisce el la capacitad da prestaziun
da la Confederaziun svizra e da la Svizra sco piazza
economica.

Expensas 2015 **16,23 mia. fr.**

Plazzas a temp cumplain 2015 **8681**

www.efd.admin.ch

Secretariat general SG-DFF

Secretaria generala: **Rahel von Kaenel**
www.efd.admin.ch

Il SG è il scharnier tranter il schef dal departament ed ils uffiz-
zis federals, tranter ils chantuns, tranter las collavuraturas ed
ils collavuratur da las medias e tranter las persunas respon-
sablhas per la comunicaziun. El planisescha e coordinescha las
fatschenthas dal DFF per il parlament e per il Cussegl federal. El
infurmescha la publicitad davart tut las fatschenthas dal Cussegl
federal e dal departament.

Secretariat da stadi per dumondas finanzialas internaziunalas SFI

Secretari da stadi: **Jörg Gasser**
www.sif.admin.ch

Il SFI defenda ils interess da la Svizra en dumondas da finan-
zas, da valuta e da taglia envers pajais partenaris ed en gremis
internaziunalas. El s'engascha per bunas cundiziuns generalas,
cun las qualas la Svizra dispona d'ina piazza finanziaria ed eco-
nomica segira, competitiva e renconuschida sin l'entir mund. Il
SFI è ultra da quai competent per realisar la politica dal martgà
da finanzas dal Cussegl federal.

Administraziun federala da finanzas AFF

Directur: **Serge Gaillard**
www.efv.admin.ch

L'AFF suvegla la cassa federala e garantisce la prontad da
pajament da la Confederaziun. Ella elavura il preventiv, il plan
da finanzas ed il quint federal. La basa per ina politica da fi-
nanzas solida è il frain a l'indebitament, in sguard critic sin il
demanar finanziar dals departaments e la consideraziun da la
situaziun economica.

Uffizi federal da persunal UPPER

Directura: **Barbara Schaerer**
www.epa.admin.ch

Sco patruna stat la Confederaziun en ina dira concorrenza cun
autras interpresas. L'UPPER è responsabel per la politica da per-
sunal e per la politica preventiva da la Confederaziun. El procura
che l'administraziun federala restia ina patruna competitiva.

Administraziun federala da taglia AFT

Directur: **Adrian Hug**
www.estv.admin.ch

L'AFT incassescha la gronda part da las entradas federalas e per-
metta uschia a la Confederaziun d'ademplier sias incumbensas.
Per quest intent incassescha ella la taglia sin la plivalur, la taglia
federala directa, la taglia anticipada, las taxas da bul e la taxa
da cumpensaziun per l'obligaziun da far servetsch militar. Ul-
tra da quai presta ella agid uffizial internaziunal en dumondas
fiscalas.

Administraziun federala da duana AFD

Directur: **Christian Bock**
www.ezv.admin.ch

L'AFD procura per in traffic transcunfinal da rauba e da persunas cun uschè paucs disturbis sco pussaivel. Per il traffic da rauba èn cumpetentas spezialistas e spezialists civils da duana. La part unifurmada ed armada da l'AFD, il corp da guardias da cunfin, surpiglia las incumbensas da segirezza, da duana e da migraziun. La duana incassescha er ina taglia sin la plivalur, ina taglia sin ils ielis minerals ed ina taglia sin il tubac.

Uffizi federal d'informatica e da telecomunicaziun UFIT

Directur: **Giovanni Conti**
www.bit.admin.ch

Sco center da cumpetenza da las TI da la Confederaziun sustegna l'UFIT ils process da lavur da l'administraziun federala e procura per ina telecomunicaziun optimala tranter tut ils uffizis federals en Svizra ed a l'exteriur. En connex cun la colliaziun electronica da la Confederaziun e la publicitad gioga el in rolla centrala.

Uffizi federal per edifizis e logistica UFEL

Directur: **Pierre Broje**
www.bbl.admin.ch

L'UFEL construescha, mantegna ed administrescha las immobiglias civilas da la Confederaziun. Quai èn la Chasa federala, ils edifizis da l'administraziun e las ambassadas svizras a l'exteriur. Sco post central d'acquisiziun cumpra el meds d'informatica, l'equipament per ils biros sco er publicaziuns per l'entira administraziun federala.

Organ da direcziun informatica da la Confederaziun ODIC

Delegà: **Peter Fischer**
www.isb.admin.ch

L'ODIC procura per la realisaziun da la strategia da la tecnica d'infurmaziun e da comunicaziun en l'administraziun federala. Plinavant coordinescha el la realisaziun da la strategia dad e-government en Svizra tranter la Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas e maina la Centrala d'annunzia e d'analisi per la segirezza da l'infurmaziun (MELANI).

Administraziun federala d'alcohol AFA

Manader da l'AFA ad interim: **Stefan Schmidt**
www.eav.admin.ch

L'AFA è incumbensada da realisar en la pratica la legislaziun d'alcohol. Ella controlla il martgà da spirituosas sur las taglias e sur la restricziun da commerzi e da reclama. En il rom d'ina revisiun parziala da la Lescha d'alcohol vegn l'AFA transferida l'onn 2018 en l'Administraziun federala da duana.

Autoritad federala per la surveglianza dals martgads da finanzas FINMA

Directur: **Mark Branson**
www.finma.ch

Per survegliar la branscha da finanzas dovri ina surveglianza ferma, cumpetenta ed independenta: la FINMA. Ella s'engascha per la protecziun dals crediturs, dals investiders e da las persunas assicuradas e surveglia la funcziunalitad dals martgads da finanzas. Ella surveglia las bancas, las assicuranzas, las bursas ed ils fonds ch'èn suttemess a l'obligaziun da dumandar ina permissiun.

Controla federala da finanzas CDF

Directur: **Michel Huissoud**
www.efk.admin.ch

La CDF è l'organ suprem per la surveglianza da las finanzas da la Confederaziun. Ella è independenta e controlla il demanar finanziel da l'administraziun federala e dals tribunals sco er da numerusas organisaziuns semistatalas. Il quint da la Confederaziun suttemetta ella ad ina controlla annuala. Sia finamira è d'impunder ils daners da taglia a moda spargnusa ed effectiva.

Cassa federala da pensiun PUBLICA

Directur: **Dieter Stohler**
www.publica.ch

Sco instituziun collectiva senza finamira da rendita da la prevenziun professiunala administrescha PUBLICA ina facultad totala dad actualmain passa 37 miliardas francs svizzers. Cun 63000 persunas assicuradas e 43000 persunas pensiunadas fa ella part da las cassas da pensiun las pli grondas da la Svizra.

Departament federal d'economia,
furmaziun e retschertga

DEFR

REGENZA

Quest'alternativa futura all'impresa la rende pratica da un lato grazie al master e la parte teorica in una scuola professionale specializzata. Il sistema dual della formazione professionale garantisce agli studenti un'esperienza pratica.

Schef dal DEFR è Johann N. Schneider-Ammann. El è cusseglier federal dapi l'onn 2010.

Segirar il bainstar

Il DEFR s'engascha en il sector da la politica economica per cundiziuns generalas che laschan participar sche pussaivel tuts a la bainstanza economica. La midada digitala ha ristgas, ma porscha er grondas schanzas. Ella daventa adina pli fitg la forza motorica per innovaziuns. Ozendi sa tracti da concepì cuminaivlamain cun l'economia, cun ils partenaris socials, cun la scienza e cun la perscrutaziun sco er cun il sustegn da la populaziun ina politica, che posiziun-scha la Svizra a la testa da la digitalisaziun.

Nus scolain oz persunas dal fatg per il futur.

Promover persunas dal fatg

Dapi in pèr onns regna en Svizra ina mancanza da persunas dal fatg. Cun la digitalisaziun vegn il martgà da lavur a sa sviluppar e la dumonda da l'economia svizra per forzas da lavur cun ina buna scolaziun anc a s'augmentar. Per tegnair pass cun quest svilup è vegnidas prendidas per mauns dapi l'onn 2011 – en il rom da l'iniziativa per daplì persunal qualifitgà – mesiras che concernan il martgà da lavur e la furmaziun per qualifitgar persunas posteriuramain, per midar lur qualificaziun e per dar ad ellas ina qualificaziun superiura. Quellas mesiras duain duvrar anc meglier il potenzial da persunas dal fatg en Svizra sco er mantegnair e promover la flexibilitad dal martgà da lavur svizzer.

Investir en la furmaziun

Cun ina buna scolaziun investin nus en persunas dal fatg futuras. Nus preparain nossa gliedud giuvna per las sfidas d'in mund globalisà e digitalisà che sa mida svelta e la pussibilitain las megtras perspectivas professiunalas. La Confederaziun na garanteschia betg mo ils meds finansials necessaris. Tenor il motto «nagin diplom senza access» procura ella er per las perspectivas professiunalas en il sistem da furmaziun.

Avrir martgads

La Svizra è in pajais orientà a l'export. Nossa partenaria commerciala la pli impurtanta è l'UE. La via bilaterala è perquai d'impurtanza centrala. Sche nossa economia duai crescer vinavant, stuain nus avrir novs martgads, supplementarmain a la spessa rait da convenziuns dal commerzi liber. En quel connex vegnan actualmain fatgas negoziaziuns cun differents stadis.

Departament federal d'economia, furmaziun e retschertga

DEFR

En il DEFR vegnan creadas las cundiziuns generalas per plazzas da lavur, per creschientscha e per bainstar en Svizra. Er la politica da furmaziun e da persecutaziun è ina incumbensa dal departament. Gist quattras han praticamain tut las abitantas ed ils abitants da la Svizra in connex direct cun il DEFR. En il mintgadi giogan dentant ina rolla impurtanta er l'alimentaziun tras l'agricultura, il suttetg en connex cun ils fatgs d'abitaziuns ed il refurniment en cas da crisa grazia al provediment economic dal pajais.

Expensas 2015 **12,22 mia. fr.**

Plazzas a temp cumplain 2015 **2150**

www.wbf.admin.ch

Secretariat general SG-DEFR

Secretari general: **Stefan Brupbacher**
www.wbf.admin.ch

Sco post da stab e da coordinaziun è il Secretariat general dal DEFR suttaless al schef dal departament. El dirigia il basegn da persunal e da finanzas en il departament, prepara las fatschentas per il parlament e per il Cussegl federal ed infurmescha la publicità. Administrativamain al èn suttaless l'Uffizi federal per dumondas dal consum (UFDC) e l'Organ executiv dal servetsch civil (ZIVI). L'UFDC s'occupa tranter auter d'agids finansials ad organisaziuns da consumers e da la decleraziun da laina e maina – ensemen cun il SECO – il post d'annunzia e d'infurmaziun per la segirezza da products. Il ZIVI instruescha dapi 20 onns Svizzers che fissan abels da far servetsch militar, n'al fan dentant betg per motivs da conscienza, per acziuns a favur da la cuminanza e garanteschia las plazzas d'acziun. Mintga onn vegnan prestads circa 1,5 milliuns dis da servetsch.

Secretariat da stadi da l'economia SECO

Secretaria da stadi: **Marie-Gabrielle Ineichen-Fleisch**
www.seco.admin.ch

Il SECO s'occupa da las dumondas centralas da la politica economica. Sias finamiras èn ina creschientscha economica persistente, in'auta occupaziun e cundiziuns da lavur gistas. Per quests intents stgaffescha el las cundiziuns generalas necessarias per la politica exteriura e l'economia da l'exteriur. Il spectrum dals temas dal SECO tanscha da la politica dal martgà da lavur sur la protecziun dals lavurants, la reducziun da barrieras commercialas, l'access als martgads da l'exteriur fin a la cooperaziun economica al svilup.

Secretariat da stadi per furmaziun, retschertga ed innovaziun SEFRI

Secretari da stadi: **Mauro Dell'Ambrogio**
www.sbf.admin.ch

Furmaziun, retschertga ed innovaziun (FRI) èn las pitgas purtantas da la Svizra. Lur success sa basa decisivamain sin la producziun, la derasaziun e l'utilisaziun d'enconuschientschas e da savida. Il SEFRI ha l'incumbensa da rinforzar e da sviluppar vinavant qualitativamain il sistem FRI tranter auter ensemen cun ils chantuns, cun l'economia, cun las instituziuns e cun ils organs da las scolas autas, da la promoziun da la persecutaziun e da l'innovaziun.

Uffizi federal d'agricultura UFAG

Directur: **Bernard Lehmann**
www.blw.admin.ch

L'agricultura caracterisescha la Svizra. Per ch'i restia uschia stgaffescha l'UFAG perspectives per in'agricultura e per ina economia alimentara che ha success sin ils martgads cun ses products alimentars d'alta qualitat, che producescha a moda persistente e che schanegia las resursas. L'UFAG s'engascha per kundiziuns generalas che promovon la capaciad da prestaziun tenor principals d'interpresa en l'agricultura. L'institut da perscrutaziun Agroscope furnescha la basa scientifica.

Uffizi federal per il provediment economic dal pajais UFPE

Delegà: **Werner Meier**
www.bwl.admin.ch

Sco plattafurma per dumondas da la segirezza dal provediment procura l'UFPE – en stretga collavuraziun cun l'economia privata, cun uffizis partenaris e cun ils chantuns – che grondas streugas da furniziun temporaras en connex cun bains e servetschs essenzials n'hajan betg consequenzas considerablas per la populaziun e per l'economia da noss pajais.

Uffizi federal d'abitaziuns UFAB

Directur: **Ernst Hauri**
www.bwo.admin.ch

Abitar è in basegn fundamental – ed abitaziuns èn in bain economic impurtant. L'UFAB promova in martgà d'abitaziuns ch'è attractiv per investir e che permetta da metter a disposiziun spazi d'abitar sufficient en tut las classas da pretsch. Cun agids finansials sustegna l'UFAB cun cleras intenziuns la construcziun d'abitaziuns d'utilitad publica. En il dretg da locaziun ston vegnir accordads ils interess dals locaturs e dals locataris.

Surveglianza dals pretschs SPR

Survegliader dals pretschs: **Stefan Meierhans**
www.preisueberwacher.admin.ch

Il survegliader dals pretschs intervegn, sch'i dat pretschs che n'èn betg sa furmads en la concurrenza libra e ch'èn abusivamain auts. Ses champs da lavur principals èn ils fatgs da sanadad ed il sector da las infrastructuras.

Cumissiu da concurrenza CUMCO

Directur: **Rafael Corazza**
www.weko.admin.ch

La CUMCO s'engascha per martgads averts. Ella intervegn en cas da cartels, da l'abus da la pussanza sin il martgà, da fusiuns privlusas e d'impediments dal stadi envers la concurrenza. Sco «advocata da la concurrenza» infurmescha e cusseglia ella interpresas e posts statals.

Sector da las Scolas politechnicas federalas Sector da las SPF

President dal Cussegl da las SPF: **Fritz Schiesser**
www.ethrat.ch

Il sector da las SPF furman las duas scolas politechnicas federalas a Turitg (SPFT) ed a Losanna (SPFL) sco er ils quatter instituts da perscrutaziun Institut Paul Scherrer (IPS), Institut federal per la perscrutaziun da guaud, naiv e cuntrada (WSL), Institut federal da controlla da material e da perscrutaziun (Empa) ed Institut federal per provediment, serenaziun e protecziun da las auas (Eawag). Il Cussegl da las SPF è l'organ strategic da direenziun e da surveglianza dal sector da las SPF. El surveglia ils plans da svilup, concepescha il controlling e garantescha la coordinaziun.

Institut federal da scola auta per la furmaziun professiunala IFFP

Directura: **Cornelia Oertle**
www.ehb-schweiz.ch

L'IFFP cun mintgamai in institut regional a Losanna, Lugano, Turitg e Zollikofen è l'organisaziun d'experts per la scolaziun ed il perfecziunament da persunas ch'èn responsablas per la furmaziun professiunala, per la promoziun dal svilup professiunala sco er per la perscrutaziun en la furmaziun professiunala.

Cumissiu per tecnologia ed innovaziun CTI

Directura: **Annalise Eggimann**
www.kti.admin.ch

La CTI sustegna il transfer da savida e da tecnologias tranter las scolas autas e l'industria, promova ils interprendiders cun curs ed als assista e sustegna cun projects da perscrutaziun e da svilup che vegnan realisads d'interpresas e scolas autas.

Departament federal per ambient, traffic,
energia e comunicaziun

DATEC

Datiers a la practica: Scolaras e scolars fan en il project «Mund forestal» dal DATEC l'experientscha, co ch'in toc guaud sa sviluppa a moda duraivla.

Scheffa dal DATEC è Doris Leuthard. Ella è cussegliera federala dapi l'onn 2006. L'emprim era ella scheffa dal DFE (ussa DEFR), l'onn 2010 ha ella midà al DATEC. L'onn 2017 è ella presidenta da la Confederaziun.

Il DATEC s'engascha per in tractament duraivel da nossas basas da viver naturalas – per l'ina cun agid da leschas, per l'autra tras furmaziun, sensibilisaziun e cussegliaziun. Quai or da la ferma persvasiun che burgaisas e burgais infurmads han quità da l'ambient.

Sensibilisar gia baud

Tgi che sa per exempel che las materias primas èn limitadas, na bitta betg en il rument buttiglias da PET, telefonins e battarias, mabain porta questas chaussas al post da riciclad. E tgi che sa che l'energia che deriva da la forza da l'aua, dal sulegl e dal vent è meglra per il clima che ieli e gas, planisescha sia chasa u remplazza in apparat u in auto cun prudentscha. La sensibilisaziun per in cumportament sapientiv duai cumenzar baud. Perquai metta per exempel EnergiaSvizra – la plattafurma da la Confederaziun per l'effizienz da l'energia ed energias regenerablas – a disposiziun a las persunas d'instrucziun materialias utilas, per ch'ellas possian integrar il tema «energia» en lur instrucziun.

Tgi ch'è infurmà ha quità da l'ambient.

L'atgna responsabladad è d'impurtanza centrala

Ina pitga centrala da las mesiras da furmaziun dal DATEC è il rinforzament da l'atgna responsabladad. Uffants e giuvenils duain daventar abels d'agir a moda prospectiva ed autodeterminada – per exempel cun il project «Mund forestal» (vesair maletg): Uffants da la scola primara tgiràn

durant trais onns in toc guaud sut l'instrucziun d'in selvicultur ed emprendan uschia, tge che economia forestala duravla vul dir. In auter exempel: Ensemen cun il Post da consultaziun per la prevenziun d'accidents vegnan uffants rendids attents il cumenzament da l'onn da scola als privels dal traffic sin via.

Meglra efficienza da las resursas

Surpigliar responsabladad duai er l'economia – per exempel cun megliar l'effizienz da las resursas. L'associaziun reffnet.ch, che vegn finanziada da la Confederaziun, guida en quest connex cun cusseglar interpresas – e reducescha uschia cleramain ils custs da gestiun. Ina situaziun da gudogn (win-win) per l'ambient e per la Svizra sco lieu economic.

Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun DATEC

Il DATEC è il departament d'infrastructura da la Svizra. Vias, binaris e conducts da current: quai che tegna ensemen noss pajais è chausa dal DATEC. Gist tuttina s'occupa el dal terren, da l'aua, da l'aria, dals animals, da las plantas e da las cuntradas. Questas resursas natirals èn la basa da la vita, ma stattan sut squitsch pervia da noss cumportament. Mantegnair questa basa è ina da las incumbensas centralas dal DATEC.

Expensas 2015 **10 mia. fr.**

Plazzas a temp cumplain 2015 **2232**

www.uvek.admin.ch

Secretariat general SG-DATEC

Secretari general: **Toni Eder**
www.uvek.admin.ch

Il stretg entretschament tematic da bleras fatschentas pretenda ina coordinaziun cumplessiva cun ils uffizis spezial dal DATEC e cun ils auters departaments. Questa lavur surpiglia il SG-DATEC. El prepara las fatschentas dal Cussegl federal, guida ad etablir la planisaziun politica, serve sco punct da contact cun il parlament e garantisce la comunicaziun vers anora. Ultra da quai ademplescha el la rolla dal proprietari da la Posta, da las VFF, da la Swisscom e da Skyguide e surveglia la realisaziun da las finamiras strategicas ch'il Cussegl federal prescriba per questas interpresas.

Uffizi federal da traffic UFT

Directur: **Peter Füglistaler**
www.bav.admin.ch

L'uffizi federal da traffic UFT dirige l'engroniment graduà e la finanziaziun da l'infrastructura da viafier. El realisescha las incaricas dal Cussegl federal e dal parlament, surveglia ch'ils custs ed ils termins vegnian observads e s'occupa da la segirezza en il traffic public.

Uffizi federal d'aviatica civila UFAC

Directur: **Christian Hegner**
www.bazl.admin.ch

L'UFAC s'engascha per in aut standard da segirezza en l'aviatica civila da la Svizra. Per quest intent sa basa el principalmain sin standards accordads internaziunalmain. Supplementarmain a la lavur da surveglianza è el cumpetent per la preparaziun e realisaziun da decisziuns da la politica d'aviatica. L'uffizi s'engascha plinavant en las organizaziuns internaziunalas d'aviatica per ils interess da la Svizra.

Uffizi federal d'energia UFE

Directur: **Benoît Revaz**
www.bfe.admin.ch

La politica d'energia dal Cussegl federal ha l'intent da megliar l'effizienz energetica, d'amplifitgar las energias regenerablas, cunzunt la forza idraulica, da sviluppar vinavant las raits d'electricidad, da rinforzar la perscrutaziun d'energias e da promover la collavuraziun internaziunala. L'UFE realisescha quests principis en la pratica. El elavura per exempel prescripziuns davart il consum d'energia d'apparats dal tegnairchasa, da l'electronica da divertiment, da lampas e da motors electricis. La finamira è da metter a disposiziun er en l'avegnir in provediment d'energia sufficient, segir, pajabel ed ecologic.

Uffizi federal da vias UVIAS

Directur: **Jürg Röthlisberger**
www.astra.admin.ch

Per incumbensa dal Cussegl federal e dal parlament s'occupa l'UVIAS da l'engroniment e dal mantegniment da las vias naziunalas. Ultra da quai realisescha el il program da segirezza dal traffic «Via sicura». La finamira è da reducir anc pli fitg il dumber dals mortoris e da las persunas blessadas a chaschun d'accidents da traffic. Mo manischnunz bain scolads duain charrar cun vehichels segirs sin vias segiras.

Uffizi federal da comunicaziun UFCOM

Directur: **Philipp Metzger**
www.bakom.admin.ch

Telefonar, scriver e-mails u SMS e navigar en l'internet – per quai dovri in'infrastructura da comunicaziun da gronda prestaziun. L'UFCOM gida a metter a disposiziun quella en l'entira Svizra. El reparta ils retgavs da las taxas da radio e da televisiun als emetturs regionalis ed a la SRG SSR e procura che la pressa possa profitar da custs da spediziun favuraivels. Plinavant surveglia el il provediment da basa dal traffic da pajaments tras la Posta.

Uffizi federal d'ambient UFAM

Directur: **Marc Chardonens**
www.bafu.admin.ch

Las resursas natiralas aua, terren ed aria èn sut squitsch perquai ch'ellas vegnan savens surduvradas. La politica d'ambient da la Svizra procura ch'ellas stettian a disposiziun er a las generaziuns futuras. L'incumbensa centrala da l'UFAM è da mantegnair ils sistems ecologics cun lur flora e fauna sco basa da la vita. L'UFAM s'occupa er dals motivs da la midada dal clima e da sias consequenzas. El gida ils chantuns e las vischnancas a sa protegger cunter aua gronda, crudada da crappa u lavinis. Quai fa el cun segirar las vias ed ils abitadis cun guauds da protecziun intacts u cun protegger cunter auas grondas renaturalisond ils flums.

Uffizi federal da svilup dal territori UFST

Directura: **Maria Lezzi**
www.are.admin.ch

L'augment da la populaziun, la mobilitad creschenta, las pretenziuns pli autas a la surfatscha d'abitar – dentant er la protecziun da la cuntrada: en quest champ da tensiun sa mova l'UFST. Per schanegiar il terren che daventa pli e pli stgars promova e surveglia el la basa giuridica per il svilup da l'abitadi. L'UFST gida ad accordar meglier l'infrastructura da traffic cun il svilup da l'abitadi. Il concept dal territori per la Svizra ch'è vegnì elavurà – sut la direcziun da l'UFST – da la Confederaziun, dals chantuns, da las citads e da las vischnancas tschenta las directivas per sviluppar il territori da noss pajais.

Inspecturat federal per la segirezza nucleara IFSN

Directur: **Hans Wanner**
www.ensf.ch

L'IFSN controlla che las ovras nuclearas funcziunian a moda segira en Svizra. Sia finamira suprema è da protegger l'uman e l'ambient cunter donns da radioactivitad. Perquai surveglia l'IFSN las 5 ovras nuclearas da la Svizra, ils deposits temporars per il rument radioactiv e la perscrutaziun nucleara a l'Institut Paul Scherrer, a la SPF Losanna ed a l'Universitad da Basilea.

La Chanzlia federala

ChF

A las sesidas dal Cussegl federal è adina preschents il chancelier federal ed ils dus vicechanceliers.

Al timun da la Chanzlia federala stat Walter Thurnherr. El è il chancelier federal dapi il 2016.

Il post da stab dal Cussegl federal

La Chanzlia federala exista dapi l'onn 1803 ed è l'autorità la pli veglia da la Confederaziun. Ella è il post da stab dal Cussegl federal e funcziuna sco scharnier tranter la regenza, l'administraziun, il parlament e la populaziun.

Sco ils commembers dal Cussegl federal vegn er il chancelier federal elegì dal parlament per 4 onns. Sco schef dal stab dal Cussegl federal procura el che la regenza funcziunia senza incaps. Ensem cun ils dus vicechanceliers sa participescha el a las sesidas dal Cussegl federal. Il chancelier federal po far propostas tar tut las fatschentas dal Cussegl federal, n'ha dentant betg il dretg da votar.

Chanzlia federala ChF

La Chanzlia federala è il post da stab dal Cussegl federal. Ella prepara las sesidas da la regenza ed infurmescha davart ses conclus. Ella controllescha che las iniciativas ed ils referendums sajan legitims e procura che las elecziuns e votaziuns naziunalas vegnian realisadas correctamain. Ella publitgescha texts uffizials en pliras linguas.

Budget 2015 **46 miu. fr.**

Plazzas a temp cumplain 2015 **216**

www.bk.admin.ch

Planisescha per il Cussegl federal

La politica dal Cussegl federal è integrada en ina planisaziun. La Chanzlia federala prepara ils instruments da planisaziun en stretga collavuraziun cun ils departaments: i dat ina planisaziun da la legislatura da 4 onns. Da quella vegnan deducidas finamiras annualas. En il rapport da gestiun mussa il Cussegl federal, sche las finamiras èn vegnidas cuntanschidas.

Prepara las sesidas dal Cussegl federal

Il Cussegl federal sa raduna per ordinari ina giada l'emna per ina sesida. La Chanzlia federala fa la glista da tractandas. Avant ch'il Cussegl federal tracta sias fatschentas, pon ils departaments ed ils uffizis federals inoltrar lur valitaziun en chaussa e far propostas. La Chanzlia federala coordinescha questa procedura da cunrapport ed examinescha las fatschentas ord vista formala e giuridica.

Infurmescha davart las decisiuns dal Cussegl federal

Suenter mintga sesida dal Cussegl federal sa preschenta il pledader dal Cussegl federal e vicechancelier **André Simonazzi** a las medias ed orientescha la publicitad davart las decisiuns dal Cussegl federal. Savens vegn el accompagnà d'in u

da plirs commembers dal Cussegl federal e da personas spezializadas da l'administraziun federala. Els tuts dattan pled e fatg a las schurnalistas ed als schurnalists.

www.admin.ch/tv (conferenzas da medias)

www.admin.ch/news (communicaziuns a las medias)

Suenter las sesidas dal Cussegl federal infurmescha la Chanzlia federala er ils set departaments davart las decisiuns prendidas. Per questa incumbensa è responsabel il vicechancelier **Jörg De Bernardi**. La Chanzlia federala publitgescha ils conclus federals ed ils rapports en las trais linguas uffizialas en il Fegl uffizial federal. Leschas ed ordinaziuns novas u midadas publitgescha ella en la Collecziun uffiziala dal dretg federal.

www.admin.ch/dretgfederal

Publitgescha sin tut ils chanals

Avant mintga votaziun survegnan las var 5 milliuns personas cun dretg da votar ina brochura davart ils projects da votaziun. La Chanzlia federala realisescha quella en collavuraziun cun ils departaments. Avant las elecziuns federalas edescha ella mintgamai in mussavia electoral. Cun brochuras sco «La Confederaziun en furma concisa» e cun duas paginas d'internet infurmescha la Chanzlia federala davart las activitads e davart las caracteristicas da la regenza e da las autoritads.

www.admin.ch (regenza ed administraziun)

www.ch.ch (Confederaziun e chantuns)

www.youtube.com > «Cussegl federal» (regenza)

Translatescha en pliras linguas

En Svizra èn il tudestg, il franzos ed il talian linguas uffizialas. Ils texts da las leschas, da las ordinaziuns e dals contracts internaziunals sco er ils documents per las votaziuns e per las elecziuns ston star a disposiziun almain en questas trais linguas. Per quai procuran ils Servetschs linguistics da la Chanzlia federala. Sche necessari, fan els er translaziuns en rumantsch ed en anglais.

Surveglia ils dretgs dal pievel

Sin plaun naziunal pon las Svizras ed ils Svizzers votar trais fin quatter giadas ad onn. Mintga 4 onns elegian els in nov parlament. La Chanzlia federala procura che tut gaja senza incaps. Tgi che vul lantschar ina iniziativa dal pievel u in referendum, chatta tar la Chanzlia federala las infurmaziuns necessarias per proceder correctamain. La Chanzlia federala controllescha er, sche las dumondas dal pievel adempleschan las premissas formalas.

Maina il project «Vote électronique»

Oz votescha la maioritad da las Svizras e dals Svizzers per corrispondenza. En intgins chantuns vegn plinavant gia tratga a niz la pussaivladad da votar sin via electronica. Gist per las Svizras ed ils Svizzers a l'exteriur è questa via da votar in instrument nizzavel. Ensemen cun ils chantuns promova la Chanzlia federala il project «Vote électronique».

Sustegna il president da la Confederaziun

Durant ses onn presidial resultan incumbensas supplementaras per in cusseglier federal. La Chanzlia federala al sustegna en ses servetsch presidial cunzunt en dumondas da la diplomazia e da la communicaziun.

Maina las chasas da giasts dal Cussegl federal

En la chasa von Wattenwyl ed en la residenza da champagna Lohn retschaiva il Cussegl federal sias visitas svizras e da l'exteriur. En la chasa von Wattenwyl sa scuntra el regularmain per discutir cun las partidas politicas, quai èn ils uschenunads «discurs da la chasa von Wattenwyl».

Intermediescha politica en il Käfigturm

Ensemen cun ils Servetschs dal parlament maina la Chanzlia federala en il Käfigturm a Berna il forum politic da la Confederaziun. Exposiziuns, referats, discussiuns da podium e films intermedieschan enconuschientschas davart la politica e porchan l'ocasiun per discussiuns.

www.kaefigturm.ch

Incumbensà federal per la protecziun da datas e per la trasparenza IFPDT

Incumbensà: **Adrian Lobsiger**

www.edoeb.admin.ch

L'incumbensà federal per la protecziun da datas e per la trasparenza controllescha che la Lescha federala davart la protecziun da datas vegnia observada, uschia che la sfera privata da las burgaisas e dals burgais vegn protegida, ed el cusseglia en dumondas da protecziun da datas. Ultra da quai procura el per la realisaziun dal princip da trasparenza. Quest princip garante-scha l'access a documents uffizials da l'administraziun federala. Sch'ina autoritad refusa l'access, po vegnir inoltrada a l'IFPDT ina dumonda da mediaziun.

La giudicativa

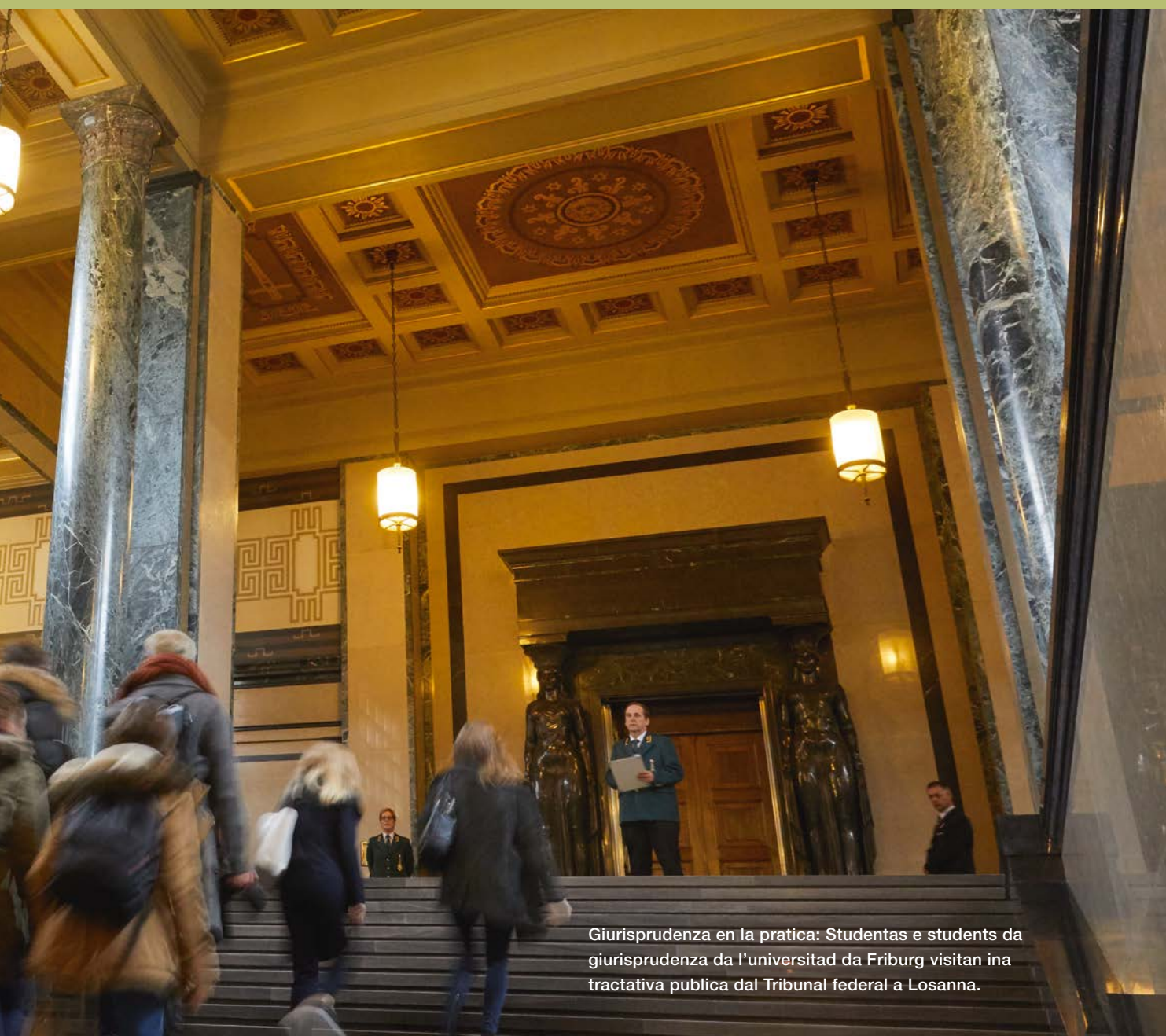
ILS TRIBUNALS

TRIBUNALS

La giudicativa 76

Il Tribunal federal ed ils tribunals d'emprima
instanza da la Confederaziun 78

Giurisprudenza en la pratica: Studentas e students da giurisprudenza da l'universidad da Friburg visitan ina tractativa publica dal Tribunal federal a Losanna.

La terza pussanza en il stadi

LA GIUDICATIVA

Intervista cun il president dal Tribunal federal Ulrich Meyer

Signur Meyer, co davent'ins il president dal Tribunal federal?

Ina dat betg in receipt. Ins sto stgaffir las premissas favuraivlas a nivel professiunal lavurond sco giurist a moda persvadenta, saja quai sco derschader chantunal, sco advocata pratiganta ubain en il rom d'ina activitad scientifica. Sch'ins vegn elegì sco derschader federal dependa da blers factors. Cun far la proposta a l'Assamblea federala resguarda la cumissiun giudiziala il proporz da las partidas, la schlattaina, la lingua ed anc auters criteris. La carica dal derschader federal n'è betg ina carica politica, sia elecziun percunter bain. Quai è tipic per la tenuta statala da la Svizra che vul che tut las trais pussanzas statalas sajan legitimadas a moda democratica. Uschia er il Tribunal federal, il pli aut tribunal da noss pajais.

Datti sentenzias giudizialas ch'èn pli impurtantas che autras?

Per las personas pertutgadas èn tut las decisziuns tuttina impurtantas; tut quellas e quels che van avant dretgira

han il medem dretg da vegnir sentenziads a moda gista e conferma a la legislaziun. Sin il pli 10% da las aproximativamain 8'000 sentenzias che vegnan tratgas mintg'onn èn dumondas principalmain giuridicas. In exempel per ina sentenzia da princip èn las decisziuns dal Tribunal svizzer concernent il trauma da catapult (DTF 136 V 279) ch'èn vegnidas discutadas en la publicitad e che han manà mai sco president da la partziunda giudicament sco caricatura en la gasetta.

Co èn las relaziuns tranter il Tribunal federal ed il parlament?

Il Tribunal federal è la terza pussanza en il stadi federativ. Il parlament fa las leschas, il Tribunal federal las applitgescha. Il Tribunal federal ha per regla ina tscherta libertad d'interpretaziun e quai procura inqual giada per la reproscha d'avair tratg decisziuns politicas. Ina resposta a quai dat il derschader federal Jean Fonjallaz, l'anteriur president da l'emprima par-

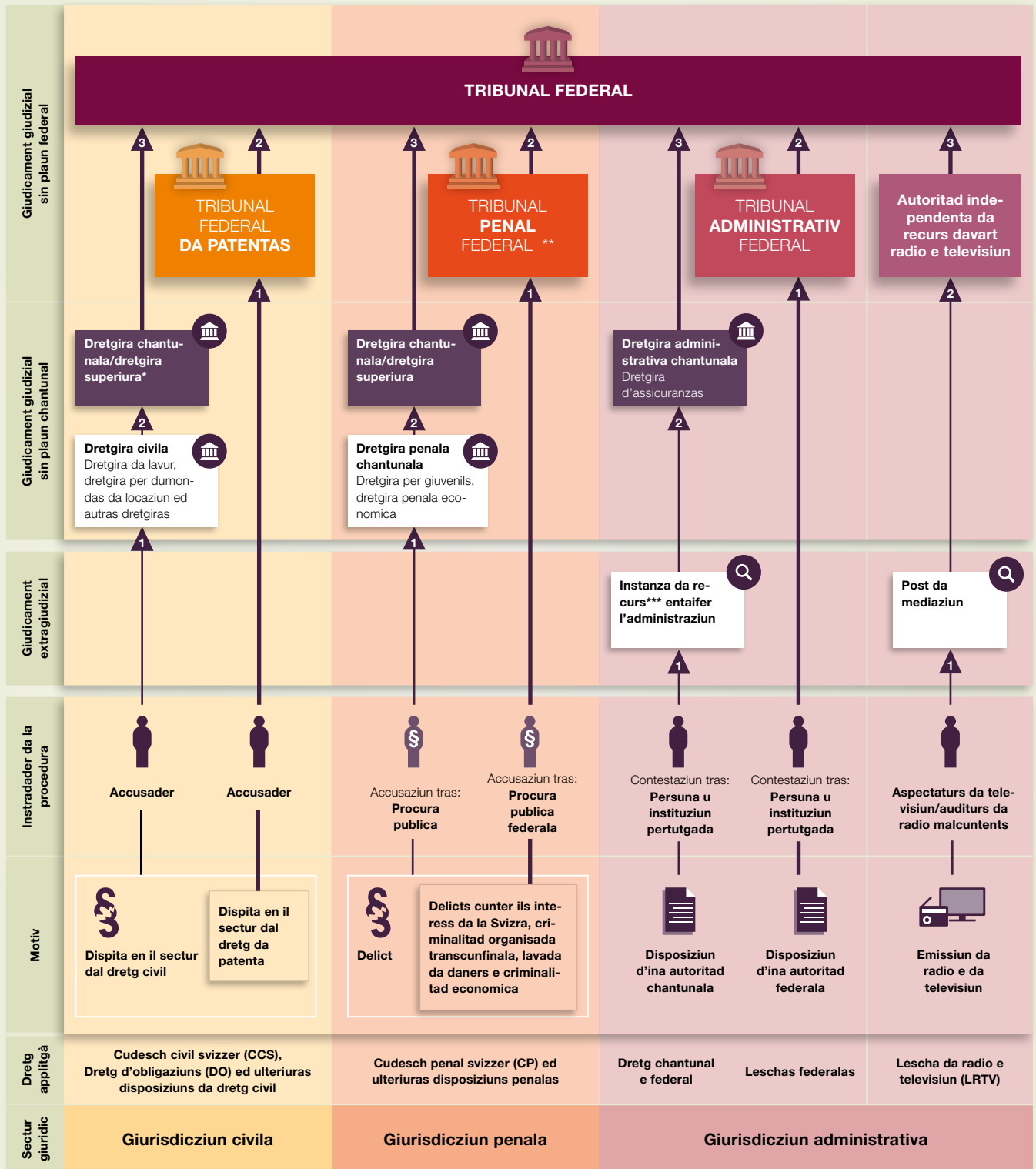
tiziun da dretg public: Il Tribunal federal na prenda betg decisziuns politicas, sias sentenzias pon però avair consequenzas politicas.

«Il Tribunal federal na prenda betg decisziuns politicas, sias sentenzias pon però avair consequenzas politicas.»

Co sa preschenta il Tribunal federal en la publicitad?

L'activitad principala dal Tribunal federal è la giurisdicziun. Las sentenzias vegnan publicitadas sin la pagina d'internet (www.bger.ch) e la discussiun publica davart quellas promova l'acceptanza da sias decisziuns, schebain che las vuschs èn mintgatant criticas. En ils cas da princip ch'èn dispietavels, èn las tractativas publicas da grond'impurtanza. Ellas vegnan annunciadas sin la pagina d'internet e pon vegnir perseguitadas da las personas interessadas al lieu. Per finir cumplettescha la lavur da medias professiunala la preschientscha publica dal Tribunal federal.

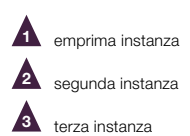
VIAS DA PROCEDURA TIPICAS EN IL SISTEM GIURIDIC SVIZZER

* En ils chantuns Turiug, Berna, Son Gagl ed Argovia datti ultra da quai ina dretgira commerciala che decida sco suletta instanza chantunala en cas da disputas da dretg commercial.

** Plinavant decida la Chombra da recurs dal Tribunal penal federal davart ordinaziuns da las autoritads da persecuziun penala da la Confederaziun, en il dretg penal administrativ, en cas d'assistenza giudiziala internaziunala en chaussas penalas ed en conflicts da competenzaza.

*** Tut tenor il chantun/la materia è competentain la dretgira administrativa chantunala.

Ils tribunals sin plaun federal

IL TRIBUNAL FEDERAL ED ILS TRIBUNALS D'EMPRIMA INSTANZA DA LA CONFEDERAZIUN

Il Tribunal federal

President:
Ulrich Meyer

Vicepresidenta:
Martha Niquille

Il Tribunal federal è l'autorità giudiziaria suprema da la Svizra. El giuditgescha sco ultima istanza tut ils recurs cunter sentenzias da las dretgiras chantunales supremas, dal Tribunal penal federal, dal Tribunal amministrativ federal e dal Tribunal federal da patentas. Cun sias sentenzias procura il Tribunal federal ch'il dretg federal vegnia applitgà correctamain en il cas singul e ch'ils dretgs costituziunals da las burgaisas e dals burgais vegnian protegids.

Il Tribunal federal giuditgescha sco ultima istanza cas da quasi tut ils champs giuridics. Sin recurs da personas pertutgadas examinescha el, sch'il dretg è vegnì applitgà correctamain en cas da la decisiun contestada. Cun sias sentenzias garantgescha il Tribunal federal ch'il dretg federal vegnia applitgà en moda unitara en tut la Svizra. Sias decisiuns gidan a sviluppar il dretg e d'adattar el a las relaziuns midadas. Las autras dretgiras e las autoritads amministrativas s'orienteschan a la giurisdicziun dal Tribunal federal e surpiglian ses principis. La procedura avant il Tribunal federal vegn fatga en scrit. Ina tractativa avant dretgira cun in'audiziun da partidas e da perditgas u cun plets da defensiun da las advocatas e dals advocats na datti betg. Anzi, per sia sentenza sa basa il Tribunal federal sin ils fatgs sco quai ch'els èn vegnids constatads da las istanzas precedentas e notads en las actas da l'anteriura procedura. Sch'il Tribunal federal arriva a la conclusiun ch'ina dretgira inferiura n'haja betg decidì correctamain, annullescha el la decisiun contestada e la trametta eventualmain enavos a l'istanza precedentia per la giuditgar da nov. Ultra da sia activitad sco organ giudicativ suprem exequescha il Tribunal federal la sorveglianza administrativa dal Tribunal penal federal, dal Tribunal amministrativ federal e dal Tribunal federal da patentas.

Il Tribunal federal ha sia sedia a Losanna ed è structurà per sia giurisdicziun en set partiziuns ch'èn mintgamai responsablas per lur champs giuridics specifics. I dat duas partiziuns dal dretg public, duas dal dretg civil, ina dal dretg penal e duas dal dretg social; las ultimas duas partiziuns han lur sedia a Lucerna. Il secretariat general s'occupa da las incumbensas amministrativas dal Tribunal.

Las 38 derschadras e derschaders dal Tribunal federal vegnan elegids da l'Assamblea federala plenara (Cussegl naizunal e Cussegl dals chantuns) sin proposta da la Cumisiun giudiziaria parlamentara tenor criteris professionals, linguistics, regiunals e da la politica da partida per ina perioda d'uffizi da mintgamai 6 onns. Las derschadras federalas ed ils derschaders federali pon vegnir reelegids uschè savens sco quai ch'ellas ed els sa mettan a disposiziun; la limita da vegliadetgna è 68 onns. Or dal ravugl da las derschadras e dals derschaders en uffizi elegia l'Assamblea federala la presidenta u il president e la vicepresidenta u il vicepresidente dal Tribunal federal. Al Tribunal federal lavuran ultra da quai 19 derschadras federalas e derschaders federali en uffizi accessoric. Plinavant datti var 280 plazzas per actuaras ed actuars da dretgira e per autras collavuraturas e collavuratur.

Sedia: Losanna
www.bger.ch
www.eidgenoessischegerichte.ch

Il Tribunal penal federal

President:
Daniel Kipfer Fasciati

Il Tribunal penal federal giuditgescha cas penals ch'èn suttamess a la giurisdicziun da la Confederaziun pervia da lur tematica speziala u pervia da lur impurtanza. Ultra da quai decida el davart recurs cunter las autoritads da persecuziun penala da la Confederaziun, en cas d'assistenza giudiziala ed en cas da conflicts da cumpetenzza.

La gronda part dals cas penals vegnan decidids en emprima istanza da las dretgiras chantunalas. Mo tar tschertas categorias da delicts prevesa la lescha in giudicament sin plaun federal tras il Tribunal penal federal. Latiers tutgan delicts cunter ils interess da la Confederaziun, delicts cun materias explosivas, cas transcunfinals da criminalità economica, da criminalità organisada, da corrupziun e da lavada da daners sco era delicts che han in connex cun l'aviatica u cun material da guerra. Il Tribunal penal federal controlla ultra da quai sin recurs las ordinaziuns da las autoritads da persecuziun penala da la Confederaziun, en il dretg penal administrativ ed en l'assistenza giudiziala internaziunala en chaussas penalas. Plinavant decida el en cas da conflicts da cumpetenzza tranter las autoritads da persecuziun penala. Cunter la gronda part da las decisziuns dal Tribunal penal federal pon ins far recurs tar il Tribunal federal.

Correspondentamain a sias incumbensas è il Tribunal dividì en ina chombra penala ed en ina chombra da recurs. Las 18 derschadras e derschaders dal Tribunal penal federal vegnan elegids da l'Assamblea federala per ina durada d'uffizi da 6 onns.

Il Tribunal penal federal exista dapi l'onn 2004 ed ha sia sedia a Bellinzona. L'onn 2013 han las var 65 collavuraturas e collavuratur è il Tribunal administrativ federal il Tribunal il pli grond da la Confederaziun.

Sedia: Bellinzona
www.bstger.ch
www.eidgenoessischegerichte.ch

Il Tribunal administrativ federal

President:
Jean-Luc Baechler

Il Tribunal administrativ federal decida davart recurs cunter ordinaziuns da las autoritads federalas. Ils var 7500 cas da la dretgira la pli gronda da la Confederaziun concernan ils secturs da vita ils pli differents.

Ils temas dals cas ch'il Tribunal administrativ federal sto tractar tanschan da l'ambient, il traffic, l'energia, taglias e la furnaziun sur l'economia, la concorrenza, l'assicuranza sociala ed ils fatgs da sanadad fin al dretg da burgais, da persunas estras e d'asil. Las dumondas tematisadas èn per part socialmain u politicamain cuntraversas, per exempel en connex cun decisziuns da princip en il dretg d'asil ed en cas da gronds projects da traffic u d'infrastructura. Ultra da las disposiziuns da l'administraziun federala pon vegnir suttamessas al Tribunal per l'examinaziun era decisziuns da las regenzas chantunalas che pertutgan tschertas domenas. Per regla pon ins far recurs tar il Tribunal federal. En tschertas materias, sco per exempel en il sector d'asil, decida il Tribunal administrativ federal percunter definitivamain.

Il Tribunal administrativ federal ha 6 partiziuns ch'èn mintgamai cumpetentas per tschertas materias giuridicas. Las derschadras ed ils derschaders vegnan elegids da l'Assamblea federala per ina durada d'uffizi da 6 onns.

Il Tribunal administrativ federal exista dapi l'onn 2007 ed ha dapi l'onn 2012 sia sedia a Son Gagl. Per onn decida il Tribunal en circa 7500 cas. Cun 72 derschadras e derschaders e cun ulteriuras 320 collavuraturas e collavuratur è il Tribunal administrativ federal il Tribunal il pli grond da la Confederaziun.

Sedia: Son Gagl
www.bvger.ch
www.eidgenoessischegerichte.ch

Il Tribunal federal da patentas

President:
Dieter Brändle

Il Tribunal federal da patentas decida dispitas davart patentas, oravant tut plants cunter violaziuns da patentas e plants da nullità. L'integraziun da derschadras e derschaders cun enconuschientschas specificas tecnicas pussibilescha proceduras sveltas e favuraivlas.

Invenziuns tecnicas, da las qualas il svilup chaschuna savens gronds custs, vegnan protegidas cun patentas ed èn uschia in bain giuridic prezios. Il Tribunal federal da patentas decida en cas da disputa, sche la protecziun tras ina patenta po vegnir pretendida per in nov svilup tecnic e sche dretgs da patenta èn vegnids violads. Il Tribunal federal da patentas decida per exempel er, tgi ch'è il possessur legal d'ina patenta u co ch'ina patenta dastga vegnir duvrada en il rom d'ina licenza. Las sentenzias dal Tribunal federal da patentas pon vegnir contestadas tar il Tribunal federal.

Las derschadras ed ils derschaders dal Tribunal federal da patentas vegnan elegids da l'Assamblea federala per ina durada d'uffizi da 6 onns. L'integraziun da derschadras e derschaders cun enconuschientschas specificas tecnicas pussibilescha proceduras sveltas e favuraivlas, perquai ch'i po vegnir desisti per regla d'expertisas externas che chaschunan blera lavur e gronds custs. Ina gronda part da las proceduras vegn terminada cun in accommodament.

Il Tribunal federal da patentas exista dapi l'onn 2012 ed ha sia sedia a Son Gagl. Ina particularità è l'applicaziun da las linguas: ultra dal tudestg, dal franzos, dal talian e dal rumantsch pon las partidas da procedura duvrar – en enclegientscha vicendavla – era l'englais.

Sedia: Son Gagl
www.bpatger.ch
www.eidgenoessischegerichte.ch

Impressum

Edizium

Chanzlia federala, Secziun da sustegn per la communicaziun
Chasa federala vest, 3003 Berna
info@bk.admin.ch

Texts e redacziun

Servetsch da translaziun da la Chanzlia federala e da la chanzlia dal chantun Grischun

Translaziuns

Servetschs linguistics centrals da la Chanzlia federala, dals departaments, dals Servetschs dal parlament e dals tribunals federals

Concepziun

Chanzlia federala, Secziun da sustegn per la communicaziun
moxi ltd., Bienna (Concept da furmaziun ed infograficas)
Atelier Bundi, Boll (concept frontispizi)

Fotografias

Martin Mägli (frontispizi)
Yoshiko Kusano (p. 4, 12/13, 22/23, 48/49, 52/53, 60/61, 68/69, 74/75, 76)
Beat Mumenthaler (p. 38/39, 40)
DSC/SECO (p. 44/45)
Center per medias electronicas, DDPS (p. 56/57)
Iris Krebs (p. 64/65)
Béatrice Devènes (p. 24, 25, 27, 33, 37)
Rolf Weiss (p. 1)
Fotografia p. 8/9:
1. retscha (da san. a dretga): L'engirament dal Rütli da Charles L'Eplattenier: DDPS; Sigil dal stadi 1815: Chanzlia federala; Guerra dal Sonderbund 1847: Illustrierte Geschichte der Schweiz, Zürich 1961; Cupla da la Chasa federala 1901: Servetschs dal parlament; General Guisan 1939: DDPS; Cussegl federal 2003: Chanzlia federala
2. retscha (da san. a dretga): Uffants da la champagna dad Albert Anker 1876: Musée d'art et d'histoire Neuchâtel; Contract federal 1815; Die Schweiz und ihre Geschichte, Lehrmittelverlag des Kantons Zürich, 1998; Constituziun federala 1848. Schweizer Geschichtsbuch 2, Berlin 2010; Passagi militar: Archiv federal svizzer; Edifizi dal parlament: Servetschs dal parlament

Fin da redacziun

31 da december 2016

Edizium

En total	229000
• tudestg	140000
• franzos	50000
• talian	18000
• rumantsch	2500
• englais	18500

Distribuziun

Questa publicaziun po vegnir empustada gratuitamain tar
l'Uffizi federal per edifizis e logistica UFEL
Distribuziun publicaziuns, 3003 Berna
www.bundespublikationen.admin.ch
Nr. d'artitgel 104.617.r

39avla edizium, favrer 2017

1
2
3
4

www.admin.ch

www.ch.ch

www.parlament.ch

